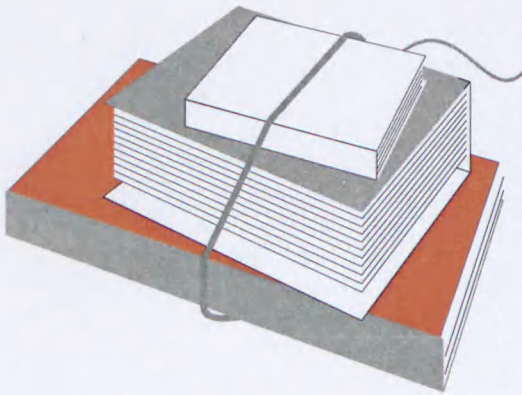

Bibliotekarz Zamojski

Bibliotekarz Zamojski

2010/1 (31)

WYDAWCA

**KSIĄŻNICA ZAMOJSKA im. STANISŁAWA KOSTKI ZAMOYSKIEGO
W ZAMOŚCIU**

Zespół redakcyjny

Anna Kalniuk
Danuta R. Kawałko
Joanna Kołtun
Danuta Wójcik
Halina Zielińska - red. nacz.

Projekt okładki

Elżbieta Gnyp

Adres redakcji

Książnica Zamojska
im. Stanisława Kostki Zamoyskiego w Zamościu
Dział Promocji i Upowszechniania Czytelnictwa
ul. Kamienna 20
22-400 Zamość
tel. 84 6271154 w. 27
e-mail: promocja@biblioteka.zamosc.pl

Nakład: 50 egz.

Oprawa

Pracownia Introligatorska
Książnicy Zamojskiej

Z ŻYCIA BIBLIOTEK

Działalność Książnicy Zamojskiej w 2009 r.	5
Działalność bibliotek publicznych powiatu zamojskiego	21
<i>Rok Fryderyka Chopina</i> w Książnicy Zamojskiej	28
Zygmunt Klukowski – 50. rocznica śmierci	31
<i>Najpiękniejsza historia świata</i>	35
<i>Kwiaty jako symbol radości</i>	36
<i>Czytam i rysuję z energią</i>	38

RELACJE

<i>Wizerunek biblioteki i bibliotekarza - warsztaty</i>	42
Warsztaty KLANZY	43
<i>Święta, święta i po...</i>	46
<i>Chopinowskie inspiracje</i>	49
Poznajemy biblioteki Litwy i Łotwy	50

POMOCE METODYCZNE

<i>Chopin – kompozytor wszechczasów. Scenariusz wystawy</i>	52
<i>Zygmunt Klukowski – lekarz, historyk, bibliofil. Scenariusz wystawy</i>	61
<i>Najpiękniejsza historia świata. Regulamin konkursu</i>	64
<i>Roztocze – piękno wokół nas. Regulamin konkursu</i>	66
Rocznice literackie 2011	67

ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

Icehak Lejb Perce (1852-1915)	74
Nabytki regionalne Książnicy Zamojskiej	81

KSIAŻKI, KTÓRE WARTO KUPIĆ	89
---	----

TO WARTO WIEDZIEĆ	98
--------------------------------	----

SBP	99
------------------	----

KRONIKA	100
----------------------	-----

Z ŻYCIA BIBLIOTEK

Działalność Książnicy Zamojskiej

im. Stanisława Kostki Zamojskiego Zamościu w 2009 r.

Sieć biblioteczna, baza lokalowa

Sieć biblioteczną Książnicy Zamojskiej w 2009 roku podobnie jak w roku poprzednim tworzyły Biblioteka Główna, 6 bibliotek filialnych oraz 2 punkty biblioteczne zlokalizowane na terenie miasta. Jeden z nich funkcjonuje przy zamojskim Oddziale Polskiego Związku Niewidomych. Czynny jest 1 dzień w tygodniu (czwartek) przez 8 godzin i obsługiwany w ramach etatu pracownika Ośrodka Czytelnictwa Niepełnosprawnych Książnicy Zamojskiej. Drugi punkt, działający przy Spółdzielni Mieszkaniowej *Energetyk* prowadzony jest społecznie.

Książnica Zamojska posiada własny lokal, budynek przy ulicy Kamiennej 20 o powierzchni wynoszącej 2 926 m², której ²/₃ zajmuje Biblioteka Główna. Pozostała część budynku pozostaje w dyspozycji innej instytucji.

Lokale zajmowane przez biblioteki filialne są własnością innych podmiotów. Książnica Zamojska użytkuje je na podstawie umów wynajmu. Pomieszczenia zajmowane przez 4 biblioteki (Filia nr 1, ul. S. Wyszyńskiego 51a; Filia nr 2, ul. Wiejska 17; Filia nr 3, ul. Brzozowa 26a; Filia nr 4, ul. Peowiaków 68a) są własnością zamojskich spółdzielni mieszkaniowych. Filia nr 5 zlokalizowana jest na terenie Wojewódzkiego Szpitala im. Jana Pawła II w Zamościu, a Filia nr 6 (ul. Prusa 2) w lokalu, którego właścicielem jest Miasto Zamość.

W 2009 roku, w celu poprawy funkcjonalności lokali bibliotecznych w Bibliotece Głównej, zainstalowano urządzenia klimatyzujące w Galerii *Ekslibris*, sali konferencyjnej oraz w pomieszczeniu UPS. Dokonano konserwacji sieci elektrycznej w Filiach nr 4 i 6 oraz wymiany instalacji elektrycznej w Filii nr 1. Bieżące remonty przeprowadzono w Filii nr 6 (wymiana wykładziny podłogowej oraz stolarki okiennej) i w Filii nr 1 (przeróbka konstrukcji ściennej, malowanie ścian, położenie terakoty w korytarzu, okratowanie i zabezpieczenie okien, wymiana drzwi i remont podestu wejściowego). Prace modernizacyjne jakie udało się przeprowadzić w 2009 roku nie wyczerpują potrzeb bieżących remontów, które należałoby wykonać w lokalach zajmowanych przez filie miejskie. Istnieje konieczność wymiany i doposażenia ich w sprzęt biblioteczny, wymianę oświetlenia, malowanie lokali i remonty sanitariatów. Zakres tych prac warunkowany jest jednak względami ekonomicznymi i uzależniony od pozyskania środków zewnętrznych, o które Książnica Zamojska ciągle czyni starania.

Zbiory biblioteczne i ich uzupełnianie

Zbiory w całej sieci bibliotecznej Książnicy Zamojskiej na dzień 31 grudnia 2009 r. liczyły 239 694 jednostek, w tym:

- 227 366 wol. książek i czasopism oprawnych,
- 12 328 jedn. zbiorów specjalnych.

W okresie sprawozdawczym zakupiono 3 932 jednostki inwentarzowe nowych zbiorów, tj. 3 849 książek i 83 jedn. zbiorów specjalnych. W porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego zakup nowych zbiorów zmniejszył się o 3 331 jedn., w tym samych książek o 3 245 wol. Wskaźnik zakupu książek w mieście wynosi 5,8 wol. na 100 mieszkańców. Średnia cena zakupionych książek wynosi 24,50 zł. Poza zakupem, formą uzupełniania zbiorów były dary, których pozyskano 1 190 jedn. oraz inny sposób nabycia; tą drogą zasoby biblioteczne w całej sieci powiększyły się o 937 jedn. inwentarzowych.

W procesie uzupełniania zbiorów preferowano literaturę piękną dla dorosłych (stanowi ona 44,6% wszystkich zakupów), następnie literaturę popularno-naukową i naukową (36 % całości zakupów). Zakup literatury dla dzieci i młodzieży w okresie sprawozdawczym wyniósł 816 wol. (743 wol. literatury pięknej i 73 wol. niebeletrystycznej) i stanowi 19,4% wszystkich zakupów.

Poza środkami z budżetu Książnicy Zamojskiej zakup zbiorów finansowany był z dotacji MKiDN (23 201 zł), Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie (2 000 zł) oraz ze środków pozyskanych od sponsora (2 000 zł).

W zaspakajaniu potrzeb czytelniczych i informacyjnych wykorzystywano również czasopisma i prasę codzienną prenumerowaną dla całej sieci bibliotek Książnicy Zamojskiej. Liczba prenumerowanych czasopism i prasy w 2009 roku wynosiła 78 tyt. (94 egz.).

Zakup zbiorów i prenumerata czasopism w placówkach bibliotecznych na dzień 31 grudnia 2009 r.

rodzaj zbiorów	książki (w wol.)	zbiory specjalne (w jedn. inwen.)	ilość prenumerowanych czasopism bieżących (w egz.)
biblioteka			
Biblioteka Główna	2 463	83	77
Filia nr 1	238	-	3
Filia nr 2	230	-	3
Filia nr 3	255	-	3
Filia nr 4	248	-	3
Filia nr 5	163	-	2
Filia nr 6	252	-	3
razem	3 849	83	94

W okresie sprawozdawczym ze zbiorów bibliotek Książnicy Zamojskiej wycofano ogółem 11 600 jedn. zbiorów. Wpłynęło to na zmniejszenie się liczby zasobów bibliotecznych. Wskaźnik zasobności samego księgozbioru wyniósł 341,8 wol. na 100 mieszkańców i w dalszym ciągu utrzymuje się na poziomie wyższym od wskaźnika wojewódzkiego (305 wol. na 100 mieszkańców). Selekcja nieaktualnych i zniszczonych zbiorów jest jednym z czynników - obok zakupu nowości - warunkującym jakość zasobów bibliotecznych, a tym samym właściwy rozwój czytelnictwa i usług informacyjnych.

Niepokojącym zjawiskiem obserwowanym w roku sprawozdawczym był drastycznie ograniczony w stosunku do 2008 roku zakup nowości do bibliotek. Wiązało się to z pozyskaniem prawie o połowę mniejszej dotacji z MKiDN na uzupełnianie zbiorów bibliotecznych i z pewnością niekorzystnie odbije się na wynikach czytelniczych w najbliższym czasie. Zjawiska takie nie sprzyjają też budowaniu prestiżu biblioteki jako instytucji w pełni zaspakajającej potrzeby czytelnicze i informacyjne środowiska.

Stan zbiorów w placówkach bibliotecznych na dzień 31 grudnia 2009 r.

rodzaj zbiorów biblioteka	książki i czasopisma oprawne (w wol.)	zbiory specjalne (w jedn. inwen.)
Biblioteka Główna	153 718	12 300
Filia nr 1	11 789	-
Filia nr 2	14 133	28
Filia nr 3	13 456	-
Filia nr 4	15 005	-
Filia nr 5	7 992	-
Filia nr 6	11 273	-
razem	227 366	12 328

Stan czytelnictwa, obsługa czytelnicza specjalnych grup użytkowników

W 2009 roku w sieci bibliotek Książnicy Zamojskiej zarejestrowano ogółem 17 317 czytelników. W porównaniu z 2008 rokiem liczba zarejestrowanych czytelników wzrosła o 573. Wskaźnik rozczytania środowiska w mieście (czytelnicy na 100 mieszkańców) wynosi 26% i jest nieco wyższy niż w roku poprzednim (25,3%). Rozczytanie środowiska Zamościa jest większe w porównaniu ze średnim rozczytaniem całego województwa (18,3%), m.in. z powodu oddziaływania Biblioteki na powiat ziemski zamojski oraz region zamojski.

W ogólnej liczbie zarejestrowanych czytelników 2 942 stanowią dzieci i młodzież do lat 15. W porównaniu do roku 2008 udział dzieci i młodzieży w całej grupie czytelników wzrósł o 191 osób. Być może są to pierwsze symp-

tomy zatrzymania obserwowanego od kilku lat (również w skali ogólnopolskiej) zjawiska spadku czytelnictwa dziecięcego.

W placówkach bibliotecznych Książnicy Zamojskiej wypożyczono ogółem 386 661 jednostek zbiorów, tj. o 35 084 mniej niż w 2008 roku. W drodze wypożyczeń na zewnątrz placówki udostępniły ogółem 300 948 jednostek zbiorów (o 11 053 więcej niż w roku 2008). Korzystający ze zbiorów na miejscu wypożyczyli ogółem 85 713 jednostek zbiorów, tj. o 46 137 jednostek mniej niż w roku ubiegłym. Wskaźnik wypożyczeń na 100 mieszkańców wyniósł 451,5 wol., zaś aktywność czytelnicza (liczba wypożyczeń przypadająca na 1 czytelnika) 16,3 wol. i jest niższa w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego 1,0 wol.

Struktura wypożyczeń

Książnica Zamojska (biblioteka główna + filie)	wypożyczenia na zewnątrz		wypożyczenia na miejscu		wypożyczenia ogółem	
	w 2009 r.	w porów. z 2008 r.	w 2009 r.	w porów. z 2008 r.	w 2009 r.	w porów. z 2008 r.
rodzaj zbiorów						
Książki	282 566	+ 12 368	35 857	- 12 455	318 423	- 87
Czasopisma oprawne	-	-	6 971	- 14 491	6 971	- 14 491
Czasopisma nieoprawne	57	+7	41 225	- 19 939	41 282	- 19 932
Zbiory specjalne	18 325	- 1 322	1 660	+ 748	19 985	- 574
razem	300 948	+ 11 053	85 713	- 46 137	386 661	- 35 084

W zakresie obsługi informacyjno-bibliograficznej placówki Książnicy Zamojskiej udzieliły ogółem 26 803 informacje; w bibliotece głównej 26 250 i 553 w filiach miejskich. W porównaniu z rokiem 2008 liczba udzielonych informacji spadła o 16 717. Nastąpiło to na wskutek spadku liczby udzielonych informacji w Bibliotece Głównej. Od 12 października 2009 r., tj. po zainstalowaniu liczników, w katalogu elektronicznym biblioteki zarejestrowano 3 094 wejść, a w elektronicznej bazie regionalnej BIBLIOGRAFIA ZAMOJSZCZYŹNY 500 odwiedzin.

Liczba odwiedzin czytelnicznych w całej sieci bibliotek publicznych miasta Zamościa wyniosła 142 616. Wśród odwiedzin bibliotecznych 122 665 spowodowanych było wizytami czytelników, którzy wypożyczali zbiory na zewnątrz, 13 916 wizytami osób korzystających z księgozbioru w czytelnich oraz 6 035 odwiedzinami tych użytkowników, którzy poszukiwali informacji korzystając z Internetu.

Wyniki czytelnicze osiągnięte przez placówki biblioteczne Książnicy Zamojskiej w 2009 r.

Biblioteka	Liczba czytelników		Liczba wypożyczeń na zewnątrz wszystkich zbiorów (książki, czasopisma, zbiory specjalne)		Liczba wypożyczeń na miejscu wszystkich zbiorów (książki, czasopisma, zbiory specjalne)	
	stan w dniu 31.12.2009 r.	w porów. z 2008 r.	stan w dniu 31.12.2009 r.	w porów. z 2008 r.	stan w dniu 31.12.2009 r.	w porów. z 2008 r.
Biblioteka Główna	12 400	+ 445	202403	+ 14 149	81 486	- 46 362
Filia nr 1	736	+ 20	17 703	- 628	53	+ 6
Filia nr 2	538	+ 2	12 179	- 194	634	+ 200
Filia nr 3	1 138	+ 33	18 843	- 195	696	+ 4
Filia nr 4	871	+ 20	21 440	+137	1 682	- 195
Filia nr 5	839	- 5	13 580	- 568	605	+ 347
Filia nr 6	795	+ 58	14 800	- 1 648	557	- 137
razem	17 317	+ 573	300 948	+ 11 053	85 713	- 46 137

W roku 2009, podobnie jak w latach poprzednich Książnica Zamojska podejmowała działania na rzecz osób chorych i niepełnosprawnych. Zapewniając im dostęp do książki i bibliotek zwiększamy ich uczestnictwo w życiu kulturalnym. Najlepsze warunki do obsługi czytelników specjalnej troski posiada Biblioteka Główna, której lokal i wyposażenie nie stanowią bariery w samodzielnym korzystaniu z biblioteki również przez osoby z poważnie ograniczoną sprawnością ruchową.

Inaczej wygląda sytuacja w zakresie obsługi czytelników niepełnosprawnych w filiach miejskich. Bariery architektoniczne obiektów zajmowanych przez placówki filialne (m.in. lokale biblioteczne na piętrach, brak podjazdów, wind) ograniczają samodzielny dostęp do bibliotek dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, a nawet z ograniczoną sprawnością ruchową w stopniu lekkim czy średnim. Problemy natury architektonicznej nie oznaczają jednak zupełnego ograniczenia działalności bibliotecznej na rzecz osób starszych, chorych oraz niepełnosprawnych. Obsługą specjalnych grup czytelników w Książnicy Zamojskiej zajmuje się przede wszystkim Ośrodek Czytelnictwa Niepełnosprawnych oraz Filia nr 5 zlokalizowana na terenie Szpitala Wojewódzkiego im. Jana Pawła II w Zamościu.

OCN udostępnia „książkę mówioną”, głównie osobom niewidomym i niedowidzącym. W dalszym ciągu problemem jest niedostateczna ilość książek tradycyjnych pisanych dużą czcionką, z których chętnie korzystają czytelnicy z uszkodzonym narządem wzroku w stopniu lekkim. Wysoka cena takich wydawnictw oraz niewystarczający budżet na uzupełnianie zbiorów stanowiły

główną przyczynę niedoboru tego typu książek (w 2009 roku zakupiono do zbiorów tylko 1 egz. książki pisanej dużą czcionką), co w konsekwencji niekorzystnie odbija się na wynikach czytelniczych.

W rozwijaniu czytelnictwa i promocji książki wśród osób niepełnosprawnych dużą rolę odgrywa punkt biblioteczny działający przy zamojskim Oddziale Polskiego Związku Niewidomych, prowadzony przez OCN Książnicy Zamojskiej. Punkt ten czynny jest 1 raz w tygodniu. Oprócz obsługi czytelniczej, odbywają się tu również spotkania integracyjne dla środowiska osób niewidzących i niedowidzących z miasta, powiatu oraz regionu zamojskiego.

W roku sprawozdawczym OCN zarejestrował ogółem 286 czytelników (o 15 więcej niż w roku poprzednim) oraz 18 239 wypożyczenia (o 1 325 mniej niż w roku 2008). Spadek liczby wypożyczonych zbiorów spowodowany jest głównie przyczyną pośrednią, a mianowicie nośnikiem, na którym zapisana jest treść książki. Obecnie istnieje większe zainteresowanie książką mówioną zapisaną na płytach CD niż na tradycyjnych kasetach magnetofonowych (do zapisu tej samej ilości treści mieszczącej się na jednej płycie CD potrzeba kilku kaset analogowych. Liczbę wypożyczeń oblicza się zaś na podstawie udostępnionych jednostek, tj. ilości płyt lub kaset).

Wśród zarejestrowanych czytelników 20 osób to dzieci i młodzież do 15 lat. Oprócz prowadzenia typowej działalności bibliotecznej OCN organizował również różnorodne formy popularyzacji książki wśród osób niepełnosprawnych. Były to działania, które motywują twórczo tych czytelników, wzmacniają psychicznie, niwelują bariery w relacjach ze społeczeństwem ludzi zdrowych. OCN wypracował dobre tradycje współpracy z innymi organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych. Są to: Oddział Terenowy PZN w Zamościu, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Zamościu, Warsztaty Terapii Zajęciowej działające w mieście i powiecie zamojskim, Koła Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków w Zamościu i Biłgoraju, ośrodki rehabilitacyjno-terapeutyczne, domy pomocy społecznej.

Do ciekawszych form aktywizacji czytelniczej osób niepełnosprawnych należały:

- *spotkania czwartkowe* środowiska osób niewidomych i niedowidzących; program spotkań obejmował prezentację fragmentów tekstów literackich, dyskusje, popularyzację własnej twórczości literackiej,
- konkursy: „Koleśdy mojej młodości”, „Moje najpiękniejsze miejsce na ziemi”, „Matka - moja pierwsza miłość”, „Pokój dobrem najwyższym narodów”, które dawały możliwość twórczej realizacji osobom z różnymi dysfunkcjami zdrowotnymi,
- spotkania literackie dla niepełnosprawnych autorów twórczości amatorskiej, podczas których prezentowano ich dorobek literacki,

- „Odkrywamy drzemiące w nas zdolności” – spotkania promujące twórczość plastyczną i poetycką osób niepełnosprawnych – Andrzeja Szymańskiego i Jadwigi Szymańskiej,
- „Demeter i Kora” – przedstawienie inscenizacji teatralnej na podstawie mitologicznych tekstów J. Parandowskiego w wykonaniu niepełnosprawnej młodzieży, „Kot w butach” – przedstawienie w wykonaniu podopiecznych Ośrodka *Krok za krokiem* w Zamościu,
- „Święta Bożego Narodzenia czasem radości i pokoju” – zajęcia biblioterapeutyczne dla niepełnosprawnych dzieci,
- „Święta Wielkanocne w twórczości osób niepełnosprawnych”, „Moje najpiękniejsze miejsce na ziemi”, „Świat osób niewidomych i niedowidzących”, „Otwórzmy drzwi zamkniętego świata dzieci niemówiących”, „Bóg stał się dzieckiem” – wystawy prezentujące działalność plastyczną niepełnosprawnych.

Filia Biblioteczna nr 5 prowadzi obsługę czytelników w dwojaki sposób: na miejscu w bibliotece oraz poprzez wizyty bibliotekarza na oddziałach i dostarczanie książek chorym tam przebywającym. W 2009 roku w filii zarejestrowano 839 czytelników, na rzecz których dokonano 14 185 wypożyczeń zbiorów. Wyniki czytelnicze osiągnięte przez Filię utrzymują się na poziomie roku poprzedniego. Od początku 2009 roku biblioteka zapewnia również dla swoich użytkowników dostęp do Internetu na 1 stanowisku komputerowym.

Chorzy i niepełnosprawni na terenie miasta zaopatrywani są również w książki poprzez tzw. „wypożyczenia na telefon”. Książki dostarczane są tym osobom przez bibliotekarzy, członków rodzin, sąsiadów.

Obsługa czytelnicza specjalnych grup użytkowników bibliotek publicznych miasta nie pozostaje wolna od problemów. Dotyczy to głównie bibliotek filialnych, gdzie poważnym ograniczeniem w dostępie do książki są w dalszym ciągu bariery architektoniczne. Lokalizacja filii miejskich oraz brak zbiorów przystosowanych do korzystania głównie przez osoby z dysfunkcjami wzroku i słuchu to główne czynniki hamujące rozwój czytelnictwa wśród osób specjalnej troski.

Zbiory regionalne, działalność informacyjno-bibliograficzna

Zbiory regionalne znajdujące się w zasobach Biblioteki Głównej Książnicy gromadzone i udostępniane są w Dziale Bibliografii, Informacji i Wiedzy o Regionie. Filie miejskie zbiory dotyczące regionu zamojskiego gromadzą w księgozbiorach podręcznych i udostępniane są one na miejscu w czytelniach lub kącikach czytelniczych.

Dla potrzeb użytkowników biblioteki Książnica gromadzi i udostępnia informacje w następujących bazach:

- BIBLIOGRAFIA ZAMOJSZCZYZNY: rejestrująca piśmiennictwo dotyczące regionu (miasta Zamościa oraz powiatów: zamojskiego, biłgorajskie-

go, hrubieszowskiego i tomaszowskiego), tj. książki, odrębne prace w dziełach zbiorowych, czasopisma regionalne i lokalne, broszury. Od drugiego półrocza 2009 roku Biblioteka umożliwia dostęp do bazy REGION (poza korzystaniem ze stanowisk komputerowych w Bibliotece) również w systemie online (wejście poprzez stronę internetową Książnicy Zamojskiej).

- KARTOTEKA: zawierająca materiały o życiu i działalności ludzi znanych i wybitnych, literaturę z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej, materiały repertuarowe, informacje z innych dziedzin życia. Baza informacji tworzona jest w oparciu o prasę ogólnokrajową dostępną w bibliotece.
- DOKUMENTY ŻYCIA SPOŁECZNEGO: rejestrująca materiały typu katalogi wystaw, programy imprez i przedsięwzięć kulturalnych, przewodniki, informatory oraz druki ulotne: afisze, plakaty, zaproszenia, ulotki, pocztówki i foldery.
- NOTY BIOGRAFICZNE: zawierająca informacje i biogramy ludzi związanych z regionem.

Informacje na temat posiadanych zbiorów specjalnych, tj. starodruków, ekslibrisów, mikrofilmów, zbiorów kartograficznych oraz zbiorów ilustracyjnych udostępniane są w postaci tradycyjnych katalogów kartkowych.

Oprócz własnych elektronicznych baz bibliograficznych czytelnicy mieli możliwość przeglądania baz Biblioteki Narodowej, w tym m.in. *Przewodnika Bibliograficznego* i *Bibliografii Zawartości Czasopism*.

Upowszechnianiu wiedzy o regionie służyły przygotowane w 2009 roku następujące zestawienia bibliograficzne:

- *Zygmunt Klukowski (1885 – 1959) – lekarz i bibliofil* – bibliografia,
- *Twierdza Zamość,*
- *Prasa niezależna na Lubelszczyźnie 1976-1990,*
- *Spuścizna pisarska Zygmunta Klukowskiego i literatura o nim w zbiorach Książnicy Zamojskiej.*

Popularyzacji wiedzy regionalnej poświęcone było zorganizowane w dniu 16 listopada 2009 r. seminarium *Zygmunt Klukowski – lekarz, historyk, bibliofil*. Przyczynkiem do jego zorganizowania i pogłębienia wiedzy o tym znamienitym człowieku, badaczu przeszłości Zamojszczyzny była przypadająca w roku bieżącym 50. rocznica śmierci Zygmunta Klukowskiego. Program seminarium objął m.in. wystąpienia prof. zw. dra hab. Zygmunta Mańkowskiego *Dziennik Zygmunta Klukowskiego i jego losy*, dra Bohdana Królikowskiego *Zygmunt Klukowski po latach – przedwojenna działalność Zygmunta Klukowskiego* oraz projekcję filmu Adama Kulika *Na krawędzi życia*.

Upowszechnianiu wiedzy o regionie służył również zorganizowany dla słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku wykład poświęcony tematowi „Zbiory regionalne w Książnicy Zamojskiej”, a także wystawy o tematyce regionalnej („Przewodniki turystyczne po Zamościu i Roztoczu”, „Otwieramy bramy za-

mojskich fortyfikacji” – ekspozycja realizowana w ramach *Europejskich Dni Dziedzictwa 2009*, „Dokumenty życia społecznego w zbiorach Książnicy Zamojskiej” oraz „Zygmunt Klukowski – lekarz, historyk, bibliofil”).

W zasobach Książnicy Zamojskiej od 2008 roku znajduje się Księgozbiór Klemensowski będący własnością spadkobierców Jana Zamoyskiego. Książnica otrzymała go w formie depozytu. Zbiory te liczą 12 017 woluminów. Stanowią go książki z XVI – XX wieku, polskie i obce. Ponad połowa z nich to starodruki. Wartość kolekcji podnoszą znajdujące się w niej rękopisy oraz zbiory kartograficzne. Księgozbiór ten, zawiera m.in. dzieła z zakresu nauk matematyczno-przyrodniczych, rolnictwa, historii, beletrystykę oraz dzieła treści ogólnej. Od 1 lipca 2009 roku w strukturze Książnicy Zamojskiej wydzielono samodzielne stanowisko ds. Księgozbioru Klemensowskiego. Wiązało się to z przygotowaniem zasobu do planowanego w 2010 roku rozpoczęcia prac ujętych w wieloletnim planie inwestycyjnym „Książnica Zamojska – digitalizacja Księgozbioru Klemensowskiego, I etap”. Realizacja programu, mającego na celu ewidencję, archiwizację, ochronę oryginalnych dokumentów, a przede wszystkim udostępnianie zasobów w postaci cyfrowej dotyczy części kolekcji starodruków, której całość liczy 6 570 wol. Przed rozpoczęciem procesu cyfryzacji, zbiory zostaną poddane dezynfekcji. Ze względu na wysoki koszt prac inwestycyjnych w tym zakresie, Książnica Zamojska czyni starania o pozyskanie na digitalizację *Księgozbioru Klemensowskiego* środków z zewnątrz (w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego).

W roku 2009 korzystanie z księgozbioru przez czytelników odbywało się sporadycznie, m.in. z uwagi na brak kompletnego katalogu, wartość księgozbioru oraz jego stan techniczny. Z zasobu skorzystało 2 czytelników, którym udostępniono 5 wol. Ponadto rozpoczęto tworzenie bazy zasobów, do której wprowadzono opisy 3 891 wol. starych druków.

Promocja czytelnictwa, działalność kulturalno-edukacyjna i wystawiennicza

Działalność kulturalno-edukacyjna, której celem jest promocja biblioteki, książki i czytelnictwa, realizowana przez sieć bibliotek Książnicy Zamojskiej w 2009 roku obejmowała działania skierowane do wszystkich grup użytkowników biblioteki.

Edukacji czytelniczej dzieci i młodzieży służyła głównie działalność jaką organizowały filie miejskie oraz Oddział dla Dzieci i Młodzieży. Placówki biblioteczne wychodziły z inicjatywą zajęć służących m.in. zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży w okresie ferii zimowych i wakacji letnich. Do ciekawszych przykładów zaliczyć można, m.in. cykle zajęć: *U nas zima cała w rymach*, *Ferie w bibliotece*, *Wakacje w bibliotece*, *Sobotnie spotkania z książką*, *Autorzy od A do Z, czyli przewodnik po polskiej literaturze współczesnej* – spotkania poświęcone prezentacji twórczości współczesnych autorów książek dla dzieci i młodzieży.

Poważną część przedsięwzięć stanowiły zajęcia z dziećmi najmłodszymi. Były to m.in. *Puchatkowe spotkania* oraz cykle zajęć: *Ulubione bajki*, *Baśnie i legendy polskie*, *Spotkanie z bajką*, *Pora na bajeczkę* poświęcone głośnemu czytaniu dzieciom, organizowanemu w bibliotekach oraz w przedszkolach na terenie miasta Zamość.

W ofercie przedsięwzięć kulturalnych dla młodych użytkowników bibliotek były również konkursy wiedzy, konkursy czytelniczo-literackie: *Po prostu czytaj książki* – konkurs o zasięgu powiatowym, *Oczytane dzieciaki*, konkursy plastyczne: *Ja i moje miasto*, *Śladami Duśka i Bajdka*, fotograficzno-plastyczny o tematyce regionalnej: *Pamiętajcie o ogrodach*, zgaduj zgadule, lekcje biblioteczne, akcje i imprezy czytelnicze, np. *Spotkanie z Franklinem*, *Czytam i rysuję z energią*, spotkania autorskie z Maria Duławska, Jarosławem Siekiem, Izabelą Winiewicz-Cybulską, Julią Rodzik, wycieczki edukacyjne do biblioteki dla zorganizowanych grup dzieci i młodzieży oraz wystawy propagujące książkę dziecięcą i młodzieżową, np.: *II wojna światowa w powieści młodzieżowej*, „Zakamarki” dzieciom, *Ja i moje miasto*, *Anioły w sztuce i literaturze*.

Książnica Zamojska przygotowała również dla młodych czytelników ofertę zajęć realizowaną w ramach obchodów VIII Ogólnopolskiego Tygodnia Czytania Dzieciom (1 – 7 czerwca 2009 r.). Program obejmował: głośne czytanie dzieciom w bibliotekach i przedszkolach miejskich – podczas wizyt bibliotekarzy z ODM i filii, zajęcia plastyczne oraz literackie w oparciu o czytaną literaturę. Oddział dla Dzieci i Młodzieży przygotował również ekspozycję *Fundacja ABC XXI poleca* prezentującą kolekcję 23 książek nagrodzonych w *Konkursie Literackim im. Astrid Lindgren*.

W okresie sprawozdawczym zorganizowano ogółem 1 083 formy pracy edukacyjno-kulturalnej skierowane do dzieci i młodzieży. Wzięło w nich udział ponad 7 098 uczestników.

Animacji kulturalnej czytelników dorosłych służyły m.in. cyklicznie organizowane *Zamojskie Biesiady Literackie* poświęcone następującym tematom:

1. „Małemu Dzieciątku przyspiewujemy” – spotkanie świąteczno-noworoczne;
2. Szablą, piórem i modlitwą. Patriotyzm Ormian polskich” – spotkanie z ks. Tadeuszem Isakowiczem-Zaleskim;
3. „Zachować pamięć. Postawa Polaków wobec totalitaryzmu w publikacjach Fundacji Polsko-Niemieckie Pojednanie” – spotkanie z Dariuszem Pawłosem, przewodniczącym Zarządu Fundacji;
4. „Ukołysz prześnieniem” – spotkanie z poetą Piotrem Kupczakiem;
5. Spotkanie z Jarosławem Pałą i promocja jego książki „Generał Stefan Mosor (1896 -1957). Biografia wojskowa”;
6. „Polsko-włoskie związki literackie” – wykład popularyzatorski dr Anny Osmólskiej-Mętrak z Uniwersytetu Warszawskiego;

7. Spotkanie z dr. Jackiem Krzysztofem Danelem, autorem antologii *Jenerał Władysław Sikorski*;
8. *Wrzesień 1939 roku na Zamojszczyźnie* – spotkanie z dr. Bohdanem Królikowskim;
9. Spotkanie z redaktorem Maciejem Hłowieckim i promocja książki „Krzywe zwierciadło. O manipulacji w mediach”. Wydarzenie to zrealizowane zostało przy współpracy Wydawnictwa Archidiecezji Lubelskiej *Gaudium* oraz Klubu Myśli Społecznej WSZiA w Zamościu.

Dnia 23 kwietnia Książnica Zamojska zorganizowała obchody *Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich*, promujące książkę i czytelnictwo oraz służące edukacji kulturalnej społeczeństwa, natomiast 11 grudnia miała miejsce w Książnicy prapremiera filmu Adama Kulika *Na krawędzi życia*, dokumentu biograficznego o życiu i działalności dra Zygmunta Klukowskiego. Film powstał w lubelskim Oddziale Telewizji Polskiej dla *TVP Historia*. Po projekcji odbyła się rozmowa z autorem scenariusza i reżyserem Adamem Kulikiem. W spotkaniu uczestniczył również Tadeusz Doroszuk, dyrektor kanału *TVP Historia*.

Aktywizacji czytelniczej służyła także działalność *Dyskusyjnego Klubu Książki*, działającego w Książnicy Zamojskiej od 2007 roku. W 2009 r. zorganizowano 6 spotkań. Wzięło w nich udział ogółem 55 osób. Przedmiotem rozmów prowadzonych przez klubowiczów były książki: *Lektor* Bernharda Schlinka, *Lala* Jacka Dehnela, *Slumdog* Vikasa Swarupa, a także twórczość Jerzego Pilcha oraz Doris Lessing. Podczas spotkania poświęconego twórczości Pilcha rozmowy toczyły się głównie wokół książek *Pod Mocnym aniołem*, *Miasto utrapienia*, *Narty Ojca Świętego*. Spotkanie zatytułowane *Siła kobiety w powieściach Doris Lessing* skoncentrowało się na dyskusji o książkach *Pamiętnik przetrwania*, *Mężczyzna i dwie kobiety* oraz *Piąte dziecko* i *Podróż Bena*. W spotkaniu klubowym w dniu 12 listopada uczestniczył jeden z wysoko ocenianych pisarzy młodego pokolenia Jacek Dehnel. Autor rozmawiał ze słuchaczami, interpretował fragmenty swoich książek, mówił o planach na przyszłość.

Dyskusyjny Klub Książki w Zamościu posiada swoją podstronę (wejście ze strony głównej Książnicy Zamojskiej). Podane są tam informacje o planowanych spotkaniach, relacje z przeprowadzonych spotkań, recenzje książek, o których rozmawiają klubowicze.

Sprawdzoną formą promowania książki i czytelnictwa była działalność wystawiennicza. W analizowanym okresie zorganizowano 15 większych wystaw i ekspozycji:

- „Krasnobród i okolice” – wystawa fotografii Ryszarda Żyły,
- „Uwolnić ukryte talenty” – ekspozycja rękodzieła artystycznego słuchaczy Uniwersytetu III Wieku,
- „O książce niemal wszystko”,

- „Wiosenne westchnienie” oraz „Zamość: architektura w rysunku” – wystawa prac uczniów Kółka Plastycznego działającego przy Szkole Podstawowej w Łabuńkach,
- „Wydawnictwa Fundacji Polsko-Niemieckie Pojednanie”,
- „Po prostu czytaj książki” i „Pamiętajcie o ogrodach” – wystawy pokonkursowe,
- „Literatura włoska w zbiorach Książnicy Zamojskiej”,
- „Podróże marzeń w starych pamiętnikach”,
- „Dzieci Zamojszczyzny w literaturze”,
- „Ludzie ludziom zgotowali ten los. II wojna światowa na Zamojszczyźnie”,
- „Miejsca przepełnione Jego obecnością i pokojem. Pomniki Ojca Św. Jana Pawła II w Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej” oraz „Przestrzeń sakralna w historii i obecnie w projektach architektów Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej” - ekspozycje realizowane w ramach *XV Dni Kultury Chrześcijańskiej*,
- „Na Święta i Nowy Rok” - wystawa druczków PF i pocztówek świąteczno-noworocznych autorstwa znanych artystów polskich ze zbiorów zamojskich kolekcjonerów Stanisława Rudego i Krzysztofa Wróblewskiego,
- „Czytam i rysuje z energią” – wystawa pokonkursowa

Działalność wydawnicza

W 2009 r. Książnica Zamojska wydała:

- 2 kolejne numery /2009/1(29) i 2009/2(30)/ *Bibliotekarza Zamojskiego*, półrocznika m.in. prezentującego działalność bibliotek publicznych miasta i powiatu zamojskiego.
- *Zygmunt Klukowski /1885-1959/ – lekarz, historyk, bibliofil* – bibliografię przedmiotowo-podmiotową,
- *Miejsca przepełnione jego obecnością i pokojem. Pomniki Ojca Świętego Jana Pawła II w Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej, Na Święta i Nowy Rok* – 2 folderki wystaw.

Ponadto Biblioteka we własnym zakresie przygotowywała materiały reklamowe oraz druki ulotne: zaproszenia, plakaty, dyplomy, listy gratulacyjne, materiały wykorzystywane przy organizacji *Zamojskich Biesiad Literackich*, zajęć z dziećmi i młodzieżą, urządzaniu ekspozycji.

Działalność na rzecz rozwoju czytelnictwa i bibliotek w powiecie zamojskim

Książnica Zamojska pełniła zadania biblioteki powiatowej. Zostały one określone Porozumieniem nr 1/2009 zawartym w dniu 27 marca pomiędzy *Powiatem Zamojskim* (ziemskim) a *Prezydentem Miasta Zamość* w sprawie powierzenia Książnicy zadań biblioteki powiatowej dla powiatu ziemskiego zamojskiego. Porozumienie zawarte zostało na okres jednego roku (2009 r.) i określało przedmiot zadań powiatowych:

- obsługa czytelników – mieszkańców powiatu,
- prowadzenie na rzecz mieszkańców powiatu działalności informacyjno-bibliograficznej,
- prowadzenie działalności instrukcyjno-metodycznej na rzecz samorządowych bibliotek publicznych powiatu zamojskiego.

Obsługą czytelniczą mieszkańców powiatu ziemskiego zamojskiego zajmowały się w okresie sprawozdawczym zarówno Biblioteka Główna jak i filie miejskie. Z ogólnej liczby 17 317 zarejestrowanych czytelników i 386 661 wypożyczeń 30,3% stanowią czytelnicy (5 247) i wypożyczenia dokonane na rzecz mieszkańców powiatu. Czytelnicy wywodzący się z powiatu ziemskiego, poza podstawową obsługą czytelniczą korzystali również z pozostałych usług bibliotecznych, w tym z oferty edukacyjno-kulturalnej oraz możliwości poszukiwania informacji z wykorzystaniem źródeł tradycyjnych i elektronicznych.

Działalność instrukcyjno-metodyczna prowadzona na rzecz 33. publicznych placówek bibliotecznych w powiecie ziemskim (12 bibliotek gminnych, 3 biblioteki miejsko-gminne, 18 filii bibliotecznych) objęła:

- 27 wyjazdów instruktorskich do podległych merytorycznie placówek. Celem wyjazdów były m.in. następujące sprawy: pomoc w instalacji, uruchamianiu i obsłudze programu bibliotecznego MAK, tworzenie baz katalogowych w programie MAK, selekcja zbiorów, działalność edukacyjno-kulturalna, a także pomoc w przygotowaniu wniosków aplikujących o środki z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na uzupełnianie księgozbioru bibliotek w 2009 roku oraz w Programie Rozwoju Bibliotek na informatyzację placówek bibliotecznych.
- 127 porad i odpowiedzi udzielonych telefonicznie i w postaci konsultacji bezpośrednich. Dotyczyły one m.in.: sporządzania sprawozdawczości statystycznej i opisowej, uzupełniania zbiorów w nowości wydawnicze, prowadzenia selekcji zbiorów i scontr, realizacji dotacji ministerialnej na uzupełnianie zbiorów bibliotecznych, realizacji wojewódzkiego współzawodnictwa *Wzorowa Biblioteka Roku 2009*, wyposażenia bibliotek w nowy sprzęt biblioteczny, planowania pracy bibliotek, wynagradzania pracowników – nowych regulacji płac, automatyzacji prac bibliotecznych.
- działalność szkoleniową; w 2009 r. zorganizowano 8 spotkań o charakterze szkoleniowym i integracyjnym. Ich przedmiotem były następujące zagadnienia:
 - podsumowanie działalności bibliotek w powiecie w 2008 roku,
 - doskonalenie umiejętności w zakresie obsługi programu bibliotecznego MAK (2 szkolenia warsztatowe dla grupy początkującej i zaawansowanej),
 - zasady i warunki aplikowania o środki zewnętrzne na działalność biblioteczną,
 - doskonalenie umiejętności bibliotekarskich w zakresie kultury żywego słowa (warsztaty metodyczne *Moc słowa*),

- wymiana doświadczeń zawodowych oraz zapoznanie się z organizacją i funkcjonowaniem bibliotek publicznych w gm. Lesznówola w powiecie piaseczyńskim,
- opracowanie materiałów bibliotecznych w formacie Marc 21.

Komputeryzacja bibliotek i automatyzacja procesów bibliotecznych, tworzenie zasobów cyfrowych

Książnica Zamojska wyposażona była w 114 zestawów komputerowych. 41 zestawów wykorzystywanych jest do obsługi czytelników i użytkowników Biblioteki Głównej, 17 do obsługi czytelniczej w filiach miejskich. Pozostały sprzęt komputerowy wykorzystywany jest w działach wewnętrznych Biblioteki Głównej, w filiach i działach obsługujących czytelników (wykorzystywane do prac wewnętrznych) oraz jako serwery. Sieć bibliotek Książnicy Zamojskiej wyposażona jest również w komputery przenośne, sprzęt peryferyjny (drukarki, urządzenia wielofunkcyjne, kserokopiarki, czytniki kodów kreskowych), sprzęt audiowizualny, kamery i aparaty cyfrowe.

Czynności biblioteczne prowadzone w Bibliotece Głównej są zautomatyzowane. Biblioteka pracuje w komputerowym systemie bibliotecznym PATRON i MAK. Ewidencja, opracowanie, katalogowanie oraz udostępnianie odbywa się w programie PATRON. Centralny katalog dla całej sieci bibliotek Książnicy Zamojskiej prowadzony jest od 2005 r. W 2009 roku zainstalowany został komputerowy system biblieczny PATRON we wszystkich bibliotekach filialnych. Rozpoczęto prace nad tworzeniem komputerowych baz katalogowych tychże bibliotek oraz baz czytelników. Instalacja programu PATRON w całej sieci bibliotek Książnicy Zamojskiej pozwala obecnie na przeglądanie katalogu Biblioteki Głównej, korzystając zarówno z komputerów znajdujących się w informatorium, komputerów zainstalowanych w filiach miejskich, oraz za pomocą dostępu on-line.

W Bibliotece Głównej oraz w Filiach nr 1 i 6, od początku roku udostępniany jest użytkownikom biblioteki *Program Informacji Prawnej 3P*, który zakupiony został po zakończeniu wykupionych licencji programu LEX.

Biblioteka Główna oraz biblioteki filialne wyposażone są w *Pakiety biurowe MS Office*, oraz programy antywirusowe *NOD 32*. W zakresie prac i czynności poza bibliotekarskich Książnica Zamojska w 2009 r. korzystała z komputerowych programów *RAKS SQL* oraz *PLATNIK* w automatyzacji prac Działu Kadr oraz Działu Księgowo-Finansowego.

W 2009 roku biblioteki filialne podłączone zostały do sieci INTERNET, korzystając z usługi NEOSTRADA 2 MB. W ten sposób w całej sieci bibliotecznej Książnicy Zamojskiej użytkownicy mają możliwość korzystania z informacji, również z wykorzystaniem Internetu. W komórkach Biblioteki Głównej korzystanie z Internetu dla użytkowników odbywa się ogółem na 21 stanowiskach, w bibliotekach filialnych nr 1, 2, 3, 4, 6 na 2 stanowiskach w każdej,

w Bibliotece Filialnej nr 5 (ze względu na ograniczone możliwości lokalowe) na 1 stanowisku.

Książnica Zamojska posiada własną stronę internetową, stronę BIP oraz 16 kont mailowych. Na dzień 31 grudnia 2009 r. licznik strony zarejestrował ogółem 185 946 odwiedzin. Zainstalowano także licznik rejestrujący użytkownika katalogu elektronicznego oraz elektronicznej bazy regionalnej BIBLIOGRAFIA ZAMOJSZCZYŹNY.

W III kwartale 2009 r. utworzono pracownię do digitalizacji zbiorów. Zainstalowano w niej zestaw do digitalizacji, tj. aparat lustrzanka oraz stół z oświetleniem. Rozpoczęto prace nad tworzeniem cyfrowych zasobów bibliotecznych. W pierwszej kolejności digitalizacji poddano zbiory regionalne. Na dzień 31 grudnia wykonano 249 skanów obrobionych do postaci pliku TIF i przetworzonych do formatu książki elektronicznej. W ten sposób Książnica Zamojska posiada 7 publikacji w formie cyfrowej, tj. 4 egz. *Teki Zamojskiej* z 1938 roku, 2 egz. z roku 1939 oraz publikację *Zamość w roku 1809*.

Cyfryzacja zasobów bibliotecznych oraz przyspieszenie prac w tym zakresie warunkowane jest środkami finansowymi. Możliwości budżetowe instytucji nie gwarantują większego postępu prac w tej dziedzinie również w 2010 roku, stąd też czynnymi staraniami o pozyskanie na ten cel środków pozabudżetowych.

Kadra i sytuacja zawodowa bibliotekarzy

W sieci bibliotek Książnicy-Zamojskiej w 2009 roku zatrudnione były ogółem 53 osoby, w tym 40 pracowników działalności podstawowej oraz 13 osób administracji i obsługi. Jedna osoba (pracownicy merytoryczni) zatrudniona pozostawała w niepełnym wymiarze czasu pracy (1/4 etatu), pozostali zaś są pełnozatrudnieni. W przeliczeniu na etaty, zatrudnienie pracowników merytorycznych wynosi 39 i 1/4 etatu. W porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego zatrudnienie pracowników merytorycznych zwiększyło się o 1 osobę, a w przeliczeniu na etaty o 1 etat. W zatrudnieniu administracji i obsługi zmian nie zanotowano.

W okresie sprawozdawczym, w ramach współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy zatrudnionych pozostawało 5 osób w ramach odbycia stażu zawodowego.

Z wykształceniem bibliotekarskim pozostają zatrudnione 34 osoby, w tym z wyższym magisterskim 17 osób oraz 17 ze średnim bibliotekarskim. Wśród pracowników obsługi i administracji 3 osoby mają wykształcenie wyższe, w tym 2 magisterskie i 1 osoba licencjat.

W 2009 roku uzupełnianie wykształcenia rozpoczęły 4 osoby, tj. 3 pracowników merytorycznych oraz 1 osoba z administracji.

Ostatnia regulacja płac pracowników Książnicy Zamojskiej odbyła się w lipcu 2009 r. z mocą obowiązującą od 1 kwietnia.

W 2009 roku bibliotekarze Książnicy Zamojskiej - Bogumiła Kasprzak, Joanna Kołtun, Małgorzata Małyśza, Alicja Nizioł i Elżbieta Szczurek odznaczone zostały z rąk Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP odznaką honorową *Zasłużony dla Kultury Polskiej*.

Pozyskiwanie środków pozabudżetowych; udział w projektach, grantach, konkursach

Książnica Zamojska podobnie jak w latach poprzednich czyniła starania o pozyskanie dodatkowych środków pozabudżetowych, których efektem było pozyskanie z MKiDN dofinansowania w wysokości 23 201 zł na zakup nowości wydawniczych do Książnicy Zamojskiej oraz dotacji z WFOŚiGW w Lublinie w wysokości 5 500 zł na realizację konkursu „Pamiętajcie o ogrodach” i 2 000 zł na zakup literatury do Centrum Informacji Ekologicznej KZ.

W 2009 roku Książnica Zamojska aplikowała również o środki zewnętrzne (z MKiDN) na następujące zadania, których realizację przewidziano w 2010 roku:

1. „Najpiękniejsza historia świata. Biblia światłem ociemniałych”; całkowita kwota projektu – 33 400 zł, kwota wnioskowana 18 734 zł,
2. „Książka nowoczesna tradycja”; całkowita kwota projektu – 30 361 zł, kwota wnioskowana 18 088 zł,
3. ”O książce prawie wszystko”(Mecenat 2010). Całkowita kwota projektu 86 588 zł, kwota wnioskowana 51 481. (wniosek składany przez Miasto Zamość),
4. „Sztuka ludowa w służbie obrzędu – zamojski rok obrzędowy”; całkowita kwota projektu – 38 616 zł, kwota wnioskowana 25 100 zł,
5. „Modernizacja wyposażenia filii Książnicy Zamojskiej”; całkowita kwota projektu – 118 800 zł, kwota wnioskowana 82 920 zł.

Książnica Zamojska w 2009 roku pozyskała również środki finansowe lub otrzymała pomoc rzeczową w ogólnej wysokości 6 000 zł z przeznaczeniem na działalność biblioteczną od innych instytucji i sponsorów.

Współpraca ze środowiskiem

W 2009 roku biblioteki Książnicy Zamojskiej kontynuowały współpracę z innymi instytucjami i podmiotami działającymi na terenie miasta, powiatu oraz regionu zamojskiego.

Przedmiotem tej współpracy były głównie działania inicjowane przez biblioteki w zakresie aktywizacji czytelniczej społeczeństwa, zwłaszcza dzieci i młodzieży. Wśród instytucji współpracujących znajdowały się przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja miasta oraz powiatu zamojskiego, szkoły średnie, a także instytucje kultury i stowarzyszenia społeczno-kulturalne.

Kontynuowana była ścisła współpraca ze Stowarzyszeniem Zamojski Uniwersytet Trzeciego Wieku. Słuchacze Uniwersytetu w lokalu Biblioteki Głów-

nej odbywali zajęcia z języków obcych, organizowali własne spotkania oraz uczestniczyli w przedsięwzięciach kulturalnych organizowanych przez Książnicę.

Znaczący obszar współpracy Książnicy ze środowiskiem zajmowały kontakty z instytucjami działającymi na rzecz osób chorych i niepełnosprawnych, m.in. z działającymi na terenie miasta i powiatu warsztatami terapii zajęciowej, ośrodkami rehabilitacyjno-terapeutycznymi. Stała, od kilku lat współpracę Książnica Zamojska utrzymuje z Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym w Zamościu oraz ze Stowarzyszeniem Diabetyków. W 2009 roku Książnica Zamojska nawiązała współpracę z działającą w Zamościu na rzecz kobiet Fundacją *Nie jesteś sama*.

Kontynuowano również współpracę z lokalnymi mediami, której przedmiotem było informowanie społeczeństwa o planowanych i organizowanych działaniach czytelniczych, przedsięwzięciach, akcjach popularyzujących książkę oraz o pozostałych usługach bibliotecznych świadczonych na rzecz środowiska.

Halina Zielińska

Informacja dotycząca sieci działalności bibliotek publicznych powiatu zamojskiego w 2009 roku

Sieć biblioteczna

W 2009 r. sieć bibliotek publicznych powiatu ziemskiego zamojskiego tworzyły 33 placówki biblioteczne (3 biblioteki miejsko-gminne, 12 bibliotek gminnych, 18 filii bibliotecznych), a także 10 punktów bibliotecznych. Liczba bibliotek i filii nie zmieniła się, ale nastąpiła zmiana w lokalizacji punktów bibliotecznych. Zlikwidowany został punkt biblioteczny w gm. Grabowiec, natomiast w sierpniu powstał nowy punkt w Hutkowie gm. Krasnobród

Na terenie powiatu w 2009 r. funkcjonowały jeszcze 4 placówki biblioteczne połączone z ośrodkami kultury: Biblioteka w Komarowie z FB w Zubowicach oraz Biblioteka w Starym Zamościu z Filią w Udryczach. Biblioteka w Starym Zamościu usamodzielniała się od początku 2010 r. Biblioteka w Komarowie połączona jest ponadto z biblioteką gimnazjalną na podstawie *Porozumienia z dnia 10 maja 2006 r. w sprawie prowadzenia biblioteki gimnazjalnej zawartego pomiędzy Samorządowym Ośrodkiem Kultury w Komarowie Osadzie a Publicznym Gimnazjum w Komarowie Osadzie*. Również Filia w Zubowicach zlokalizowana jest w Zespole Szkół w Zubowicach.

W 2009 r. nie zlikwidowano żadnej biblioteki na terenie pow. zamojskiego. Zmniejszono natomiast czas pracy Filii w Suchowoli gm. Adamów ze 170 na 85 godzin miesięcznie.

We wszystkich samorządach biblioteki, zarówno te samodzielne, jak też połączone z ośrodkami kultury, były wpisane do rejestru instytucji kultury.

Zbiory biblioteczne

Na koniec 2009 roku księgozbiory bibliotek publicznych pow. ziemskiego liczyły 327 645 wol. W ciągu 2009 r. wzbogaciły się o 11 168 książek. Większość nowych nabytków pochodziła z zakupu – 9 879 wol., w darze przekazano 1 224 wol.

Zakup zbiorów do bibliotek zmniejszył się o 1 846 jednostek. Ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego zakupiono 1 716 wol., tj. o 1 943 mniej niż w 2008 r. Wzrosła natomiast o 97 wol. liczba książek zakupionych z dotacji organizatora. Zakup ze środków ministerialnych stanowił 17,3% całego zakupu książek do bibliotek.

Wskaźnik zakupu księgozbioru zmniejszył się i wyniósł w bibliotekach powiatu ziemskiego 9,0 wol. na 100 mieszkańców /w 2008 r. 10,7/, co na pewno odbija się niekorzystnie na stanie czytelnictwa.

W ciągu 2009 roku ze zbiorów bibliotecznych usunięto 35 159 książek. Księgozbiory w porównaniu z 2008 r. zmniejszyły się o 23 991 wol. W powiecie zamojskim zmniejszyła się z 320,6 do 299,7 liczba woluminów na 100 mieszkańców /średnia w województwie to 297 wol. na 100 mieszkańców/.

W 2009 r. biblioteki prenumerowały 132 czasopisma, tj. o 11 mniej niż w 2008 roku.

gmina, miasto i gmina	księgozbiory w dniu 31.12.2009	zakup zbiorów w wol. w 2009 r.	zakup w porównaniu z 2008	zakup w wol. na 100 mieszkańców	liczba wol. na 100 mieszkańców	prenumerata czasopism /egz./
Adamów	23989	280	-308	5,6	479,6	0
Grabowiec	15309	389	-123	8,6	337,7	5
Komarów	11332	260	-120	4,8	207,7	9
Krasnobród	20335	646	-201	8,9	280,2	2
Łabunie	30331	820	135	13,0	482,5	10
Miączyn	13939	586	136	9,6	229,2	4
Nielisz	23226	240	-413	4,1	399,3	3
Radecznica	22307	1001	378	15,7	350,7	15
Sitno	19308	350	15	5,2	287,2	0
Skierbieszów	15052	275	-181	5,0	275,4	1
Stary Zamość	24576	790	51	14,7	456,1	4
Sułów	26331	630	-277	12,8	533,3	10
Szczebrzeszyn	19292	774	-161	6,5	161,1	8
Zamość	48774	1742	-945	8,3	233,4	49
Zwierzyniec	13544	1096	168	15,3	189,2	12
Razem	327645	9879	-1 846	9,0	299,7	132

Na zakup zbiorów wydano w 2009 r. ogółem 190 616 zł /w tym ze środków własnych organizatorów - 159 626 zł, a ze środków MKiDN - 30 990 zł/. W porównaniu z 2008 r. budżet na uzupełnianie zbiorów zmniejszył się o 36 749 zł. Znacznemu ograniczeniu uległy środki ministerialne – o 41 513 zł.

Środki własne planowane na 2011 r. na zakup nowości wynoszą 152 000 zł.

Czytelnictwo

W roku ubiegłym placówki biblioteczne zarejestrowały 14 021 czytelników: W porównaniu z 2008 r. liczba czytelników nieznacznie wzrosła – o 45.

Wskaźnik zasięgu czytelnictwa wyniósł w powiecie ziemskim 12,8 czytelników na 100 mieszkańców /w 2008 r. 12,7/. Najliczniejszą grupę użytkowników bibliotek stanowią uczniowie – 56,8% wszystkich korzystających. Wskaźnik wypożyczeń książek na 100 mieszkańców wyniósł 257,0 wol.

Biblioteki	liczba czytelników	Rozczytanie (czytelnicy /100 mieszk.)	Wypożyczenia na zewnątrz	w tym wypożyczenia książek	wypoż. książek/1 czytelnika
Adamów	512	10,2	8788	8662	16,9
Grabowiec	470	10,4	13050	12846	27,3
Komarów	568	10,4	30479	30198	53,2
Krasnobród	791	10,9	12307	12225	15,5
Łabunie	1174	18,7	13948	13662	11,6
Miączyn	805	13,2	13774	13774	17,1
Nielisz	327	5,6	7520	7520	23,0
Radecznica	1335	21,0	19892	19021	14,2
Sitno	628	9,3	9628	9602	15,3
Skierbieszów	815	14,9	20302	20302	24,9
Stary Zamość	593	11,0	6313	6313	10,6
Sułów	587	11,9	15266	14221	24,2
Szczerzeszyn	1203	10,0	37271	37112	30,8
Zamość gm.	3187	15,3	53361	50417	15,8
Zwierzyniec	1026	14,3	25130	25130	24,5
razem	14021	12,8	287029	281005	20,0

Wypożyczenia zbiorów przedstawia tabela:

Biblioteki	zbiory ogółem	w tym książki	czasopisma nieoprawne	zbiory specjalne
wypożyczenia na zewnątrz	286 821	281005	5715	101
wypożyczenia na miejscu	13499	8222	5235	42

Zmiany liczby wypożyczeń w porównaniu do 2008 r. przedstawia tabela:

Biblioteki	zbiory ogółem	w tym książki	czasopisma nieoprawne	zbiory specjalne
wypożyczenia na zewnątrz	- 5069	- 4735	- 390	56
wypożyczenia na miejscu	-553	-1605	1025	27

Obsługę osób niepełnosprawnych i seniorów prowadzą w miarę swoich możliwości wszystkie biblioteki, mimo iż w większości gmin specjalistyczna obsługa osób chorych, niepełnosprawnych i starszych nadal jest utrudniona. Biblioteki są nieprzystosowane dla osób mających problemy z poruszaniem się. Pomimo tego bibliotekarze są otwarci na potrzeby tej grupy czytelników i starają się realizować każde zgłoszone zapotrzebowanie, korzystając z pomocy uczniów, sąsiadów, rodziny lub sami dostarczają zamówione książki pod wskazany adres. Ponadto niektóre biblioteki nawiązują współpracę z ośrodkami skupiającymi osoby specjalnej troski: Biblioteka w Komarowie z Warsztatami Terapii Zajęciowej, GBP Radecznicza ze Szpitalem Psychiatrycznym, GBP Sułów prowadzi stałe formy pracy dla seniorów.

W 2009 r. GBP w Sułowie realizowała program „Aktywizacja i przeciwdziałanie izolacji społecznej osób starszych poprzez organizację i prowadzenie spotkań integracyjnych” w ramach Poakcesyjnego Programu Wspierania Obszarów Wiejskich. Projekt składany był i uzyskał dofinansowanie w 2008 r., a termin jego realizacji określony był na okres 25.07.2008 do 31.12.2009. Biblioteka wraz z Gminą w Sułowie planuje ponowne przystąpienie do tego programu z nowym projektem obejmującym działania na rzecz osób specjalnej troski.

Również Samorządowy Ośrodek Kultury w Komarowie, w skład którego wchodzi Biblioteka, otrzymał dofinansowanie z Urzędu Wojewódzkiego na realizację zadania „Aktywizacja osób starszych na rzecz społeczności lokalnej”.

W 2009 r. zorganizowano dla tej grupy mieszkańców gminy:

- Jesienną Biesiadę Seniorów – spotkanie amatorskiego ruchu artystycznego (22.10.2009 r.)
- Przegląd Pieśni Religijnej Osób Niepełnosprawnych pod patronatem Biskupa Wacława Depo (18.11.2009 r.).

GBP w Grabowcu w sierpniu 2009 r. gościła na terenie gminy uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej z Hrubieszowie organizując dla nich spotkanie integracyjne i wycieczkę po Grabowcu.

Kadra i sytuacja zawodowa bibliotekarzy

W 2009 r. w bibliotekach publicznych powiatu zamojskiego odnotowaliśmy kilka zmian kadrowych na stanowiskach bibliotekarskich:

- gm. Adamów, Filia Suchowola – od czerwca 2009 r. zmniejszono zatrudnienie Marty Zawisłak z 1 do 1/2 etatu
- gm. Łabunie – na okres 7.07.- 31.12.2009 r. zatrudniona została po odbyciu stażu Ryszarda Karabin – wykształcenie średnie ogólne.
- gm. Sitno, Filia w Horyszowie Polskim na emeryturę odeszła Zofia Szmidt, na jej miejsce zatrudniona została od 13.07.2009 r. - Kamila Szmidt – Ryczko – wykształcenie wyższe rolnicze, roczny kurs kwalifikacyjny z zakresu bibliotekoznawstwa zorganizowany przez Woj. Ośrodek Szkolenia Nauczycieli Oddział Zamość oraz studium pedagogiczne.
- gm. Sułów, Filia w Sąsiadce – od 1.08.2009 r. zatrudniono na ½ etatu Marię Godzisz – wykształcenie wyższe pedagogiczne, bez kwalifikacji bibliotekarskich.
- gm. Zamość - od 17.12.2009 r. zatrudniono na pełny etat Dorotę Mika – wykształcenie wyższe – filologia polska.
- gm. Zwierzyniec – od 1.07. 2009 r. - vacat. Nie przedłużono umowy Edyty Popławskiej i nie zatrudniono nowego pracownika.

Stan zatrudnienia w dn. 31.12. 2009 r. w bibliotekach publicznych powiatu ziemskiego wynosił 44 osoby, 33 – na pełnych etatach i 11 na ryczałtach. W porównaniu z analogicznym okresem 2008 roku stan zatrudnienia zwiększył się o 1 osobę. 38 bibliotekarzy pracowało w bibliotekach wiejskich i 6 w miastach: Krasnobród, Szczebrzeszyn, Zwierzyniec.

Niektórzy bibliotekarze zabiegają o podnoszenie swoich kwalifikacji zdobywając różnorodne umiejętności z dziedzin pozabibliotecznych, często potwierdzane różnymi certyfikatami. 7 bibliotekarzy pow. zamojskiego legitymuje się następującymi certyfikatami:

- Tryb i zasady organizowania imprez masowych i zgromadzeń;
- Zarządzanie projektami społecznymi.
- Certyfikat uczestnictwa w warsztatach budowy i aktualizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.
- Wychowawca koloni i obozów.
- Biblioteki a Unia Europejska.
- Podstawy informatyki.
- Czytanie dziedzictwa kultury; Czytanie jako metoda rozwoju i edukacji – studia podyplomowe zorganizowane przez Fundację ABC XXI.
- Kierownik wycieczek;
- Rachunkowość i gospodarka finansowa instytucji kultury.

Sytuacja zawodowa bibliotekarzy nie ulega zasadniczym zmianom. Nadal niektórzy bibliotekarze pracują za niższe wynagrodzenie niż pracownicy innych zawodów mimo porównywalnych kwalifikacji. W niektórych gminach płace bibliotekarzy równe są najniższemu wynagrodzeniu w przyznanej grupie zasze-regowania. Najniższe wynagrodzenie mimo posiadanych kwalifikacji zawodo-

wych w pow. zamojskim mają bibliotekarze w gminie Sułów i Skierbieszów oraz Adamów i Łabunie. Obsada kadrowa w wielu bibliotekach nadal jest niewystarczająca. W 4 bibliotekach gminnych nadal jest 1-osobowe zatrudnienie (Adamów, Grabowiec, Sitno, Stary Zamość), zaś od połowy roku również w Zwierzynieckiej Bibliotece pracuje 1 bibliotekarz wspomagany osobami zatrudnianymi na okres stażu lub przygotowania zawodowego. Pracę bibliotekarzy często wspomagają nieprzygotowani do zawodu stażyści, zatrudniani w bibliotekach na kilka miesięcy, ale to nie wpływa korzystnie na pracę bibliotek. Niepokojące jest również to, że w bibliotekach zwiększa się liczba osób nowozatrudnionych bez wykształcenia bibliotekarskiego. Tylko nieliczni podejmują doksztalcanie w zakresie bibliotekoznawstwa (w 2009 r. tylko 3 osoby z Książnicy Zamojskiej).

Na wniosek Książnicy Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego przyznał odznakę *Zasłużony dla Kultury Polskiej* Krystynie Czausz z GBP w Grabowcu – otrzymała odznakę 29.06.2009 podczas obchodów Powiatowego Dnia Animatora Kultury.

Infrastruktura bibliotek.

Wszystkie biblioteki publiczne pow. zamojskiego mieszczą się w lokalach komunalnych, lub na zasadach użyczenia w budynkach szkół (Komarów i FB w Zubowicach, GBP Miączyn, filie w Cześnikach i Horyszowie Polskim gm. Sitno, Sitaniec oraz filia w Płoskiem). Problemy związane z własnością lokali w bibliotekach pow. zamojskiego nie występują, poza Filią w Brodach Małych /gm. Szczebrzeszyn/, gdzie lokal jest własnością zakładową, w bardzo złym stanie technicznym, bez ogrzewania, z utrudnionym dostępem dla czytelników /stromie zewnętrzne schody na I piętro/. W bardzo złym stanie technicznym, wymagającym natychmiastowej interwencji jest lokal Filii w Udryczach /gm. Stary Zamość/. 4 biblioteki gminne zlokalizowane są na piętrze, 2 w piwnicach z utrudnionym dostępem dla czytelników, zwłaszcza tych z problemami ruchowymi. Niedogodna lokalizacja Biblioteki Gminy Adamów w Potoczku, oddalonym od centrum gminy, negatywnie wpływa na właściwe funkcjonowanie tej placówki.

Głównym problemem niektórych bibliotek jest zbyt mała powierzchnia biblioteczna (Biblioteki w Komarowie, Miączynie, Sitnie, Skierbieszowie, Sitańcu; filie w Cześnikach, Horyszowie, Michałowie).

Na terenie pow. zamojskiego brak obiektów budowanych specjalnie dla potrzeb bibliotek. Wszystkie mieszczą się w lokalach adaptowanych dla potrzeb ich, najczęściej wielofunkcyjnych:

- w lokalach UG (Radczenica, Stary Zamość, Szczebrzeszyn)
- w remizach strażackich (Sułów, filie w Hutkach, Gorajcu, Lipsku, Zawadzie)
- wspólnie z Domem Kultury (Grabowiec, Krasnobród, Sitno, Zwierzyniec)

W 2009 r. prowadzono w GBP Łabunie gruntowny remont pomieszczeń bibliotecznych: wymiana okien, przebudowa ścian działowych, położenie gładzi tynkowej, remont zaplecza socjalnego, remont dachu i elewacji zewnętrznej, Prowadzona jest też adaptacja dla potrzeb bibliotecznych sąsiadującego z biblioteką pomieszczenia o pow. 57 m², przeznaczonego na czytelnię.

Ponadto prowadzone były remonty bieżące w następujących bibliotekach:

- GBP Skierbieszów – malowanie ścian, odnawianie regałów, zakup nowej wykładziny podłogowej. Zaadaptowano dodatkowe pomieszczenie sanitarne dostępne dla czytelników i personelu bibliotecznego.
- GBP Stary Zamość – malowanie ścian i okien oraz wymiana oświetlenia w wypożyczalni dla dorosłych.
- MGBP Szczepieszyn – malowanie pomieszczeń bibliotecznych.
- FB Kalinowice (gm. Zamość) – remont związany ze zmniejszeniem powierzchni bibliotecznej (budowa nowej ściany). Część pomieszczenia bibliotecznego została przeznaczona dla instytucji sąsiadującej z biblioteką.

W 2010 roku planowana jest modernizacja nowego lokalu Biblioteki w Szczepieszynie. Realizacja uzależniona jest od pozyskania środków pozabudżetowych na ten cel. Wniosek „Adaptacja pomieszczeń dla M-GBP w Szczepieszynie” złożono do Departamentu Szkolnictwa Artystycznego i Edukacji Kulturalnej MKiDN 30.11.2009 r.

Zaplanowano też rozbudowę lokalu GBP w. Sitnie. Pozyskano na ten cel środki pozabudżetowe. Modernizacja Biblioteki w Sitnie polegać będzie na rozbudowie obecnego budynku. Planowany okres modernizacji – 18 miesięcy. Na ten okres Biblioteka przeniesiona zostanie do lokalu zastępczego.

Udział bibliotek pow. zamojskiego w projektach, grantach, konkursach

Biblioteki samorządowe czyniły starania, z różnym skutkiem, o pozyskanie dodatkowych środków pozabudżetowych i występowały z wnioskami o dotacje:

Adamów: *Modernizacja i zakup wyposażenia dla GBP Adamów z siedzibą w Potoczku* do programu Infrastruktura bibliotek (MKiDN) – wniosek odrzucony.

Grabowiec: *Modernizacja pomieszczeń i zakup wyposażenia dla GBP w Grabowcu* do programu Infrastruktura bibliotek (MKiDN) – odrzucony.

- GBP przystąpiła do Programu Rozwoju Bibliotek jako biblioteka partnerska.

Komarów: *Odnowa i rozwój wsi* na remont świetlicy wiejskiej w Komarowie Wsi - do Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich – 500 000,00 zł.

- Biblioteka przystąpiła do Programu Rozwoju Bibliotek jako biblioteka partnerska.

- *Modernizacja pomieszczeń i zakup wyposażenia dla Biblioteki w Komarowie* do programu Infrastruktura bibliotek (MKiDN) – odrzucony.

- *Mały Książę - warsztaty edukacji kulturalno-artystycznej* do Programu Edukacja Kulturalna (MKiDN) – odrzucony

Krasnobród: *Modernizacja pomieszczeń i zakup wyposażenia dla MGBP w Krasnobrodzie* do programu Infrastruktura bibliotek (MKiDN) odrzucony.

- do Programu Rozwoju Bibliotek – jako biblioteka partnerska – odrzucony.
- Łabunie:** udział w Programie Rozwoju Bibliotek – jako biblioteka wiodąca
- Skierbieszów:** *Modernizacja pomieszczeń i zakup wyposażenia dla GBP w Skierbieszowie* do programu Infrastruktura bibliotek (MKiDN) odrzucony.
- Sułów:** *Modernizacja pomieszczeń i zakup wyposażenia dla GBP w Sułowie* do programu Infrastruktura bibliotek (MKiDN) – odrzucony.
- do Programu Rozwoju Bibliotek – jako biblioteka partnerska – odrzucony.
- *Aktywizacja i przeciwdziałanie izolacji społecznej osób starszych poprzez organizację i prowadzenie spotkań integracyjnych* w ramach Poakcesyjnego Programu Wspierania Obszarów Wiejskich. Termin realizacji projektu: 25.07.2008 do 31.12.2009 – dotacja 31 850 zł.
- Szczebrzeszyn:** *Adaptacja pomieszczeń dla M-GBP w Szczebrzeszynie* do Departamentu Szkolnictwa Artystycznego i Edukacji Kulturalnej MKiDN – odrzucony w naborze do 30.03.2009 i ponownie złożony na 2010 r.
- Zamość /gm./:** *Modernizacja pomieszczeń i zakup wyposażenia dla GBP w Sitańcu* do programu Infrastruktura bibliotek (MKiDN) odrzucony.
- do Programu Rozwoju Bibliotek – jako biblioteka wiodąca – odrzucony
- *Lubelscy poeci dzieciom na terenie gm. Zamość* - do Programu Operacyjnego MKiDN Literatura i Czytelnictwo – odrzucony
- *Bezpieczna Neostrada TP* – Program Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji – zrealizowany.

Największy udział w pozyskiwaniu środków pozabudżetowych ma Książnica Zamojska systematycznie uczestnicząca od kilku lat w różnych konkursach na dotacje, realizująca corocznie zgłaszane do dofinansowania projekty.

Anna Kalniuk
Danuta Zwolińska

Rok Fryderyka Chopina w Książnicy Zamojskiej

Rok 2010, w związku z przypadającą 1 marca dwusetną rocznicą urodzin Fryderyka Chopina, ustanowiony został przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej Rokiem Fryderyka Chopina.

W ramach obchodów **Roku Fryderyka Chopina** Książnica Zamojska im. Stanisława Kostki Zamojskiego zaplanowała szereg przedsięwzięć. Mają one na celu uczczenie pamięci wybitnego kompozytora polskiego.

1. **Ferie z Chopinem** – cykl zajęć dla dzieci organizowanych przez Oddział dla Dzieci i Młodzieży. W programie było czytanie książek, słuchanie muzyki oraz konkursy – luty.

2. Zajęcia biblioteczne i plastyczne, konkursy, wystawy poświęcone Chopinowi w filiach bibliotecznych miasta Zamościa – luty-październik.
3. *Rodem Warszawianin, sercem Polak, a talentem świata obywatel* – wystawa pamiątek kolekcjonerskich – marzec-kwiecień (Biblioteka Główna)
4. *Chopin – kompozytor wszechczasów* - marzec-kwiecień (Biblioteka Główna)
5. *Fryderyk Chopin – człowiek i twórca* - seminarium Zamojskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku - 17 marca Książnica Zamojska (Biblioteka Główna)
6. *Zamojska Biesiada Literacka* z udziałem Zbigniewa Nestorowicza, autora książki *Fryderyk Chopin na pocztówkach* oraz promocja książek: *Mieczysława Tomaszewskiego Chopin. Fenomen i paradoks* i *Marii Grońskiej Fryderyk Chopin w medalierstwie* - październik (Książnica Zamojska). Wszystkie wymienione książki przygotowuje Wydawnictwo Archidiecezji Lubelskiej GAUDIUM.

Dnia 5 marca, podczas inauguracji Roku Fryderyka Chopina w Książnicy Zamojskiej, otwarte zostały dwie wystawy.

Wystawa *Chopin – kompozytor wszechczasów*, obrazująca życie i twórczość kompozytora, przygotowana została przez Oddział dla Dzieci i Młodzieży, w oparciu o zbiory Książnicy. Materiał wystawienniczy zaprezentowano w kilku działach: biografia, twórczość, Polska Chopina, Międzynarodowe Konkursy Pianistyczne im. Fryderyka Chopina. Szczególną – regionalną część wystawy - stanowiły eksponaty poświęcone pobytowi Chopina w Poturzynie. Wystawa cieszyła się dużą popularnością. Odwiedzali ją indywidualni czytelnicy oraz 300 młodych uczestników, w zorganizowanych grupach, m.in. uczniowie zamojskich i podzamojskich szkół.

Na prezentowanej w Galerii Ekslibris wystawie *Rodem Warszawianin, sercem Polak, a talentem świata obywatel* można było obejrzeć pamiątki kolekcjonerskie: medale, medaiony, monety, banknoty i żetony; ekslibrisy i PF-ki; pocztówki i kartki pocztowe; znaczki pocztowe i inne walory filatelistyczne; karty telefoniczne. Eksponaty pochodziły z kolekcji: Rajmunda Aszkowskiego z Zielonej Góry, Zbigniewa Nestorowicza z Lublina, Władysława Owczarzego z Karviny (w Czechach), Doroty Walickiej z Poznania, Ireneusza Waśko z Zamościa, Lucjana Wąsika z Zamościa, Czesława Wosia z Ostrowca Wielkopolskiego i Krzysztofa Wróblewskiego z Zamościa. Do wystawy opracowany został folder. Przygotował ją Dział Promocji i Upowszechniania Czytelnictwa. Tytuł wystawy jest cytatem z nekrologu zamieszczonego przez C. K. Norwida w „Dzienniku Polskim” z 18 października 1849 r.

Zorganizowane przez Zamojski Uniwersytet Trzeciego Wieku seminarium *Fryderyk Chopin – człowiek i twórca*, stało się miejscem prezentacji i wymiany wiedzy o kompozytorze, poprzez wystąpienia przygotowane przez słuchaczy Uniwersytetu.

Przedsięwzięcia w ramach obchodów **Roku Fryderyka Chopina** Książnica Zamojska adresowała do wszystkich grup czytelników, jednak szczególny akcent położony został na zajęcia edukacyjno-kulturalne dla najmłodszych. W lutym i marcu, we wszystkich placówkach bibliotecznych organizowane były zajęcia biblioteczne, głośne czytanie, pogadanki, konkursy i wystawy służące popularyzacji wiedzy o kompozytorze. Bibliotekarze organizowali także zajęcia w przedszkolach.

W ramach *Ferii z Chopinem*, Oddział dla Dzieci i Młodzieży zorganizował osiem spotkań, w których uczestniczyło 120 dzieci w wieku szkolnym. Uczestnicy zajęć byli zapoznawani z faktami z życia i twórczości kompozytora, słuchali jego muzyki. Czytana literatura dziecięca i młodzieżowa stanowiła podstawę do przeprowadzenia konkursów plastycznych i literackich oraz wystaw pokonkursowych. Oto tematy przeprowadzonych konkursów plastycznych: „Chopin oczami dziecka – portret kompozytora”, „Projekt okładki na album o Chopinie”, „Krajobrazy polskie w muzyce Chopina”, „Projekt plakatu na 200-lecie urodzin kompozytora”, „Projekt pomnika Chopina”, „Chopin w Poturzynie” oraz konkursu literackiego „Mój wiersz dla Chopina”. Ponadto, dla dzieci przedszkolnych zorganizowany został konkurs plastyczny „Mazurki pędzlem malowane” i wystawa pokonkursowa.

Biblioteka Filialna nr 1 we współpracy z przedszkolami zorganizowała cykl zajęć głośnego czytania oraz słuchania muzyki Fryderyka Chopina – „Życie dźwiękiem zapisane” oraz konkurs plastyczny dla przedszkolaków „Życie w muzyce”. Podobne zajęcia odbywały się dla dzieci szkolnych w bibliotece. Efektem konkursu plastycznego była wystawa prezentowana w galerii biblioteki. W zajęciach uczestniczyło 168 dzieci przedszkolnych i szkolnych.

Zorganizowana przez Bibliotekę Filialną nr 2 wystawa „Książkowe spotkania z Fryderykiem Chopinem” służyła przybliżeniu czytelnikom postaci kompozytora. Ponadto dla najmłodszych czytelników zorganizowano: konkurs plastyczny „Z Fryderykiem podróż w krainę muzyki”, konkurs wiedzy o Chopinie – „Z Fryderykiem za pan brat” połączony z konkursem plastycznym „Spotkania z Chopinem” i wystawą pokonkursową. Zadania realizowano we współpracy z placówką przedszkolną. We wszystkich organizowanych przedsięwzięciach wzięło udział 100 uczestników.

Wystawa „Serce me w Polsce zostało... Fryderyk Chopin 1810-1849”, zajęcia czytelnicze poświęcone Chopinowi, głośne czytanie książek w przedszkolu oraz konkurs plastyczny „Pejzaż polski muzyka malowany”, wystawa pokonkursowa i konkurs czytelniczy „Frycek czy Fryderyk” – to przedsięwzięcia realizowane przez Bibliotekę Filialną nr 3. Uczestniczyło w nich 104 dzieci szkolnych i przedszkolnych. Podczas prowadzonych zajęć akcentowane były ogólnopolskie i światowe obchody Roku Fryderyka Chopina. Ich uczestnicy słuchali muzyki kompozytora.

Biblioteka Filialna nr 4 organizowała spotkania poświęcone Fryderykowi Chopinowi w przedszkolach, ognisku wychowawczym i w bibliotece. Podczas sześciu spotkań, w których uczestniczyło 62 dzieci, czytano książki, prowadzono pogadanki w oparciu o artykuły prasowe poświęcone kompozytorowi, przeprowadzono konkursy plastyczne oraz zorganizowano wystawę rocznicową i pokonkursową. Nieodłącznym elementem spotkań była muzyka Chopina.

W ramach obchodów **Roku Fryderyka Chopina** Biblioteka Filialna nr 6 zorganizowała konkurs plastyczny dla dzieci szkolnych – „Geniusz muzyczny – Fryderyk Chopin” oraz zajęcia biblioteczne – „Chopin oczami najmłodszych”, z czytaniem fragmentów biografii oraz opowiadań poświęconych kompozytorowi. Uczestniczyło w nich 21 dzieci. Prace plastyczne prezentowano na wystawie pokonkursowej.

Ogółem, we wszystkich przedsięwzięciach adresowanych do najmłodszych czytelników, wzięło udział około 900 uczestników.

Obchody **Roku Fryderyka Chopina** w Książnicy Zamojskiej zakończy Zamojska Biesiada Literacka z autorem książki poświęconej kompozytorowi.

Danuta R. Kawałko

Zygmunt Klukowski – pięćdziesiąta rocznica śmierci

W 2009 roku minęła 50. rocznica śmierci Zygmunta Klukowskiego (zm. 23 listopada 1959 r.). Przez 41 lat związany był z Zamojszczyzną. W 1918 r. osiedlił się w Krasnobrodzie, gdzie rozpoczął praktykę lekarską. Już w roku następnym przeniósł się do Szczebrzeszyna, gdzie mieszkał do 1959 r.

Kim był Zygmunt Klukowski? Przede wszystkim był lekarzem i jako lekarz znany był ówczesnym mieszkańcom Szczebrzeszyna. Ale jego życie nie tylko wypełniała praca zawodowa. Był niezwykle aktywnym społecznikiem. Angażował się w liczne przedsięwzięcia, szczególnie te związane z życiem kulturalnym. Jako nieprofesjonalny historyk (bez wykształcenia kierunkowego), ale niezwykle skutecznie rejestrował fakty związane z miejscem, w którym żył. Pozostawił po sobie niezwykle cenne materiały, które mimo upływu lat wciąż będą żywe zainteresowanie. Największą pasją Klukowskiego było bibliofilstwo. Zamiłowanie do książek wyniósł z domu rodzinnego, gdzie wzrastał w atmosferze obcowania z nimi i pasję tę realizował na różnych płaszczyznach przez całe życie.

W 1923 r. Zygmunt Klukowski zainicjował powołanie Zamojskiego Koła Miłośników Książki. Było to trzecie w kraju stowarzyszenie bibliofilskie po Warszawie i Krakowie. Klukowski był jego prezesem w latach 1923-1939. Po-

nadto zasiadał w prezydiach zjazdów bibliofilskich; był członkiem: Krajowej Rady Bibliofilskiej, Towarzystwa Miłośników Książki w Krakowie, Instytutu Historii i Filozofii Medycyny w Poznaniu, Klubu Dobrej Książki w Warszawie; współpracownikiem Polskiego Słownika Bibliograficznego. Jeździł na „srody bibliofilskie” do Warszawy. Jako organizator ruchu bibliofilskiego prowadził ożywioną korespondencję z polskimi bibliofilami.

Zamojskie Towarzystwo Miłośników Książki w czasie prezesury Klukowskiego zorganizowało wystawy: książki polskiej (1923), grafiki polskiej (1926), książki (1927), książki i druków zamojskich (1933), druków zamojskich (1939). Zygmunt Klukowski popularyzował wiedzę o książce wygłaszając odczyty: *Rozwój sztuki drukarskiej w Polsce* (1923), *O wrogach i przyjaciółach książki* (1926), *O książce brzydkiej i pięknej* (1927), *O propagandzie czytelnictwa* (1930), *Druki zamojskie XVI-XIX w.* (1933), *Ze wzruszeń i wrażeń bibliofila* i *Humor bibliofilów* (1936). Ponadto pisał o ruchu bibliofilskim do czasopism: „Ziemia Zamojska”, „Silva Rerum”, „Kobieta Współczesna”, „Głos Prawdy”.

Zygmunt Klukowski był wydawcą druków bibliofilskich. Za pierwszy druk bibliofilski związany z Klukowskim uchodzi karta pocztowa wydana jego staraniem z okazji wystawy książki polskiej w 1923 r. w Zamościu. W 1927 r., z okazji ślubu przyjaciół – Kazimierza Lewickiego i Janiny Chmielewskiej, wydał „Traktat Wieczo-Trwałej Przyjaźni...”. Podobny druk wydał w 1948 r. z okazji ślubu Bohdana Dobrzańskiego i Aliny Chomickiej („Panegiryk okolicznościowy...”). Kolejny związany był ze Zjazdem Naukowym im. Szymona Szymonowicza (1929) – „Uczestnikom Zjazdu Naukowego...”.

Doktor Klukowski namiętnie czytał książki, o czym świadczy choćby fakt, że nanosił w nich swoje adnotacje. Zgromadził księgozbiór liczący prawdopodobnie 9 tys. woluminów. Był to księgozbiór o profilu historycznym. Zawierał dzieła z historii ogólnej, historii: literatury, kultury i medycyny, encyklopedie, informatory, słowniki oraz pamiętniki (ok. 2,5 tys.). W zbiorze było ok. 100 starych druków wydanych przez Akademię Zamojską. Zgromadził kilka roczników czasopism („Wiadomości Literackie”, „Cyrulik Warszawski”, „Nauka Polska”, „Ziemia”, „Rocznik Krakowski”, „Dziennik Wileński”, „Kłosa”). Księgozbiór ten, jeszcze za życia Klukowskiego, został przekazany w depozyt Bibliotece KUL. Po jego śmierci pieczę nad nim przejęła żona - Zofia. W 1962 r. Biblioteka KUL zakupiła księgozbiór. Część książek przekazana została do Głównej Biblioteki Lekarskiej w Warszawie. W Muzeum Zamojskim znajdują się zamojskie starodruki zgromadzone przez doktora do II wojny światowej. Jak widać gromadzony pieczołowicie przez całe życie księgozbiór uległ rozproszaniu. Nawet ten zasób, który jest w posiadaniu Biblioteki KUL nie jest wydzielony jako kolekcja i trudno do niego dotrzeć.

Wśród wszystkich książek pamiętniki miały niecodzienne znaczenie dla Zygmunta Klukowskiego. Czytał je, gromadził, pisał i propagował ich pisanie

oraz wydawał. Zainteresowanie pamiętnikarstwem zrodziło się z chęci poznania historii. Jako lekarz praktykujący w małych miasteczkach (Nieświerz, Krasnobród, Szczebrzeszyn), cały wolny czas poświęcał lekturze. Sprowadzał dużo książek (nie czytał książek pożyczonych). Gromadził pamiętniki w najszerszym zakresie, ale szczególnie te dotyczące Powstania Styczniowego. Posiadał wydania popularne i niezwykle rzadkie. W swoich zbiorach posiadał książkę Edwarda Maliszewskiego „Bibliografia pamiętników polskich i Polski dotyczących”, którą traktował jako katalog i pomoc w poszukiwaniach. W 1949 r. podjął współpracę z Wydawnictwem Ossolineum, z zamiarem uzupełnienia książki E. Maliszewskiego. Zgromadził zbiór ok. 2,5 tysiąca pamiętników. Był to jeden z największych zbiorów w Polsce międzywojennej.

Propagował pisanie pamiętników. Do napisania pamiętnika zachęcił m.in. Zofię Klimczuk – siostrę zakonną, która pracowała jako pielęgniarka w szczebrzeszyńskim szpitalu. Ale znalazło to wyraz przede wszystkim w okresie II wojny światowej. Tą drogą powstał, inspirowany przez Klukowskiego i pod jego redakcją, zbiór relacji które zostały wydane drukiem jako kilkutomowe „Wydawnictwo Materiałów do Dziejów Zamojszczyzny w Latach Wojny 1939-1944”.

Sam pisał wspomnienia i dzienniki. Podczas okupacji prowadził osobisty dziennik. Równocześnie spisywał wspomnienia z lat wcześniejszych. Jego „Dziennik z lat okupacji Zamojszczyzny (1939-1944)” ukazał się w 1958 r. (2 wydanie, a w zasadzie dodruk w 1959 r.), zaś w 1990 r. „Dziennik 1944-45”. Opis okresu powojennego trafił do czytelników dopiero w 2007 r. (10 lat wcześniej w Stanach Zjednoczonych). Wydawnictwo Karta wydało dwa tomy: „Zamojszczyzna”. – T. 1, 1918-1943; T. 2, 1944-1959 – na podstawie rękopisów i maszynopisów zdeponowanych w Bibliotece KUL. W 2008 r. ukazało się drugie wydanie „Zamojszczyzny”. Historycy znający te materiały mają dużo zastrzeżeń co do wyboru materiału do druku.

Za działalność bibliofilską, przed II wojną światową Zygmunt Klukowski został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi (1938) i Srebrnym Wawrzynem Polskiej Akademii Literatury. Ukoronowaniem tej działalności było nadanie Z. Klukowskiemu dyplomu Orderu Białego Kruka (1959). Redakcja „Polityki” przyznała Z. Klukowskiemu nagrodę „POLITYKI” ROKU 1959 za książkę „Dziennik z lat okupacji Zamojszczyzny 1939-1944”, jako najwybitniejsze dzieło w dziedzinie najnowszej historii Polski.

M.in. z inicjatywy Z. Klukowskiego powstało Muzeum Zamojskie (1926). W 1927 r. Klukowski doprowadził do przejęcia Biblioteki Miejskiej w Zamościu przez Zamojskie Koło Miłośników Książki, która pod tym patronatem zaczęła rozwijać się. W latach 30. miała dział objazdowy. Przyczynił się również do otwarcia Biblioteki Miejskiej w Szczebrzeszynie (1939).

Przypadająca w 2009 roku 50. rocznica śmierci Zygmunta Klukowskiego wyzwoliła liczne inicjatywy, mające na celu upamiętnienie postaci doktora. Inicjatywy takie podjęła także Książnica Zamojska.

Dnia 16 listopada odbyło się seminarium *Zygmunt Klukowski – lekarz, historyk, bibliofil*. Podczas seminarium, prowadzonego przez dra Bogdana Szyszkę, referaty zaprezentowali: prof. dr hab. Zygmunt Mańkowski – *Dziennik Zygmunta Klukowskiego i jego losy*, dr Bohdan Królikowski – *Zygmunt Klukowski po latach – przedwojenna działalność Zygmunta Klukowskiego*, Anna Rychter (Książnica Zamojska) – *Zygmunt Klukowski w zbiorach Książnicy Zamojskiej* oraz Grażyna Markiewicz (Książnica Zamojska) – *Bibliografia Zygmunta Klukowskiego*.

Książnica Zamojska wydała drukiem, jako dodatek do „Bibliotekarza Zamojskiego”, zestawienie bibliograficzne autorstwa Grażyny Markiewicz – „Zygmunt Klukowski (1885-1959) – lekarz, historyk, bibliofil. Bibliografia przedmiotowo-podmiotowa”.

W Galerii EKSLIBRIS eksponowana była wystawa poświęcona doktorowi Klukowskiemu, na której prezentowano: publikacje autorstwa Zygmunta Klukowskiego oraz traktujące o nim, fotografie oraz materiały dokumentujące jego działalność. Ekspozycje pochodziły ze zbiorów Wyższej Szkoły Zarządzania i Administracji w Zamościu, Muzeum Zamojskiego i Książnicy Zamojskiej.

W Książnicy, 11 grudnia miała miejsce prapremiera filmu „Na krawędzi życia”. Organizatorami pokazu byli: Tadeusz Doroszuk - dyrektor TVP Historia, Dariusz Sienkiewicz - dyrektor TVP S.A Oddział w Lublinie oraz dyrektor Książnicy Zamojskiej. Film został zrealizowany w 2009 r. dla TVP Historia. Jego reżyserem i autorem scenariusza jest Adam Wiesław Kulik. Dokument „opowiada o nieustannym balansowaniu Zygmunta Klukowskiego na cienkiej granicy oddzielającej normalne życie od skrajnego niebezpieczeństwa jakie niósł terror niemiecki, a po 1944 roku, sowiecki. O uporze człowieka, który poświęcił wszystko, by dać świadectwo prawdzie, bez względu na opinie małomiasteczkowego środowiska, naciski i bezpośrednie zagrożenie życia ze strony jednego czy drugiego okupanta. Wreszcie o perypetiach związanych z wydaniem jego dzieła życia – „Dziennika...”.

[<http://ww6.tvp.pl/6484,20091209947771.strona>, dostęp on-line: 4.05.2010]

Zygmuntowi Klukowskiemu, obok wszystkich tytułów, którymi opisywana jest jego działalność (bibliofil, kolekcjoner, publicysta), należy się tytuł regionalisty. Do jego prac sięgają wszyscy, których interesuje historia Zamojszczyzny.

Dokumentowanie dorobku regionu zamojskiego i gromadzenie zbiorów związanych z Zamojszczyzną, czyli regionalizm – stanowi również ważną grupę zadań realizowanych przez Książnicę. Zadania te prowadzi Dział Informacji Bibliografii i Wiedzy o Regionie.

Aby uhonorować regionalną działalność Książnicy, działowi regionalnemu nadano imię Zygmunta Klukowskiego. Okazją do tej uroczystości stała się konferencja *Wydawnictwa lokalne a integracja małej ojczyzny*, która zgromadziła regionalistów z Lubelszczyzny. Konferencja odbyła się w Zamościu, 6-7 marca 2010 r. Jej organizatorami byli Wojewódzka Rada Towarzystw Regionalnych w Lublinie, Wojewódzki Ośrodek Kultury w Lublinie, Zamojskie Towarzystwo *Renesans* oraz Książnica Zamojska. Dnia 6 marca, podczas sesji popołudniowej która odbywała się w Książnicy, uroczystego nadania imienia Zygmunta Klukowskiego Działowi Informacji Bibliografii i Wiedzy o Regionie dokonali: Iwonna Stopczyńska – Wiceprezydent Miasta Zamość, prof. Sławomir Partycki – prezes Wojewódzkiej Rady Towarzystw Regionalnych w Lublinie oraz dyrektor Książnicy Zamojskiej – Danuta R. Kawalko. Uroczystości towarzyszyła niewielka wystawa publikacji Z. Klukowskiego.

Danuta R. Kawalko

Najpiękniejsza historia świata. Biblia światłem ociemniałych

Ośrodek Czytelnictwa Niepełnosprawnych Książnicy Zamojskiej im. Stanisława Kostki Zamojskiego w Zamościu od 1 marca do 24 listopada 2010 r. realizuje zadanie *Najpiękniejsza historia świata. Biblia światłem ociemniałych* w ramach Programu Operacyjnego *Wydarzenia artystyczne* ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Punktem kluczowym zadania będzie przeprowadzenie konkursu literacko-plastycznego *Nowy testament w twórczości osób niewidomych i niedowidzących*.

Jego przebiegowi będą towarzyszyły następujące wydarzenia kulturalne:

- *Ewangelia a życie codzienne niepełnosprawnych* – warsztaty dla osób niepełnosprawnych poprowadzone przez dr hab. Wojciecha Otrębskiego, prof. KUL, kierownika Katedry Psychologii Rehabilitacji (28 maja, godz. 11.00);
- *Biblia inspiracją dla twórczości artystycznej dawniej i dziś* – spotkanie z bibliistą ojcem dr Cyprianem Morycem OFM, doktorem nauk humanistycznych w zakresie historii sztuki, wykładownicą w Instytucie Kulturoznawstwa KUL (9 czerwca, godz. 11.00)
- *Najpiękniejsza historia świata...* – wystawa pokonkursowa nagrodzonych prac laureatów konkursu (październik-listopad).

Efektom rzeczowym realizacji zadania będzie folder do wystawy i wydawnictwo pokonkursowe zawierające prace plastyczne i literackie laureatów. Wydawnictwo to dotrze do czytelników z różnych środowisk społecznych i grup

wiekowych, także dzieci i młodzieży, co przyczyni się do wzrostu tolerancji i likwidacji barier psychologicznych pomiędzy zdrowymi a niepełnosprawnymi.

Danuta Wójcik

Kwiaty jako symbol radości

*„...Z wielkich tajemnic jedna tajemnica
Jest w mowie kwiatów miłośnie czytelną:
I kwiaty mówią, jak mówi źrenica,
Życiem wymowna, duchem nieśmiertelna!”
Wincenty Pol: „Mowa kwiatów”*

Jedną z form pracy z czytelnikami niepełnosprawnymi, aktywizującą to środowisko, jest organizowanie różnych konkursów: literackich, plastycznych, recytatorskich, a także wokalnych. Czytelnicy niepełnosprawni bardzo chętnie biorą w nich udział.

W miesiącach: luty - kwiecień 2010 r. w Książnicy Zamojskiej został zrealizowany konkurs plastyczny *Kwiaty jako symbol radości*. Był on adresowany do osób niepełnosprawnych w różnym wieku i z różnych środowisk miasta Zamościa i regionu lubelskiego. Mogły wziąć w nim udział osoby indywidualnie bądź poprzez instytucje i ośrodki skupiające niepełnosprawnych. Celem konkursu była integracja osób niepełnosprawnych i stworzenie im możliwości rozwijania zdolności i umiejętności artystycznych. Uczestnikom pozostawiono wybór formy plastycznej, techniki i materiałów potrzebnych do wykonania pracy i interpretacji tematu. Konkurs przebiegał w dwóch kategoriach wiekowych:

I kategoria – dzieci do lat 16

II kategoria – dorośli od lat 17

O szerokim zainteresowaniu tematem świadczy liczba nadesłanych prac z różnych ośrodków i instytucji z Zamościa, ale także z Biłgoraja, Teodorówki, Józefowa, Rozłópów, Sułowa, Tomaszowa Lubelskiego, Krasnobrodu, Soch, Dominikanówki, Ruskich Piask i ze Zwierzyńca. Łącznie napłynęło 247 prac od 198 autorów z 22 instytucji; w tym 63 prace od dzieci do lat 16 i 184 prace od autorów z grupy wiekowej powyżej 17 lat.

Powołana komisja pracowała w składzie: Urszula Rdest – nauczyciel na Wydziale Terapeuta Zajęciowy w Medycznym Studium Zawodowym w Zamościu, Katarzyna Kukułowicz-Siek, absolwentka Wydziału Artystycznego UMCS w Lublinie, Edyta Wójcik - kierownik Działu Udostępniania Książnicy Zamojskiej.

Komisja wyróżniła 70 autorów skupionych w 17 instytucjach, w tym 17 dzieci i 53 osoby dorosłe.

Zaskoczeniem była różnorodność ujęcia tematu i bogactwo technik plastycznych, dotychczas nie pojawiających się w tego rodzaju konkursach, jak: witraż, płaskorzeźba, ceramika, malowanie na jedwabiu, na płytach pilśniowych, kolaż z papieru, rysunek ołówkiem, filcowanie i formy przestrzenne. Prace wykonane były z różnych materiałów: kompozycje ze skóry, sklejki, papieru, sznurka, nici, włóczki, koraliki i produktów jadalnych (makaron, orzeszki, ryż, kasza).

Wszystkie prace nagrodzone i wyróżnione zostały zaprezentowane na wystawie pokonkursowej zorganizowanej w holu I piętra Książnicy Zamojskiej i w Ośrodku Czytelnictwa Niepełnosprawnych. Można je oglądać w dniach 26.04 - 7.06.2010 r.

Dnia 28 kwietnia o godz. 11.00 w galerii *EKSLIBRIS* odbyło się uroczyste podsumowanie konkursu *Kwiaty jako symbol radości*, w którym wzięło udział ok. 140 osób. Program spotkania wzbogacił występ recytatorski uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 11 i Gimnazjum nr 8 i montaż literacko-wokalny pań z Polskiego Związku Niewidomych i Koła Diabetyków w Zamościu. Tematem występów była poezja o kwiatach.

Spotkanie prowadziła i nagrody wręczała dyrektor Książnicy Zamojskiej pani mgr inż. Danuta R. Kawałko. Ostatnim punktem programu było zwiedzanie wystawy pokonkursowej.

Mam nadzieję, że miejsce ekspozycji prac plastycznych, odwiedzane przez czytelników z różnych środowisk i w różnym wieku, przyczyni się do promocji twórczości osób niepełnosprawnych i będzie przeciwdziałać ich wykluczeniu społecznemu. Zdrowym natomiast przyniesie wiele radości, jaką daje kontakt z dobrem i pięknem.

Danuta Wójcik

Czytam i rysuję z energią

W dniu 15 stycznia 2010 r. w Książnicy Zamojskiej odbył się uroczysty finał konkursu plastycznego „Czytam i rysuję z energią”. Konkurs ten był podsumowaniem prowadzonej przez Książnicę akcji promującej czytelnictwo i edukację z zakresu bezpiecznego użytkowania energii elektrycznej, wspieranej przez firmę PGE Dystrybucja Zamość.

Akcja prowadzona była od początku grudnia 2009 r. w zamojskich placówkach przedszkolnych i adresowana była do dzieci w wieku od 4 do 6 lat. Bibliotekarze Oddziału dla Dzieci i Młodzieży oraz pięciu filii bibliotecznych odwiedzali przedszkola, czytając dzieciom książki związane z elektrycznością, m.in. utwory Juliana Tuwima, Wandy Chotomskiej, Włodzimierza Scisłowskiego, Agnieszki Frączek, Doroty Gellner. Czytaniu towarzyszyły pogadanki o prądzie i jego znaczeniu w życiu codziennym oraz projekcja filmu „Bezpieczniej z prą-

dem”, prezentującego zasady bezpiecznego korzystania z urządzeń elektrycznych. Dla wszystkich uczestników akcji, tj. ok. 1 500 dzieci, sponsor przygotował zakładki książkowe. Podczas spotkań bibliotekarze zachęcali dzieci do udziału w konkursie plastycznym. Zadaniem konkursowym było namalowanie, przy użyciu dowolnych technik, pracy będącej plastyczną interpretacją czytanych tekstów literackich. Nasza inicjatywa była promowana w lokalnych mediach. Patroni medialni przedsięwzięcia tj. *Kronika Tygodnia*, *Zamojska Telewizja Internetowa*, *Gazeta Miasta*, *Gazeta Zamojska*, *Katolickie Radio Zamość*, *Radio ESKA* oraz *Zamość ONLINE* zadbali o bieżącą informację o akcji i konkursie.

Do oceny prac powołana została Komisja Konkursowa w składzie: Izabela Winiewicz-Cybulska, Robert Gomułka, Bożena Gomułka, Paweł Czechalski. W pracach komisji uczestniczyła również Dyrektor Biblioteki - Danuta Kawałko. Komisja w dniu 18 grudnia 2009 r. oceniła 285 prac plastycznych, które napłynęły na konkurs z 13 przedszkoli. W kategorii I oceniono 28 prac, w kategorii II – 90 prac, w kategorii III – 167 prac. Przy ocenie prac konkursowych Komisja Konkursowa brała pod uwagę następujące kryteria: zgodność pracy z tematem konkursu, oryginalność pracy, pomysłowość autorów, estetykę pracy i jej wartości artystyczne. Regulamin konkursu zakładał przyznanie w każdej kategorii wiekowej 3 nagród głównych oraz 12 wyróżnień. Komisja ze względu na dysproporcje w liczbie prac konkursowych w poszczególnych kategoriach wiekowych dokonała innego niż przewidywał regulamin podziału wyróżnień. W grupie najmłodszej przyznano 1 wyróżnienie, w grupie średniej 17 wyróżnień, natomiast w grupie najstarszej przyznano 22 wyróżnienia. Nagrody główne

przyznano w każdej kategorii wiekowej. W sumie nagrodzono i wyróżniono 49 prac. Prace te znalazły się na wystawie pokonkursowej, która otwarta została w dniu 23 grudnia 2009 r. W opinii komisji prace konkursowe reprezentowały bardzo wysoki poziom.

Na imprezę finałową laureaci dotarli niemal w komplecie. Towarzyszyli im rodzice, dziadkowie, nauczyciele i dyrektorzy przedszkoli. Komisję konkursową reprezentowała Izabela Winiewicz-Cybulska, natomiast sponsora Sebastian Kawałko. Impreza wzbudziła ogromne zainteresowanie mediów lokalnych.

Gości powitała Dyrektor Książnicy, dziękując wszystkim za liczne przybycie. Na ręce przedstawiciela sponsora pani Dyrektor przekazała Prezesowi PGE Dystrybucja Zamość, Jarosławowi Mudzie podziękowanie za wspieranie inicjatyw kulturalnych biblioteki, a także za fundusze przekazane bibliotece w listopadzie 2009 r. na zakup książek dziecięcych i młodzieżowych. Sebastian Kawałko podziękował organizatorom za zwrócenie się do reprezentowanej przez niego firmy z propozycją interesującej współpracy. W części oficjalnej zabrała także głos Joanna Kołtun, będąca koordynatorem przedsięwzięcia, przedstawiając przebieg akcji i konkursu, natomiast Izabela Winiewicz-Cybulska odniosła się do poziomu artystycznego prac.

Najbardziej ekscytującą chwilą było wręczenie nagród, które oczekiwały na laureatów złożone pod choinką. Były to książki i pluszowe maskotki. Maluchy odbierały nagrody w towarzystwie nauczycieli, pod kierunkiem których tworzyły prace plastyczne. Dla pedagogów przygotowane zostały pisemne podziękowania za wkład pracy i zaangażowanie w realizację przedsięwzięcia. Na naszych gości dnia czekał słodki poczęstunek.

Kolejną atrakcją była zabawa choinkowa. W ozdobionej karnawałowo sali, przy muzyce, integrowali się wszyscy: dzieci, opiekunowie, nauczyciele, bibliotekarze.

Widok uśmiechniętych i dumnych ze swoich osiągnięć dzieci był dla nas nagrodą za wkład pracy włożony w organizację tego przedsięwzięcia. Impreza ta udowodniła, że biblioteka może z powodzeniem podejmować partnerską współpracę z instytucjami nie zajmującymi się na co dzień promocją czytelnictwa, a współpraca ta może okazać się korzystna dla obu stron.

Joanna Kołtun

Wizerunek biblioteki i bibliotekarza – warsztaty dla instruktorów województwa lubelskiego

26 października 2009 r. Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. H. Łopacińskiego w Lublinie zorganizowała w Książnicy Zamojskiej warsztaty dla instruktorów woj. lubelskiego. Warsztaty prowadzone były przez instruktorów WBP, a rozpoczęły się od wykładu dr Małgorzaty Sitarczyk pracownika naukowego Zakładu Psychologii Wychowawczej i Psychoprofilaktyki w Instytucie Psychologii UMCS w Lublinie nt. „Kompetencje interpersonalne bibliotekarzy wobec zmian społecznych i edukacyjnych”. W swoim wystąpieniu dr M. Sitarczyk zwróciła uwagę na zmiany dotyczące oczekiwań społeczeństwa wobec bibliotekarzy. Współczesny bibliotekarz musi permanentnie doskonalić swoje kompetencje zawodowe, gdyż coraz większy nacisk kładzie się na elastyczność pracy i szybkie reagowanie na zmiany. Zmieniają się sposoby komunikowania się ludzi oraz sposób podejścia do pracy. Pracę wykonujemy w różnych porach, w zależności od potrzeb, coraz częściej w kooperacji z innymi pracownikami, co wymaga umiejętności współpracy w zespole. Daje się zauważyć systematycznie zmniejszająca się liczba etatów, co powoduje, że coraz trudniej o status stałego pracownika.

Mając na uwadze te zmiany współczesny bibliotekarz też musi zmieniać swój wizerunek. Przede wszystkim powinien być kreatywny, posiadający określoną wiedzę oraz wykształcenie ogólne humanistyczne. Powinien być ekspertem w swojej dziedzinie i posiadać umiejętność systematycznego doskonalenia umiejętności zawodowych. Ponadto powinien być dobrym managerem i negocjatorem, badaczem środowiska, dla którego pracuje, „planistą” i operatorem baz danych, znawcą technologii informatycznych i zasad przedsiębiorczości, nauczycielem ciągle otwartym na wiedzę i nowe umiejętności użytkowników bibliotek. Coraz częściej niezbędna okazuje się znajomość przynajmniej jednego języka kongresowego.

Następnie omówione zostały kompetencje zawodowe bibliotekarza: specjalistyczne (wiedza zawodowa), metodyczne (sposób działania) i osobowe: interpersonalne (zapewniające nam skuteczność realizacji celów w sytuacjach społecznych) i intrapsychiczne (umożliwiające sprawne zarządzanie sobą).

Wśród niezbędnych kompetencji współczesnego bibliotekarza wymieniono:

- planowanie, organizowanie i ocena własnego dokształcania i doskonalenia zawodowego,
- skuteczne komunikowanie się w różnych sytuacjach,
- efektywne współdziałanie w zespole

- twórcze rozwiązywanie problemów,
- sprawne posługiwanie się komputerem i technologiami informacyjnymi.

Wykazano też oczekiwania bibliotekarzy wobec managerów, m.in. umiejętności zarządzania zmianami oraz motywowania do pracy i rozwoju zawodowego, umiejętności podejmowania trafnych decyzji. Umiejętności doboru pracowników i właściwej ich oceny, myślenia i planowania strategicznego oraz umiejętności kierowania karierą zawodową.

W dalszej części warsztatów instruktorzy zapoznali się z działalnością Książnicy Zamojskiej, którą przedstawiła dyrektor Danuta Kawalko. Podczas zwiedzania poszczególnych agend pracownicy Biblioteki szczegółowo prezentowali codzienną pracę i osiągnięcia. Odpowiadali na liczne pytania gości dotyczące wyników czytelnicznych, metod pracy z czytelnikami różnych grup wiekowych i zawodowych, osiągnięć na poszczególnych stanowiskach.

Kierunki pracy instrukcyjno-metodycznej w 2010 roku przedstawiła instruktor Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. H. Łopacińskiego w Lublinie Małgorzata Pieczykolan.

Znaczną część warsztatów poświęcono zamierzeniom bibliotek powiatowych na rzecz sieci terenowej w 2010 r. Instruktorzy reprezentujący poszczególne powiaty przedstawili plany działań na rzecz podległej sieci bibliotecznej. Z przedstawionych planów wynika, że działalność bibliotek podporządkowana będzie w br. głównie obchodom rocznic ważnych wydarzeń historycznych, m.in. 200 rocznicy urodzin F. Chopina oraz 600. rocznicy Bitwy pod Grunwaldem. Ponadto każdy powiat planuje w swoich placówkach różnorodne formy popularyzacji rocznic lokalnych. Wszystkie biblioteki powiatowe w swoich planach na 2010 r. przewidziały działania na rzecz unowocześniania podległych placówek bibliotecznych oraz umacniania ich roli w środowisku lokalnym.

Na zakończenie dyrektor Książnicy Zamojskiej złożyła podziękowania organizatorom warsztatów za umożliwienie prezentacji naszej Biblioteki wśród bibliotekarzy woj. lubelskiego. Instruktorzy WBP oraz uczestnicy warsztatów wyrażali wdzięczność za możliwość poznania dobrych praktyk oraz wymiany doświadczeń zawodowych.

Danuta Zwolińska

Warsztaty KLANZY – Biłgoraj 10-11.12.2009 r.

W dniach 10-11 grudnia 2009 r. w Bibliotece Pedagogicznej Oddział Biłgoraj odbyły się warsztaty metodyczne pod hasłem *Radość tworzenia i działania, czyli metody pedagogiki i zabawy w pracy z tekstem literackim*, zorganizowane dla nauczycieli i bibliotekarzy przez Centrum Szkoleniowe KLANZA.

PSPiA KLANZA, Polskie Stowarzyszenie Pedagogów i Animatorów, organizacja pozarządowa działająca w Polsce od kilkunastu lat, prowadzi przede wszystkim szeroką działalność szkoleniową w zakresie nowatorskich form animacji społeczno-kulturalnej, nauczania i wychowania.

Warsztaty w Biłgoraju prowadziła p. Grażyna Sobieska-Szostakiewicz. Nasza skromna, 4-osoba grupa (Anna Wróbel, Elżbieta Szczurek, Joanna Żuk i Beata Węclawik) reprezentowała na tych zajęciach Książnicę Zamojską, zresztą jako jedyne byliśmy pracownikami bibliotek publicznych. Pozostałe uczestniczki reprezentowały biblioteki szkolne i pedagogiczne. Tak więc – oprócz ogromnych korzyści wynikających z uczestnictwa w samych warsztatach – spotkanie było świetną okazją do wymiany doświadczeń i nawiązania kontaktów, które mogą zapocentrować w przyszłości naszą współpracę. Ale wracamy do meritum sprawy, czyli co dały nam dwudniowe warsztaty. I od razu odpowiadam – ja w spotkaniu KLANZ-y brałam udział po raz pierwszy – i mogę mieć tylko nadzieję, że absolutnie nie po raz ostatni. Warsztaty przyniosły mi tak dużo wiedzy i nowych umiejętności, że wracałam do Zamościa z głową wręcz „nabitą” pomysłami. Przez dwa dni animatorka przekazywała nam – wciągając każdą z nas we wspólną zabawę – wiele nowych umiejętności, niekiedy chyba nawet zapomnianych przez nas same, jak szycie i wyszywanie. W tej krótkiej relacji chciałabym więc podzielić się kilkoma uwagami, choć będzie to tylko ułamek tego, co każda z nas mogła wynieść z tego dwudniowego spotkania.

Warsztaty rozpoczynały się od poznania i przedstawienia wszystkich osób – tak też przecież rozpoczynają się wszystkie nasze spotkania z dziećmi. Animatorka pokazała nam wiele nowych metod na integrację grupy i nawiązanie pierwszych kontaktów. Jedną z nich, bardzo prostą, jest przygotowanie wizytówek – karteczek, na których piszemy swoje imiona (każda litera imienia pisana innym kolorem przez inną osobę). Przede wszystkim musimy też pamiętać o kilku podstawowych elementach rozpoczynając zajęcia z dziećmi – szanujemy się nawzajem, jesteśmy dla siebie życzliwi, pomagamy sobie, staramy się aktywnie uczestniczyć w różnych formach pracy, a po zajęciach wszyscy wspólnie sprzątamy. Zajęcia z dziećmi muszą też być przede wszystkim bezpieczne, choć powinny nieść dużo zabawy, śmiechu i aktywności (także fizycznej). Ale – co ważne i co podkreślała prowadząca – dziecko ma też prawo być mniej aktywne, być może nie każda forma zajęć odpowiada jego temperamentowi czy zdolnościom. Dlatego rola bibliotekarza i jego indywidualne podejście do każdego uczestnika zajęć ma tak ogromne znaczenie.

W trakcie warsztatów pokazano nam bardzo dużo różnych, nowatorskich form aktywnej pracy z tekstem literackim. W zajęciach wielokrotnie wykorzystywano muzykę i taniec - świetny „Taniec baranków” – połączony z masażem wywołał zachwyt. Ciekawą formą pracy były też działania z „chustą terapeutyczną” i „chustami animacyjnymi” - cienkie, gazowe, bardzo kolorowe chus-

teczki (do nabycia w ciuchlandach), którymi można żonglować, podrzucać, dmuchać, wykorzystać z muzyką. Nauka żonglowania jest nie tylko zabawą - po udanej próbie daje poczucie sukcesu ze zdobycia nowej umiejętności.

Wykorzystując tekst literacki zawsze musimy pamiętać, że możemy się skupić na różnych jego aspektach - w zależności z jaką grupą dzieci pracujemy. Prowadząca pokazała nam to na przykładzie książki K. Boglar *Kieszeń pełna elfów*, w której zaakcentowała tematy tolerancji, inności, pewnej tajemniczości czy oswajania dziecięcych lęków i strachów. Wśród wielu propozycji pracy z tym tekstem znalazły się m.in. origami - zrobienie krasnoludka (wykorzystany jako wizytówka, list, kartka z życzeniami czy pacynka w teatrzyku), elementy szycia i wyszywania - uszycie „kieszonki” i jej ozdobienie (kieszonka na strachy, smutki albo radości). A strach można oswajać poprzez wykorzystanie technik dramy, zresztą technika wielokrotnie wykorzystywana przez animatorkę. We wszystkich formach i działaniach pamiętajmy o dzieleniu grupy dzieci na mniejsze 3-4 osobowe zespoły, których zadaniem jest przygotowanie określonej scenki z wykorzystaniem bardzo prostych materiałów - czasem wystarczą zwykłe gazety, papier pakowy, nożyczki i taśma klejąca. Inscenizując scenki teatralne, np. zakończenie jakiejś książki - kładziemy naciska na dobre zakończenia, nie pozwalamy dzieciom na rozwijanie wątków negatywnych. We wszystkich zabawach (np. „porządku w bibliotece”, „czy lubisz swojego sąsiada”) podkreślamy sposób zabawy - bez przemocy, agresji, wzajemnego przepychania, przewisk, na przekazywanie tylko pozytywnych komunikatów, w zarodku ucinamy wszystkie negatywne emocje (a wiem z własnego doświadczenia, że dzieci wręcz szukają złych i negatywnych zdarzeń - nie pozwalamy na to absolutnie).

Wśród bloków tematycznych zrealizowanych na warsztatach znalazły się także zalety książek dla dzieci - tworzyliśmy własną książeczkę - prosta forma kilku związanych kartek, z kilkoma ciekawymi cytatami czy własnymi przemyśleniami dotyczącymi książek. I tu posłużę się cytatem p. Kasi Dąbrowskiej z Nakła *Książki dla dzieci są jak spodenki, trzeba koniecznie przeczytać je w odpowiednim czasie - bo się z nich wyrośnie*, który chyba powinien towarzyszyć każdego dnia w pracy z dziećmi.

Wykorzystując wiele różnych książek dla dzieci /wspomnianą *Kieszeń pełną elfów* K. Boglar, *Bracia Lwie Serce* A. Lingdren, *Najwyższą Górę* A. Onichimowskiej czy biblijną przypowieść o synu marnotrawnym/ p. Grażyna Sobieska-Szostakiewicz pokazała nam tak dużą rozpiętość ich interpretacji i możliwości prowadzenia zajęć dla dzieci, że szczerze mówiąc, to co opisałam w tej krótkiej relacji - to tylko wierzchołek góry lodowej, prześlizgnięcie się po temacie. Byłoby bardzo trudno opisać każdą formę i działanie po kolei, które przeprowadziłyśmy na tych warsztatach - chyba, że miałabym do dyspozycji cały numer *Bibliotekarza Zamojskiego*. Dwa dni, które spędziłyśmy w Biłgoraju były bowiem wypełnione tak intensywną pracą, że chyba każda z nas znalazła coś

ciekawego do wykorzystania we własnej pracy. Wszystkie działania, które zostały nam przekazane i pokazane – można i należy wykorzystywać w naszej działalności kulturalno-edukacyjnej w pracy z dziećmi w grupie. Oczywiście dużo łatwiej jakieś działanie przeprowadzić bibliotekarzowi-nauczycielowi, który „dostaje” do pracy grupę dość jednorodną, zarówno pod względem wieku, jak i umiejętności (zwykle jedna klasa). Nam, bibliotekarzom z placówki publicznej, czasem trudno byłoby przeprowadzić całe jedno działanie – bo do biblioteki na zajęcia przychodzą dzieci w wieku 6-12 lat, co już uniemożliwia wykorzystanie jego wszystkich elementów (ale wtedy trzeba po prostu improvizować – a to akurat potrafimy robić świetnie). Na pewno mogę natomiast stwierdzić jedno – w całej naszej pracy z dziećmi musimy ciągle powtarzać (może czasem do znudzenia) i podkreślać jak ważna jest integracja grupy, wzajemny szacunek, że zawsze trzeba dążyć do wyznaczonego celu, że musimy uczyć dzieci cierpliwości, wytrwałości, a jednocześnie chwalić je za konkretną rzecz zrobioną w danej chwili – z takich małych sukcesów składa się przecież nasze życie. I bez względu na to jaką formę działania wykorzystamy – czy to będą techniki plastyczne, taniec i muzyka, techniki dramy czy origami albo inne techniki manualne – dzieci muszą wiedzieć jedno – biblioteka to przede wszystkim miejsce spotkania z książką, pięknym słowem pisanym i to ono musi i powinno kształtować naszą wrażliwość, widzenie świata, stosunek do drugiego człowieka. I starajmy się w naszej pracy z dziećmi realizować hasło, że to właśnie książka może być naszym dobrym przyjacielem, choćby inni wyśmiewali to stwierdzenie jako naiwne i infantylne.

Beata Węclawik

„Święta, święta i po...”

Święta Bożego Narodzenia to czas kiedy cała rodzina gromadzi się przy stole, wspólnie spożywamy wigilię, śpiewamy kolędy, wręczamy prezenty, a w przytulnym i ciepłym domu unosi się zapach choinki. Trudno wyobrazić sobie sytuację w której na naszym stole zabrakłoby którejkolwiek z wigilijnych potraw, mielibyśmy kłopot ze zdobyciem drzewka choinkowego, a nasze dzieci nie dostałyby prezentów. Z roku na rok tuż przed świętami mkną rodzinnie wycieczki odwiedzając supermarkety oferujące coraz to bardziej wymyślne „produkty świąteczne” skutecznie uszczuplając portfelowe zapasy. Jak za dotknięciem czarodziejskiej różdżki pojawiają się w naszych domach wszelkiego rodzaju detale świadczące o niechybnie zbliżających się świętach: plastikowe bombki, jednorazowe lampki, błyszczące łańcuszki, sztuczne jabłuszka, podświetlane choinki, wszystko z przepychem „Made in China” - przecież święta są raz w ro-

ku. I tak przygotowani z pasją czekamy na pierwszą gwiazdkę, śnieg prószący w wigilię, pasterkę w nocy, prezenty, życzenia.

I cóż, pewnie i w tym roku moje święta wyglądałyby właśnie tak, gdyby nie pewien mały drobiazg. Zanim moje działania skupiły się na batalii sklepowo-kuchennej odwiedziłam Muzeum Wsi Lubelskiej, gdzie miałam możliwość uczestniczenia w warsztatach „Święta, święta i po...” poświęconych tradycji Świąt Bożonarodzeniowych, obrzędowości i zwyczajom. Emocje związane z warsztatami i tym czego się dowiedziałam podczas zwiedzania bezcennych pamiątek dawnej wsi potęgowała w tym dniu aura, która nie szczędziła siarczystego mrozu, śniegu, przenikliwego chłodu, śmiem twierdzić, że odegrała znaczącą rolę oraz była uzupełnieniem realizowanych warsztatów.

Naszą wycieczkę po Muzeum rozpoczęliśmy od zwiedzania wiejskich chat, które bezpowrotnie powoli znikają z pejzażu współczesnej wsi. Każda z chat prezentuje charakterystyczny dla poszczególnych regionów województwa rodzaj zabudowy i strukturę siedlisk wraz z wzbogacającymi ekspozycję elementami odtworzonych indywidualnych poczynañ i upodobañ gospodarzy i mieszkańców chat. Chaty, które oglądaliśmy, w swoim wystroju przygotowane były na zbliżające się święta Bożego Narodzenia. Pięknie udekorowane wycinankami z bibułki okna, kolorowe kwiatki z krepiny, pająki słomkowo-bibułkowe pod powałą, mereżkowana lub wyszywana pościel – wszystko dla pełnego uczczenia jednych z najważniejszych świąt w roku.

Kustoszu muzeum oprowadzając wszystkich po ekspozycji opowiadał również o innych tradycjach związanych z życiem obrzędowo-religijnym. Zwyczaże te, których praktyki zaprzestano, albo też niewielu pamięta mogły być zupełną nowością. Dla nas święta to przede wszystkim choinka i suto zastawiony stół, „dawniej” to szczególnie czas adwentowego przygotowania, wykonywania ozdób, strojenia chat, świątecznego pieczenia chleba. Wśród zapomnianych tradycji świątecznych, które stanowiły nieodzowny atrybut świąt bożonarodzeniowych był zwyczaj umieszczania w chacie zielonej gałązki jako symbolu życia, pomyślnej vegetacji i wzrostu roślin. Świeże gałązki świerkowe, jodłowe lub sosnowe przybijano do płotów, drzwi domów, wrót stodół. Strojono nimi nie tylko wnętrza mieszkań i obejście, ale także ściany i ramy obrazów świętych. Był też zwyczaj wieszania u powały rozwidlonych wierzchołków świerku lub samych gałązek, które bogato i kolorowo zdobiono. Opowieść kustosa muzeum lubelskiego przybliżyła uczestnikom warsztatów tradycję świątecznego „króla”, którego wnoszono w wigilię do chaty ustawiając w rogach pomieszczenia. Ustawiony w ten sposób snopek zboża zwany tradycyjnie „królem” miał być zapowiedzią dobrobytu i obfitych plonów w nadchodzącym roku.

Obecnie miejsce króla w naszym domu zajmuje drzewko choinkowe. Warto tutaj nadmienić, że nasza tradycyjna choinka, wszechobecna w każdym domu

podczas świąt, była początkowo traktowana nieufnie, natomiast sam zwyczaj jej przystrojania rozpowszechnił się dopiero około 200 lat temu.

Tradycji zdobienia drzewek świątecznych poświęcono dalszą część szkolenia. Z ubogich, zimnych, krytych strzechą, z klepiskiem zamiast podłogi chat lubelskiego skansenu uczestnicy warsztatów przeniesli się do wnętrza, ekspozowanego w muzeum, dworu średniozamożnego ziemianina z połowy XVIII wieku. Wkraczając w progi dworu można się poczuć jak bohaterka książki Elizy Orzeszkowej „Nad Niemnem” przechadzać się po pokojach, w których przy każdym stąpieniu po drewnianej podłodze można usłyszeć historię minionych lat: wspaniałe wieńce jeleni na ścianach, pięknie zdobione kaflowe piece, drewniane błyszczące meble, biała zastawa, gramofon, który dawno zamilkł, stary album ze zdjęciami, portrety - wszystko opowiadało dzieje tego domu, wydarzenia, koleje losów mieszkańców dworu.

Centrum dworku stanowił salon, w którym podziwialiśmy pięknie ustrojoną choinkę. Wszystkie elementy „stroju” drzewka stanowiły ręcznie zrobione ozdoby, gromadzone przez muzeum. Zachowane eksponaty muzealne to kolorowe języki z papieru, koralikowe łańcuszki, motyle, szyszki, ażurowe gazety i gwiazdy, aniołki, ozdoby słomkowe, pawie oczka, opłatkowe świąty, ozdoby ze sreberka, malowane orzechy, łańcuchy z kolorowego papieru, świątecznie przybrane wydmuszki jaj, „anielskie włosy”, lameta. Błasku choince dodawały świeczki zaczezione na gałązkach. Piękna ozdobiona choinka była efektownym elementem ekspozycji dworku.

Po obejrzeniu pomieszczeń muzealnych dworku uczestnicy mieli okazję samodzielnie wykonać ozdoby choinkowe pod czujnym okiem kustosza muzeum. Uczestnicy wykonywali papierowe ozdoby, opłatkowe świąty, kolorowe łańcuchy; podziwiali misternie wykonane koralikowe ozdoby skrzętnie przechowywane w muzeum, których z racji „swoich lat” nie ekspozuje się na choince, niekiedy tylko można oglądać je jako eksponaty wystawy. Zdumienie uczestników warsztatów budził fakt z jaką pomysłowością nasze babcie i prababcie wykorzystywały dostępne wówczas materiały i potrafiły wyczarować „cudeńka”, które po wielu latach budzą powszechny zachwyt. Jak wiadomo wykorzystywano ówczesnie dostępne materiały, tj. papier, bibułkę, słomę, białe i kolorowe opłatki, koraliki, wydmuszki jaj, piórka. Wiele materiałów przeznaczanych na ozdoby to dla nas obecnie nic nie znaczące odpady, ale jak się okazało kilkanaście lat temu sprawdzały się świetnie przy wykonywaniu ozdób; sreberka po cukierkach, metalowe opakowania po paście do zębów, korki od butelek. Kunszt wykonania dawnych zabawek zachwycił wszystkich uczestników spotkania.

Każdy uczestnik szkolenia wykonał „starym sposobem” ozdobę choinkową, mógł zabrać szablon i wykonać ją w domu, przystroić swoją choinkę i z pewnością ozdoby wykonane samodzielnie były bardziej atrakcyjne niż te kupione w sklepie. W tym roku nie miałam na stole pięciu ciast, były tylko dwa, za to ku

uciesze mojej córki na choinkowej gałązce „dyndały” koralikowe baletnice, pa-
wie oczka, kolorowe szyszki, wydmuszkowe mikołaje, języki z papieru, ozdabiane pierniczki. Ubierając w tym roku choinkę wyobraźmy sobie, że wkraczamy w jakby lepszy, prawie czarodziejski świat Świąt Bożego Narodzenia.

Renata Michalik

Chopinowskie inspiracje

25 listopada 2009 r. wraz z grupą bibliotekarzy z województwa lubelskiego wzięłam udział w warsztatach artystycznych *Chopinowskie inspiracje* organizowanych przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie. Impreza odbyła się w ramach przygotowań do obchodów 200. rocznicy urodzin Fryderyka Chopina i była przeznaczona dla bibliotekarzy pracujących z dziećmi i młodzieżą. Spotkanie rozpoczęła półtoragodzinny wykład absolwentki Instytutu Wychowania Artystycznego UMCS w Lublinie mgr sztuki - Elżbiety Anny Szpil *Fryderyk Chopin: obraz, dźwięki, słowa*, poświęcony życiu i twórczości Fryderyka Chopina. Wystąpieniu towarzyszyła prezentacja muzyki i obrazu. Pani Szpil na temat Chopina mówiła ciekawie i z pasją, ale kłopoty techniczne z odtwarzaniem muzyki czy prezentowaniem obrazów znacznie zniekształciły odbiór tego wystąpienia. Potwierdziła się stara prawda, że gdy technika zawodzi, człowiek jest niezastąpiony.

Będąc w Księgarni u Hieronima, w ramach prezentacji *O Chopinie wierszem i prozą*, obejrzelśmy kilka nowych albumów poświęconych temu kompozytorowi, m.in. Barbary Owczuk *Chopin: mazowieckie impresje*, Piotra Cieśli *Polska Chopina*, Janusza Ekierta *Fryderyk Chopin: biografia ilustrowana*. Pozycje te z niezwykłą starannością wydało wydawnictwo „Muza”. Spore zainteresowanie bibliotekarzy wzbudziła książka dla dzieci *Chopin oczami dzieci* Doroty Wyżyńskiej-Konopielko z ilustracjami Katarzyny Boguckiej. Jej wydawcą jest oficyna Book House, która zadbała o dodatek w formie płyty CD z muzyką Chopina.

W ramach *Chopinowskich inspiracji* zostaliśmy także zaproszeni do Filharmonii Lubelskiej im. Henryka Wieniawskiego, gdzie z recitalem wystąpił Wojciech Waleczek. Artysta, absolwent Akademii Muzycznej w Katowicach, zaliczany jest do najwybitniejszych pianistów młodego pokolenia. Ma na swoim koncie wiele prestiżowych nagród w międzynarodowych konkursach pianistycznych. Wojciech Waleczek w pierwszej części koncertu zaprezentował kilka utworów Fryderyka Chopina. Niespodzianką części drugiej było wykonanie kompozycji Franciszka Liszta. Były to pieśni, które powstały w wyniku inspiracji pieśniami Chopina. Koncertu wysłuchaliśmy wspólnie z uczniami II Liceum

Ogólnokształcącego im. Hetmana Jana Zamoyskiego w Lublinie. Dało się zauważyć, że lubelska młodzież, bywająca na co dzień w filharmonii, umie nie tylko odpowiednio się zachować, ale też w skupieniu odbierać muzykę poważną.

Muzyczny deser z pewnością wynagrodził bibliotekarzom pewien niedosyt, powstały podczas wykładu pani Szpil. Wizyta w Lublinie była dla mnie niezwykle inspirująca, mimo to, całości przedsięwzięcia w jakim uczestniczyłam nie określiłabym mianem „warsztatów”.

Joanna Kołtun

Poznajemy biblioteki Litwy i Łotwy

Nasze bibliotekarki na przełomie maja i czerwca brały udział w wyjeździe integracyjno-edukacyjnym na Litwę i Łotwę zorganizowanym przez lubelski Oddział Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich.

W Kownie odwiedziliśmy Bibliotekę Polską – gdzie zapoznaliśmy się z jej działalnością na rzecz kultywowania języka i kultury polskiej na Litwie. Ta niewielka placówka, oprócz gromadzenia i udostępniania książek w języku polskim, aktywnie działa na rzecz zachowania polskości. Prowadzi sobotnią szkołę polską oraz zajęcia upowszechniające polską kulturę i piśmiennictwo w lokalnej społeczności. Za okazaną nam życzliwość oraz w celu wzbogacenia niewielkiego księgozbioru przekazaliśmy do Biblioteki dar w postaci kilkudziesięciu książek z życzeniami by dobrze służyły Polakom z Kowna i okolic. Czas gonił i musieliśmy pożegnać niezwykle życzliwe nam Panie: Janinę, która prowadziła nas śladami Adama Mickiewicza i Jana Pawła II oraz Wandę, która z ogromną życzliwością pokazywała nam Bibliotekę Polską. Zanim dotarliśmy do Rygi zwiedzaliśmy zamek krzyżacki w Bausce, zaś w niedalekim Pilsrundale, zbudowany w szczerym polu, barokowy pałac E. J. Birona, księcia kurlandzkiego. Pałac z pięknym ogrodem w stylu wersalskim porównywany jest do Pałacu Zimowego w Petersburgu. Oba zaprojektowane zostały przez słynnego architekta Rostrellego.

Zwiedzanie Rygi rozpoczęliśmy od obserwacji panoramy miasta nocą z 26 piętra hotelu. Następnego dnia Pani Ludmiła – polskojęzyczna przewodnik po Rydze pokazała nam najciekawsze miejsca łotewskiej stolicy. Najbardziej zauroczyła nas ryska Starówka oraz, chyba najpiękniejsze w Europie, secesyjne kamienice. Dużo czasu poświęciliśmy na zwiedzanie bibliotek. Kilka godzin spędziliśmy w jednej z filii Miejskiej Biblioteki Publicznej. Biblioteka, której organizatorem jest samorząd miasta, funkcjonuje na zasadach podobnych jak polskie biblioteki publiczne. Utrzymywana jest głównie z budżetu miasta oraz ze środków pozabudżetowych pozyskiwanych na określone zadania. Od 2007 r. mieści

się w odnowionej i rozbudowanej kamienicy z 1895 r. Zajmuje 900 m² na dwóch kondygnacjach: oddział dla dzieci na parterze oraz wypożyczalnia dla dorosłych na I piętrze. Gromadzi księgozbiór ogólny – obecnie liczy on 24 000 wol. Posiada elektroniczny katalog zbiorów dostępny w Internecie. Czynna w dni powszednie w godz. 10⁰⁰-20⁰⁰ zaś w soboty od godz. 10⁰⁰ do 16⁰⁰. Biblioteka przestronna, estetycznie urządzona, prowadzi ożywioną działalność upowszechniającą czytelnictwo i środowiskową. Na okoliczność naszej wizyty przygotowano wystawkę literatury polskiej, gdzie mogliśmy zobaczyć przekłady H. Sienkiewicza, E. Orzeszkowej, Cz. Miłosa, B. Prusa, S. Lema, J. Chmielewskiej i in. Przywitani byliśmy z wielką serdecznością przez Dyrektorkę Biblioteki Centralnej zaś po Bibliotece oprowadzała nas Lolita Grahojska – Dyrektor Filii.

Gościliśmy także w jednym z 7 gmachów Biblioteki Narodowej. Podczas spotkania Dyrektor Biblioteki przedstawiła historię oraz dzisiejszą działalność ryskiej ksiąźnicy narodowej. Obejrzelśmy prezentację multimedialną, gdzie pokazano historię Biblioteki oraz rolę jaką pełni obecnie. Łotewska Biblioteka Narodowa powstała w 1919 roku jako Centralna Biblioteka Łotewska. W czasie swej ponad 90-letniej działalności kilkakrotnie zmieniała swoją nazwę. Jest najważniejszą biblioteką naukową, głównym archiwum piśmiennictwa łotewskiego i ogólnokrajowym ośrodkiem informacji bibliograficznej oraz ważnym ośrodkiem metodycznym dla innych bibliotek Łotwy. ŁBN świadczy usługi dla wszystkich użytkowników, ze szczególnym naciskiem na naukowców i badaczy. Jej zasoby są dostępne bezpłatnie dla wszystkich czytelników. Od 1999 r. rozpoczęto budowę biblioteki cyfrowej w ramach realizacji projektu „Dziedzictwo 1: Renowacja Łotewskich periodyków (1822-1940)”.

W roku 2000 wdrożono katalog elektroniczny Biblioteki. Od 2006 r. trwają prace nad tworzeniem Narodowej Biblioteki Cyfrowej Łotwy „Letonica”.

Najważniejszym problemem Łotewskiej Biblioteki Narodowej są warunki lokalowe, w jakich się obecnie znajduje. Rozwiązanie tego problemu jest już bliskie. W 2008 r. rozpoczęto budowę nowego gmachu dla całej Biblioteki zlokalizowanego nad brzegiem Dźwiny. W chwili obecnej konstrukcja gmachu jest gotowa. Budynek wygląda imponująco. Zakończenie budowy planowane jest na 2012 rok.

Po wizycie w Bibliotece Narodowej, udaliśmy się w drogę powrotną zwiedzając w niedalekiej Jelgavie drugi pałac Birona oraz Kiejdany - siedzibę Radziwiłłów. Mieliliśmy w pamięci szum morskich fal z Jurmali, wrażenia jakich dostarczyli nam artyści Opery Ryskiej oraz obraz miejsc zwiedzanych podczas kilku ostatnich dni, również znanych z kart naszej historii, tj. Kowno, Kircholm czy Kiejdany. Mam nadzieję, że niedługo uda nam się znowu w podobnym składzie wybrać się na turystyczny szlak, by poznawać miejscowe biblioteki.

Danuta Zwolińska

POMOCE METODYCZNE

Chopin – kompozytor wszechczasów scenariusz wystawy

Cele:

- zaakcentowanie obchodów 200. rocznicy urodzin Fryderyka Chopina,
- popularyzacja wiedzy o życiu i twórczości Chopina,
- zaprezentowanie zbiorów Książnicy Zamojskiej.

Miejsce:

dolny hol Książnicy Zamojskiej

Termin:

marzec – kwiecień 2010 r.

Układ wystawy:

Wystawę otwierał plakat zawierający hasło wystawy „Chopin – kompozytor wszechczasów”. Materiał wystawienniczy podzielono na 5 działów i umieszczono w 14 szklanych gablotach oraz 6 antyramach. Każdy dział opatrzone hasłem. Zbiory zaprezentowano w następującym układzie:

Dział I: Biografia Chopina

Tekst: *Najważniejsze fakty z życia Chopina i jego najbliższych*

1771

15 kwietnia we Francji, we wsi Marainville koło Nancy, urodził się Mikołaj Chopin, syn kołodzieja i właściciela winnicy Franciszka Chopina i Małgorzaty z domu Delfin.

1782

We wrześniu urodziła się we wsi Długie, koło Izbicy Kujawskiej Tekla Justyna Krzyżanowska, córka Jakuba i Antoniny.

1787

Jesienią wraz z Janem Adamem Weydlichem i jego żoną Mikołaj Chopin przybywa do Polski.

1794

Mikołaj Chopin bierze udział w Powstaniu Kościuszkowskim. Wstępuje do Gwardii Narodowej, dowodzonej przez Jana Kilińskiego. Po kilku miesiącach służby otrzymuje rangę kapitana.

1806

2 czerwca ślub Mikołaja Chopina i Tekli Justyny Krzyżanowskiej w kościele parafialnym w Brochowie. Mikołaj jest w tym czasie gubernierem dzieci hrabiny Ludwiki Skarbkowej. Hrabina udostępnia młodemu małżeństwu jedną z oficyn swojego dworku w Żelazowej Woli.

1810

1 marca Chopinom urodził się syn. Chłopcu na chrzcie dano imiona Fryderyk Franciszek. We wrześniu rodzina Chopinów przenosi się do Warszawy. Mikołaj otrzymuje

posadę nauczyciela języka francuskiego w Liceum Warszawskim. Chopinowie zamieszkują w oficynach Pałacu Saskiego.

1816

Zdradzający nieprzeciętny talent muzyczny Fryderyk rozpoczyna naukę gry na fortepianie u Wojciecha Żywnego.

1817

W listopadzie książę Józef Cybulski wydaje pierwszy znany nam utwór Chopina *Poloneza g-moll*.

1818

24 lutego w pałacu Radziwiłłowskim na wieczorze Towarzystwa Dobroczynności ma miejsce pierwszy publiczny występ Chopina.

1822

Chopin rozpoczyna lekcje teorii muzyki i kompozycji u Józefa Elsnera. Wilhelm Waclaw Würfel uczy Fryderyka grać na organach oraz udziela wskazówek w zakresie nowoczesnej techniki wirtuozowskiej.

1823

Chopin wstępuje do IV klasy Liceum Warszawskiego. Kończy je w roku 1826.

1826

We wrześniu Chopin wstępuje do Szkoły Głównej Muzyki w Warszawie, do klasy kompozycji Józefa Elsnera. W 1829 kończy studia z adnotacją Elsnera: „Szczególna zdatność, geniusz muzyczny”.

1828

Od 9 września do 6 października Chopin pod opieką profesora Feliksa Jarockiego odbywa podróż do Berlina. Tam ma okazję zobaczyć czołowych berlińskich muzyków, m.in. Feliksa Mendelssohna.

1829

W lipcu wraz ze znajomymi ojca Fryderyk Chopin wyjeżdża do Wiednia. Dzięki staraniom Wilhelma Waclawa Würfla oraz wiedeńskiego wydawcy Tobiasa Haslingera 11 sierpnia w Kärntnertortheater Chopin daje publiczny koncert. Był to faktyczny debiut Chopina jako pianisty i kompozytora na tak wysokim szczeblu muzycznego świata. Po sukcesie pierwszego występu daje się namówić na drugi, 18 sierpnia. Następnego dnia wyrusza w powrotną podróż do Warszawy.

1830

11 października Chopin daje pożegnalny koncert w Warszawie. Wykonuje po raz pierwszy publicznie *Koncert e-moll*, z udziałem m.in. swojej młodzieńczej miłości Konstancji Gładkowskiej. 2 listopada opuszcza Warszawę i udaje się do Wiednia. W podróży towarzyszy mu jeden z najbliższych przyjaciół Tytus Woyciechowski.

1831

11 czerwca, po siedmiu miesiącach pobytu w Wiedniu, dochodzi do publicznego występu Chopina. Na scenie Kärntnertortheater podczas imprezy benefisowej wykonuje część *Koncertu e-moll*. 20 lipca opuszcza Wiedeń, jedzie do Monachium, gdzie 28 sierpnia w sali Towarzystwa Filharmonicznego daje koncert. We wrześniu przebywa w Stuttgarcie, gdzie zastaje go wiadomość o upadku Powstania Listopadowego. Jesienią przybywa do Paryża.

1832

26 lutego w sali Pleyela Chopin daje pierwszy publiczny występ. Debiutujący w Paryżu *Koncertem e-moll* polski kompozytor odnosi wielki sukces. 20 maja występuje ponownie, tym razem na estradzie Konserwatorium, biorąc udział w koncercie na rzecz ubogich. Pod koniec roku jest już sławny, koncertuje w salonach polskiej i francuskiej arystokracji, publikuje swoje utwory w prestiżowej oficynie Schlesingera, jest cenionym i poszukiwanym pedagogiem. Poznaje wybitne osobistości świata artystycznego m.in. Liszta, Mendelssohna, Rossiniego, Paëra, Hillera, Cherubiniego, Kalkbrenera, Berlioza, Franchomme'a.

1833

Chopin zostaje członkiem Towarzystwa Literackiego Polskiego. Poznaje Adama Mickiewicza.

1834

Chopin wraz z Ferdinandem Hillerem odbywa podróż do Akwizgranu na festiwal muzyczny Dolnej Nadrenii.

1835

15 sierpnia Chopin spotyka się w Karlsbadzie z rodzicami. Spędza z nimi miesiąc.

1836

W lipcu podczas pobytu w Dreźnie oświadcza się o rękę Marii Wodzińskiej. Otrzymuje warunkową zgodę matki, ale małżeństwo to nie dochodzi do skutku.

1837

Chopin wraz z Camille Pleyelem odbywa swoją pierwszą podróż do Londynu.

1838

Początek długoletniego związku Chopina z francuską pisarką George Sand, z którą w październiku wyjeżdża na Majorkę. Towarzyszy im dwójka dzieci Sand.

1839

24 maja pierwszy pobyt Chopina w posiadłości Sand w Nohant. W latach 1841-46 kompozytor spędza tam każde wakacje.

1844

3 maja w Warszawie umiera w wieku 75 lat ojciec Chopina. W lipcu do Paryża przyjeżdża siostra Ludwika z mężem Kalasantym Jędrzejewiczem. Na zaproszenie George Sand goszczą w Nohant.

1847

Ostateczne rozstanie Chopina z George Sand.

1848

16 lutego ostatni publiczny koncert Chopina w Paryżu. 19 kwietnia, za namową Jane Stirling, Chopin wyjeżdża do Anglii i Szkocji, gdzie mimo słabego zdrowia daje szereg koncertów, m.in. w obecności królowej Wiktorii. 16 listopada daje ostatni publiczny koncert. Występuje w Londynie na rzecz polskich emigrantów. 23 listopada ciężko chory opuszcza Londyn.

1849

9 sierpnia na prośbę Chopina do Paryża przyjeżdża jego siostra Ludwika wraz z mężem i córką. Pod koniec września Chopin przeprowadza się do nowego mieszkania przy 12 Place Vendôme. Jest tak słaby, że nie opuszcza mieszkania. Świadomy postępującej choroby kompozytor wydaje dyspozycje dotyczące swoich ostatnich utworów. 17 października o godzinie drugiej nad ranem Fryderyk Chopin umiera. Następnego dnia Cyprjan Kamil Norwid pisze Nekrolog: Rodem warszawianin, sercem Polak, a talentem

świata obywatel, Fryderyk Chopin zszedł z tego świata. [...] 30 października odbywają się uroczystości pogrzebowe w kościele Św. Magdaleny i na cmentarzu Pere Lachaise. Kondukt żałobny prowadzi ksiądz Adam Czartoryński.

Almanach chopinowski 1949. Kronika życia, dzieło, bibliografia, literatura, ikonografia, varia, oprac. K. Stromenger, B. E. Sydow. Warszawa 1949.

Chomiński J. M.: *Chopin*. Kraków 1978.

Czartkowski A., Jeżewska Z.: *Fryderyk Chopin*. Wyd. 3. Warszawa 1967.

Fleszarowa-Muskat S.: *Ostatni koncert*. Warszawa 1965.

Fryderyk Chopin. Wybór listów, oprac. Z. Jachimecki. Wrocław 2004.

Gordon-Smith M., Marek George R.: *Chopin*. Warszawa 1990.

Idzikowski M., Sydow B. E.: *Portret Fryderyka Chopina*. Kraków 1952.

Iwazskiewicz J.: *Chopin*. Wyd. 5. Kraków 1983.

Iwazskiewicz J.: *Pisma muzyczne*. Warszawa 1983.

Jeżewska Z.: *Fryderyk Chopin*. Wyd. 4. Warszawa 1979.

Korespondencja Fryderyka Chopina z George Sand i jej dziećmi. T. 1-2, oprac. K. Kobyłańska. Warszawa 1981.

Mayzner T.: *Chopin*. Wyd. 3. Warszawa 1987.

Przybylski R.: *Cień jaskółki. Esej o myślach Chopina*. Kraków 1995.

Pyzio J.: *Fryderyk Chopin*. Poznań 1999.

Ratajczak J.: *Romantyczni kochankowie. Zygmunt Krasiński, Fryderyk Chopin, Artur Grottger*. Poznań 1989 s. 123.

Rusinek M.: *Mały Chopin*. Kraków 2009.

Skowrońska J.: *Mały Chopin. Inscenizowane opowieści*. Warszawa 1949.

Wawrzykowska-Wierciochowa D.: *Muza Słowackiego i Chopina. Opowieść biograficzna o Marii Wodzińskiej*. Warszawa 1986.

Wierzyński K.: *Życie Chopina*. Białystok 1990.

Wyżyńska-Konopielko D.: *Chopin oczami dzieci*. Warszawa 2008.

Zamojski A.: *Chopin*. Warszawa 1985.

Dział II: Twórczość Chopina

Tekst: *Współcześni o Chopinie i jego muzyce*

Maurycy Mochnacki na łamach „Kuriera Polskiego” z dnia 20 marca 1830 r.:

„Mazur prosty pod jego ręką poddaje się chętnie zmianom i modulacjom, zachowując właściwy wyraz i akcent. Żeby do wytwornej gry i genialnej kompozycji łączyć tak piękną prostotę rodzinnego pienia, jak ją sobie Chopin przyswoił, trzeba mieć odpowiednie czucie, poznać echa naszych pól i lasów, słyszeć piosenkę wieśniaka polskiego.”

Stefan Witwicki na łamach „Powszechnego Dziennika Krajowego” z dnia 25 września 1830 r.:

„Geniusz Chopina zapewnia mu niepospolitą i trwałą sławę. Już słyszany i oceniony w Wiedniu, uwielbiony od Hummla i Czernego, może być pewny, iż pozyska prędko imię europejskie.”

Robert Schumann na łamach „Allgemeine Musikalische Zeitung” z dnia 7 grudnia 1831 r.:

„Czapki z głów panowie, oto geniusz.”

Maurice Schlesinger w liście do Karla Friedricha Kistnera z dnia 2 lutego 1833:

„Chopin jest nie tylko człowiekiem talentu, ale też człowiekiem, któremu bardzo zależy na opinii. Cyzeluje on wciąż swoje utwory, od dawna ukończone. Wszystko, co nam

sprzedaje jest gotowe, miałem to wszystko wielokrotnie w swoich rękach. Ale u niego zachodzi zasadnicza różnica między «skończonym» a «dostarczonym».”

Feliks Mendelssohn w liście do siostry z dnia 6 października 1835 r.:

„Miło mi było znów przebywać z prawdziwym muzykiem, nie z takimi pół wirtuozami a pół klasykami, którzy chcieliby połączyć w swej muzyce dostojność cnoty z rozkoszami grzechu, lecz z takim, który posiada swój w pełni indywidualny kierunek. I nawet jeśli jest on o całe niebo różny od mojego, to i tak mogę się z nim świetnie porozumieć – tylko z owymi połowicznymi ludźmi nie mogę.”

Robert Schumann w 33 numerze „Neue Zeitschrift für Music” z roku 1836:

„Bo gdyby potężny, samowładny monarcha z północy wiedział jak niebezpieczny wróg grozi mu w dziełach Chopina, w prostych melodiach jego mazurków, zabroniłby tej muzyki. Dzieła Chopina to armaty ukryte w kwiatach.”

George Sand w liście do Charlotte Marliani z dnia 26 kwietnia 1839 r.:

„Ten Chopin jest aniołem. Jego dobroć, czułość i cierpliwość niepokoją mnie czasem, wydaje mi się, że jest to istota zbyt delikatna, zbyt niezwykła i zbyt doskonała, by żyć długo naszym ciężkim i twardym życiem ziemskim. Będąc śmiertelnie chory stworzył na Majorce muzykę przywodzącą nieodparcie myśl o raj. Ale tak bardzo przywykłam widzieć go w obłokach, że nie wydaje mi się, by jego życie lub śmierć coś dla niego znaczyły. Sam dobrze nie wie, na jakiej żyje planecie.”

Ignaz Moscheles w swoim dzienniku z października 1839 r.:

„Jego gra ad libitum, która u innych wykonawców jego utworów wyradza się w beztaktość, u niego jest tylko miłą oryginalnością gry; dyletancko ostre modulacje, które mi trudno przełknąć, gdy gram jego rzeczy, już mnie nie szokują, bo jego delikatne palce ślizgają się przez nie z lekkością elfów [...]. Krótko, jest on unikatem w świecie pianistycznym.”

Franz Liszt w „Gazette Musicale” z dnia 2 maja 1841 r.:

„Jak innemu wielkiemu poecie, Mickiewiczowi, jego rodakowi i przyjacielowi, tak i jemu dyktuje pieśni muza ojczyzny, a żale Polski użyczają także jego wypowiedziom jakiejś tajemniczej poezji, która dla tych wszystkich, co ją naprawdę odczuli, jest nieporównywalna z niczym.”

Eugene Delacroix w liście do przyjaciół z dnia 22 czerwca 1842 r.:

„Prowadzimy nie kończące się rozmowy z Chopinem, którego lubię bardzo i który jest niezwykłym człowiekiem; to najprawdziwszy artysta, jakiego zdarzyło mi się spotkać w życiu. Należy do tych rzadkich ludzi, których można czcić i podziwiać.”

Bohdan Zaleski po prywatnym koncercie w domu Chopina, który odbył się w dniu 2 lutego 1844 r. zanotował w swoim *Dzienniku*:

„Grał nasamprzód cudne preludium, potem kołysankę, dalej mazurka, znów kołysankę, o której powiedziała pani Hoffman, że tak śpiewać musieli aniołowie w Betlejem, potem wspaniałe polonez, i wreszcie w cześć moją improwizację, w której wywołał wszystkie głosy miłe i bolesne z przeszłości, zwodził w płacz dumek i nareszcie zakończył: Jeszcze Polska nie zginęła na wszystkie tony, od bojowego aż do dzieci i aniołów. Mógłbym o tej improwizacji książkę napisać.”

Hector Berlioz w „Journal des Debats” tuż po śmierci Chopina:

„Jego kompozycje na fortepian stworzyły szkołę. Najoryginalniejszy wdzięk, nieprzewidziane zwroty melodyczne, śmiałość harmonii i niezależność akcentu rytmicznego łączą się w nich z całym systemem ornamentacji, którego był wynalazcą i który jest nie do

naśladowania. Jego etudy na fortepian są arcydziełami, w których zespalają się wybitne cechy jego odrębności z najbardziej promiennymi natchnieniami.”

Stanisław Koźmian w „Przeglądzie Poznańskim” na wieść o śmierci Chopina:

„Przed wszystkim Polakiem był Chopin. Każdy jego czyn, każde słowo nosiło najdobitniejsze tego znamię. [...] Cóż dopiero mówić o jego utworach. We wszystkich, czy drobnego czy szerszego rozmiaru, zarówno odbija się duch nasz narodowy ze wszystkimi swymi właściwościami.”

Oskar Kolberg w „Bibliotece Warszawskiej” z dnia 1 listopada 1849:

„...żaden mówca silniej od niego nie wstrząsnął umysłami słuchaczy, żaden lekarz skuteczniej nie kołł ran sercu zadanych, żadna ręka od śmierci Beethovena dzielniej nie dzierżyła berła muzyki, a wszakże nikt łagodniej, nikt wdzięczniej nim nie władał.”

Cyprian Kamil Norwid w „Dzienniku Polskim” z dnia 25 października 1849 r.:

„Umiał on najtrudniejsze sztuki zadanie rozwiązywać z tajemniczą biegłością – umiał bowiem zbierać kwiaty polne, rosy z nich ani puchu nie otrząsając najłżejszego. I umiał je w gwiazdy, w meteory, że nie powiem w komety całej świecące Europie, ideału sztuką przepromieniać.”

Bełza I.: *Fryderyk F. Chopin*. Wyd. 2 uzup. Warszawa 1980.

Chotomska W.: *Muzyka Pana Chopina*. Warszawa 1978.

Dzieje muzyki polskiej w zarysie, pod red. T. Ochlewskiego. Wyd. 2 popr. i uzup. Warszawa 1983 s. 80-81.

Jachimecki Z.: *Chopin. Rys życia i twórczości*. Warszawa 1949.

Kompozytorzy znani i mniej znani. Warszawa 1998 s. 44-45.

Kuna M.: *Wielce kompozytorzy*. Warszawa 1995 s. 25.

Miller J.: *Poczet wielkich muzyków*. Warszawa 1966 s. 52-53.

Reiss J. W.: *Mała historia muzyki*. Wyd. 5. Kraków 1979 s. 132-133.

Schaeffer B.: *Dzieje muzyki*. Warszawa 1985 s. 291.

Skarbowski J.: *Sylwetki pianistów polskich*. T. 1. Rzeszów 1996 s. 49.

Steen M.: *Wielcy kompozytorzy i ich czasy*. Poznań 2009 s. 401.

Szulc M. A.: *Fryderyk Chopin i utwory jego muzyczne. Przyczynek do życiorysu i oceny kompozycji artysty*. Kraków 1986.

Tomaszewski M.: *Chopin. Człowiek, dzieło, rezonans*. Poznań 1998.

Tomaszewski M.: *Chopin fenomen i paradoks. Szkice i studia wybrane*. Lublin 2009.

Zieliński T. A.: *Chopin. Życie i droga twórcza*. Kraków 1993.

Dział III: Polska Chopina

Tekst: *Mapa ziem polskich z czasów Chopina*

Na mapie zaznaczone zostały miejsca związane z pobytom Fryderyka Chopina

Alban Juarez M., Sławińska-Dahling E.: *Polska Chopina. Przewodnik po miejscach związanych z pobytom kompozytora*. Warszawa 2007.

Beręsewicz P.: *Warszawa. Spacer z Ciunkami*. Kraków 2009 s. 100-101.

Chotomska W.: *Tam, gdzie był Chopin*. Warszawa 1990.

Goździkiewicz T.: *Fryckowe lato*. Wyd. 6. Warszawa 1983.

Kański J.: *Chopin i jego ziemia*. Wyd. 4. Warszawa 1984.

Niewiarowska B.: *Warszawa Fryderyka Chopina*. Warszawa 2009.

Prosnak J.: *Fryderyk Chopin. Żelazowa Wola - Warszawa*. Warszawa 1977.

Różycka E., Kundel R.: *Polskie zamki, pałace, dwory*. Katowice 2008 s. 20-21.

Siwkowska J.: *Pan Chopin opuszcza Warszawę*. Wyd. 3. Warszawa 1969.
Żelazowa Wola. Miejsce urodzenia Fryderyka Chopina, red. D. Morawski. Warszawa 1955.

Dział IV: Chopin w Poturzynie

Tekst: *Chopin w Poturzynie* (w oprac. Danuty R. Kawałko)

Poturzyn – niewielka miejscowość położona w odległości 3/4 mili od granicy galijskiej, 7 wiorst od stacji pocztowej w Dołhobyczowie, 40 wiorst od Tomaszowa, 30 wiorst od Hrubieszowa. W XIX w. był w Poturzynie majątek ziemski, którego kolejnymi właścicielami byli Ostrorogowie, Baliccy i Woyciechowscy. Do historii kultury polskiej Poturzyn trafił dzięki Fryderykowi Chopinowi.

Fryderyk Chopin wybrał się latem 1830 r. w 40 milową drogę do Poturzyńskiego Państwa. W literaturze znaleźć można wiele hipotez na temat trasy w hrubieszowskie strony. Większość z nich wskazuje na wybór starego historycznego szlaku nadwiślańskiego przez Piaseczno, Czersk, Górę, Ryczywół, Kozienice, Puławy, Końskowolę, Lublin, Krasnystaw, Zamość i Komarów do Oszczowa. Wydaje się prawdopodobne, że droga rozpoczęta 12 lipca dylizanssem i wiodła przez Krasnystaw, gdzie miała miejsce przesiadka do ekstrapocztzy, jadącej przez Hrubieszów do Poturzyna. Celem podróży Fryderyka Chopina była wizyta u przyjaciela Tytusa Woyciechowskiego.

Tytus Woyciechowski urodził się w 1808 r. we Lwowie, jako syn Józefa Woyciechowskiego (ostatniego szambelana króla Stanisława Augusta Poniatowskiego) i Marii z Balickich. W latach 1821-1823 kształcił się w Liceum Warszawskim, i w tym czasie mieszkał na pensji prowadzonej przez rodziców Fryderyka Chopina.

Tytus Woyciechowski był uzdolniony muzycznie. Podobnie jak Chopin, był uczniem Wojciecha Żywnego. Parał się nawet komponowaniem miniatur fortepianowych. Prawdopodobnie muzykalność Wojciechowskiego ujęła Chopina i ugruntowała ich przyjaźń, którą dokumentuje obszerna korespondencja.

25 lutego 1838 r. Tytus poślubił Alojzję Mariannę Peletyłownę, córkę Alojzego Poletyły i Teresy z Trzczańskich, dziedziców Wojśławic. Woyciechowscy mieli czworo dzieci: Józefę, Teresę, Marię i Władysława. Tytus Woyciechowski był nestorem polskiego cukrownictwa. Ok. 1840 r. wybudował w Poturzynie cukrownię, która pracowała do I wojny światowej. Mieszkał w Poturzynie do śmierci w roku 1879. Pochowany został na cmentarzu parafialnym w Oszczowie.

Woyciechowscy mieli w Poturzynie rozległą posiadłość. W okazałym parku ze stawami stał dwór z oranżeriami. Dla Fryderyka i Tytusa były to z pewnością bardzo udane wakacje, a w zasadzie około tygodniowy pobyt w Poturzynie, wspominany później jako *poturzyńskie awantury*. Dla Fryderyka był czasem odpoczynku w pięknej okolicy, w towarzystwie najlepszego przyjaciela, z nieodłącznym muzykowaniem. W tym czasie Fryderyk niezwykle cenił sobie opinię Tytusa o swoich kompozycjach, czemu dowodzi prowadzona korespondencja: *Twoje jedno spojrzenie po każdym koncercie byłoby mi więcej jak wszystkie pochwały gazeciarzów, Elsnerów, Kurpińskich, Soliwów itd....*

Jest wielce prawdopodobne, że Fryderyk przywiózł do Poturzyna pierwodruk dedykowanych przyjacielowi Wariacji B-dur, napisanych na mozartowski temat z Don Giovanniego „La ci darem la mano, Varié pour le Piano-forte avec accompagnement d'Orchestre, dedié a Mr. Titus Woyciechowski par Frederic Chopin. Oeuvre 2”.

Poturzyn Chopin będzie wspominał w listach do Woyciechowskiego: *Jeżeli nie będę miał co jeść, musisz mnie do Poturzyna za pisarka przyjąć, będę tam koło stajni mieszkał, tak dobrze przy Tobie, jak tego roku we dworze, czy: Szczerze Ci powiem, że mi przyjemnie wspomnieć na to wszystko: jakąś tęsknotę zostawiły mi Twoje pola, ta brzoza pod oknami nie może mi wyjść z pamięci.* Wg J. Iwaszkiewicza, muzyczną reminiscencję pobytu Chopina w Poturzynie stanowi Nokturn g-moll (op. 15 nr 3).

Uzupełnienie mapy wędrówek Chopina po Polsce zawdzięczamy również B. Voglowi, który podczas poszukiwania fortepianów z epoki Chopina trafił na następujący zapis: *Stał tu też fortepian brązowy Pleyela, na którym grywał Fryderyk Chopin dwukrotnie przyjeżdżając do Starej Wsi w Poturzyna ze swym przyjacielem Tytusem Wojciechowskim.* Wg Vogla: *prawdopodobnie to właśnie ów fortepian był powodem dwukrotnych odwiedzin w Starej Wsi.* Stara Wieś z majątkiem Rakowskich sąsiedowała z posiadłością Woyciechowskich w Poturzynie.

Z czasów, kiedy w Poturzynie przebywał Chopin, pozostało niewiele. Jedyne krajobraz nie uległ zasadniczym zmianom i wokół ciągną się te same, rozległe pola. Dwór Tytusa Woyciechowskiego spłonął w ostatnich latach II wojny światowej. Zachowały się jedynie pozostałości zabudowań gospodarczych i parku ze stawami oraz resztki fundamentów po cukrowni. Z Woyciechowskimi związane są także inne pamiątki w Poturzynie. Na cmentarzu wyznaniowym znajduje się kamienna figura Chrystusa (autorstwa warszawskiego rzeźbiarza Konstantego Hegla), wykonana w 1842 r. na zamówienie Balickiego (dziadka Tytusa Wojciechowskiego). Pierwotnie stała ona w poturzyńskim parku i prawdopodobnie w 1862 r. przeniesiono ją na cmentarz. Inna figura, Matki Bożej Niepokalanie Poczętej, także autorstwa Hegla, zlokalizowana jest na cmentarzu z I wojny światowej. Wg miejscowych przekazów przy figurze Matki Bożej znajduje się grób Marii Woyciechowskiej, córki Tytusa Woyciechowskiego, która została zamordowana w poturzyńskim lesie w 1860 r. Razem z figurą Chrystusa zamówiona została prawdopodobnie przez Balickiego, i jak ona zdołała wcześniej poturzyński park. W pobliskim Oszczowie, na parafialnym cmentarzu znajduje się okazały grobowiec rodziny Woyciechowskich.

Nieopodal szkoły zlokalizowana jest płaskorzeźba (wyk. przez J. Bulewicza z Zamościa w 1985 r.), z następującym tekstem: PAMIĘCI / FRYDERYKA CHOPINA / KTÓRY W POTURZYNIE / GOŚCIŁ U PRZYJACIELA / TYTUSA / WOYCIECHOWSKIEGO / W 1830 r. / TUTEJSZE PIEŚNI LUDU / UWÓŻĄC W SERCU / GDY NIEBAWEM / OPUSZCZAŁ / KRAJ NA ZAWSZE.

Afanazy R.: *Dzieje rezydencji na dawnych kresach Rzeczypospolitej.* T. 6. Wyd. 2 przejrz. i uzup. Wrocław 1995 s. 186-187.

Bajor H.: *Nieznany pałac w Poturzynie.* „Zamojski Kwartalnik Kulturalny” 1986 nr s. 14-15.

Cieśla P.: *Polska Chopina.* Warszawa 2009 s. 234-235.

Dybek A.: *Tam, gdzie spacerował Fryderyk Chopin.* „Gazeta Wyborcza” 1999 nr 244, dod. „Lublin” s. 1.

Gawroński L.: *Chopin w Poturzyna.* „Kronika Zamojska” 1994 nr 12 s. 8.

Kazimierzczuk Z.: *U Chopina w Poturzynie.* „Przegląd Kresowy” 1993 nr 2 s. 45.

Kiecana B.: *Tytus i Frycek.* „Tygodnik Zamojski” 2002 nr 34 s. 12.

Korespondencja Fryderyka Chopina. T. 1-2, zebrał i oprac. B. E. Sydow. Warszawa 1955.

Kowalewska E.: *Zamojskie wątki życiorysu Fryderyka Chopina.* „Kronika Tygodnia” 2003 nr 42 s. 18.

Matławska H.: *Chopin grał w Poturzynie*. „Zamojski Kwartalnik Kulturalny” 1987 nr 1 s. 22-23.

Mazur M.: *Za pisarką w Poturzynie*. „Tygodnik Zamojski” 2009 nr 8 s. 18.

Pierożyna E.: *Miłość i przyjaźń w życiu Chopina*. Warszawa 2005.

Pytlak A.: *Chopin w Poturzynie*. „Tygodnik Zamojski” 1999 nr 41 s. 12.

Dział V: Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina

Tekst: Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina

Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina należy do najstarszych i najbardziej prestiżowych konkursów muzycznych na świecie. Z inicjatywą zorganizowania Chopinowskiego Konkursu w 1927 roku wystąpił pianista i pedagog Jerzy Żurawlew. Pierwszą nagrodę ufundował Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej – Ignacy Mościcki. W I Konkursie Chopinowskim udział wzięło 26 pianistów z ośmiu krajów. Do ostatniego, zorganizowanego w roku 2005 zgłoszono rekordową liczbę uczestników – 350, stąd też niezbędne były eliminacje wstępne.

Konkurs Chopinowski odbywa się co pięć lat. II wojna światowa uniemożliwiła zorganizowanie Konkursu w roku 1942. Organizatorem trzech pierwszych przedwojennych konkursów było Warszawskie Towarzystwo Muzyczne. Nad dwoma pierwszymi konkursami powojennymi opiekę sprawowało Ministerstwo Kultury i Sztuki, natomiast w latach 1960 – 2005 organizatorem konkursu było Towarzystwo im. Fryderyka Chopina. XVI Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina organizowany będzie przez Narodowy Instytut Fryderyka Chopina. Odbędzie się w dniach 2 - 23 października 2010 r., po wcześniejszych eliminacjach, które odbędą się w kwietniu.

Międzynarodowy Konkurs Chopinowski jest jednym z nielicznych monograficznych konkursów pianistycznych na świecie, pozostaje niezmiennie poświęcony wykonawstwu muzyki jednego kompozytora. Na program konkursu składają się wyłącznie utwory Fryderyka Chopina.

Zwycięzcy kolejnych edycji Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina:

Lev Oborin (ZSRR) – I nagroda w roku 1927

Alexander Uniński (USA) – I nagroda w roku 1932

Jakov Zak (ZSRR) – I nagroda w roku 1937

Halina Czerny-Stefańska (Polska) i Bella Dawidowicz (ZSRR)

– I nagroda ex aequo w roku 1949

Adam Harasiewicz (Polska) – I nagroda w roku 1955

Maurizio Pollini (Włochy) – I nagroda w roku 1960

Martha Argerich (Argentyna) – I nagroda w roku 1965

Garrick Ohlsson (USA) – I nagroda w roku 1970

Krzysztof Zimerman (Polska) – I nagroda w roku 1975

Dang Thai Son (Wietnam) – I nagroda w roku 1980

Stanisław Bunin (ZSRR) – I nagroda w roku 1985

w roku 1990 i 1995 nie przyznano I nagrody

Yundi Li (Chiny) – I nagroda w roku 2000

Rafał Blechacz (Polska) – I nagroda w roku 2005

- Komorowska M.: *O laur Chopina*. „Płomyk” 1980 nr 18 s. 6-7.
Stokowska M.: *Nie tylko Polacy znają Chopina*. „Płomyczek” 1980 nr 19 s. 514.
TWB: *Jurorzy Konkursów Chopinowskich*. „Płomyczek” 1987 nr 4 s. 7.
Waldorff J.: *Wielka gra. Rzecz o Konkursach Chopinowskich*. Wyd. 2. Warszawa 1985.
Wysocki S.: *Wokół Konkursów Chopinowskich*. Wyd. 2. Warszawa 1987.

Joanna Kołtun

Zygmunt Klukowski – lekarz, historyk, bibliofil scenariusz wystawy

Miejsce i czas wystawy:

- Galeria „Exlibris” Książnicy Zamojskiej – 2-30 listopada 2009 r.

Cel wystawy:

- przybliżenie sylwetki doktora Zygmunta Klukowskiego – autora pamiętników, kronikarza wydarzeń, lekarza i miłośnika książek
- popularyzacja dorobku literackiego Zygmunta Klukowskiego
- prezentacja literatury poświęconej Zygmuntowi Klukowskiemu
- uzupełnienie tematyczne do seminarium z dn. 16 listopada 2009 r. pod tym samym tytułem

Scenografia wystawy:

- wystawę otwiera plakat pt. *Zygmunt Klukowski – lekarz, historyk, bibliofil*
- eksponowany materiał został podzielony na 14 gablot i 16 plansz

GABLOTA I

Archiwum Historji i Filozofji Medycyny oraz Historji nauk Przyrodniczych. - T. 4 (1926), Z. 2

Archiwum Historji i Filozofji Medycyny oraz Historji nauk Przyrodniczych. - T. 3 (1925), Z. 2

Archiwum Historji i Filozofji Medycyny oraz Historji nauk Przyrodniczych. - T. 5 (1926), Z. 1

Archiwum Historji i Filozofji Medycyny oraz Historji nauk Przyrodniczych. - 1925

Klukowski Z.: *Lekarze jako dowódcy oddziałów powstańczych w 1863 roku.* – Warszawa, 1926

Klukowski Z.: *Lekarze – zesłańcy po powstaniu 1863 roku.* - Warszawa, 1927

Klukowski Z.: *Sprawa o szerzenie dżumy w Lublinie.* - Poznań, 1927

GABLOTA II

Klukowski Z.: *Higiena, wychowanie fizyczne i lekarz w dawnej szkole wojewódzkiej w Szczebrzeszynie (1811-1852).* – Lublin, 1933

Klukowski Z.: Warunki higieniczne życia chłopów // W: Wystawa Higieny 9.XII.1945-15.I.1946. - Lublin, 1945. - S. 25-29

Klukowski Z.: O łaźniactwie w dawnej Polsce // Ziemia Zamojska. - R. 5 (19224), nr 28, s. 4-6

GABLOTA III

Klukowski Z.: Dawne szkoły im. Zamojskich w Szczepieszynie (1811-1825) : zarys dziejów. - Zamość, 1927

Klukowski Z.: Dawne szkoły im. Zamojskich w Szczepieszynie (1811-1825) : zarys dziejów // Szkoły im. Zamojskich w Szczepieszynie 1811-1926 : zarys dziejów. - Szczepieszyn, 1927. - S. 49-131

Klukowski Z.: Dzieje Fundacji Szkolnej im. Zamojskich w Zamościu i Szczepieszynie. - Zamość, 1938

Klukowski Z.: Dzieje Fundacji Szkolnej im. Zamojskich w Zamościu i Szczepieszynie // W : Teka Zamojska. - R.1 (5) (1938), z. 3, s. 166-174

Klukowski Z.: Tradycja Szkół Szczepieszynskich // W : Ziemia Zamojska. - R. 9 (1928), nr 17, s. 2-3

GABLOTA IV

Klukowski Z.: Ruch Narodowy w Zamojszczyźnie w 1861-1862 r. (w świetle urzędowych źródeł rosyjskich). - Zamość, 1938

Klukowski Z.: Ruch Narodowy w Zamojszczyźnie w 1861-1862 R. (w świetle urzędowych źródeł rosyjskich) // W : Teka Zamojska. - R. 1 (5) (1938), z. 2, s. 97-109

Klukowski Z.: Proces polityczny włościan gminy Radecznicza pow. zamojskiego w latach 1906-1907. - Zamość, 1939

Klukowski Z.: Proces polityczny włościan gminy Radecznicza pow. zamojskiego w latach 1906-1907 // W : Teka Zamojska. - R. 2(6) (1939), z. 1, s. 25-35

Klukowski Z.: Zastępca hr. Andrzeja Zamojskiego do wojska w latach 1823-1833 // W : Teka Zamojska. - R. 2(6) (1939), z. 2, s. 119-122

Artykuły i książki dotyczące Z. Klukowskiego:

GABLOTA V

Kawałko D. R.: Zygmunt Klukowski 1885-1959 : bibliografia. - Szczepieszyn, 2009

Zygmunt Klukowski /1885-1959/ - lekarz, historyk, bibliofil : bibliografia przedmiotowo-podmiotowa / [oprac. Grażyna Markiewicz]. - Zamość, 2009, dod. do Bibliotekarza Zamojskiego nr 2/2009

Przysada A. : Zygmunt Klukowski : lekarz ze Szczepieszyna 1885-1959. - Szczepieszyn, 2000

Uljasz A.: Dr Zygmunt Klukowski ze Szczepieszyna : w pięćdziesiąt rocznicę pierwszej edycji dzienników // Lublin Kultura i Społeczeństwo. - R. 5 (2008), nr 4, s. 21-26

Dr med. Zygmunt Klukowski (1885-1959) : lekarz, kronikarz, historyk i regionalista // W : Kościński M.: Znani i nieznan : szkice z przeszłości Krasnobrodu. - Lublin, 2002. - S. 107-113

Mańkowski Z.: Aresztowanie, śledztwo i proces dra Zygmunta Klukowskiego (15.04.1950-18.04.1951) // Zamojskie Studia i Materiały. - R. 2 (2000), z. 1, s. 215-240

GABLOTA VI

Królikowski B.: Doktora Klukowskiego prace i dnie // Przegląd Lubelski. - [T.] 1 (1965), s. 222-230

Mańkowski Z.: Zygmunt Klukowski : lekarz, społecznik, regionalista // W : Sylwetki twórców Muzeum Zamojskiego. - Zamość, 2001. - S. 12-20

Mańkowski Z.: Zygmunt Klukowski : lekarz, społecznik, regionalista // W : Wiek XX : studia, publicystyka, wspomnienia. - Lublin, 2008. - S. 368-376

Mańkowski Z.: Doktor ze Szczebrzeszyna // W : Region Lubelski. - z. 1 (3) 1986, s. 333-335

GABLOTA VII

Szyszka B.: Pracowite życie // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. - 1985, nr 3, s. 7-10

Przysada A.: Ukochał miasto i ludzi // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. - 1989, nr 2-3, s. 51-60

Czubara K.: Bibliofilska pasja doktora // Zamojski Kwartalnik kulturalny. - 1998, nr 2-3, s. 60-62

Kowalczyk K.: Rozbiórka cerkwi w Szczebrzeszynie // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. - 1999, nr 3-4, s. 90-92

Czubara K. : Szczebrzeszyn w czasie II wojny światowej (1939-1944) // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. - 2006, nr 3-4, s. 2736

GABLOTA VIII

Klukowski Z.: Wystawa druków polskich w Zamościu // Ziemia Zamojska. - R. 4 (1923), nr 35-36, s. 13-16

Łukaszewicz K.: Wspomnienia starego lekarza. - Zamość, 1937

Królikowski B.: Zygmunt Klukowski : zbieracz, wydawca i autor pamiątek // Pamiętnikarstwo Polskie. - R. 2 (1972), nr 3, s. 28-39

Merkuryusz Polski Ordynaryjny. - 1937, nr 33 (173)

GABLOTA IX

Zaproszenia i druki okolicznościowe z lat 1926-1959 oraz z lat 2004, 2006, 2009 (14 egz.)

GABLOTA X

Szyszka B.: Listy Zygmunta Klukowskiego do Sochańskich // Archiwariusz Zamojski. - R. 5 (2006), s. 1-80

Kapuścik J.: Zygmunt Klukowski – lekarz-bibliofil i jego korespondenci (wybór listów). – Roczniki Biblioteczne. – R. 27 (1983), z. 1-2, s. 607-639

Mańkowski Z.: Dr Zygmunt Klukowski- kronikarz ziemi Zamojskiej (w 40. rocznicę śmierci) // Nasze Forum. – 1939, nr 6, s. 4-5

Kościński M.: Dr Zygmunt Klukowski – lekarz i regionalista // Ziemia Zamojska. – 2005, nr 2 (26), s. 24-25

GABLOTA XI

Klukowski Z.: Zamojszczyzna 1918-1943. T. 1. – Warszawa, 2007

Klukowski Z.: Praktyka w Szczebrzeszynie // Karta. – 2004, nr 42, s. 4-55

Klulowski Z.: Wspomnienia z Moskwy (1896-1912) // Archiwum Historii Medycyny. – T. 10 (1957), nr 1-2, s. 236-271

GABLOTA XII

Klukowski Z.: Dziennik 1944-45. - Lublin, 1990

Klukowski Z.: Dziennik z lat okupacji. - Lublin, 1959

Klukowski Z.: Zamojszczyzna 1944-1959. T. 2. - Warszawa, 2007

GABLOTA XIII

Terror niemiecki w Zamojszczyźnie 1939-1944 / pod red. Z. Klukowskiego. - Zamość, 1945

Dyweryja w Zamojszczyźnie 1939-1944 / pod red. Z. Klukowskiego. – Zamość, 1947

Zamojszczyzna w latach 1939-1944 / pod red. Z. Klukowskiego. – Zamość, 1946

Niemcy i Zamojszczyzna 1939-1944 / pod red. Z. Klukowskiego. – Zamość, 1945

GABLOTA XIV

Klukowski Z.: Zbrodnie Niemieckie w Zamojszczyźnie. - Warszawa, 1947

Klukowski Z.: Niedola i zagłada Żydów w Szczebrzeszynie. - Warszawa

Pieśni Oddziałów Partyzanckich Zamojszczyzny. - Hrubieszów, 1999

Walka oddziałów ZW-AK i BCh Inspektoratu Zamojskiego w latach 1939-1944 T. 2 / materiały zebrał i oprac. Z. Klukowski, A. Glińska, J. Józwiakowski. - Zamość, 1990

Wystawa zawiera również 16 plasz tematycznych.

Danuta Kowal

Najpiękniejsza historia świata

Nowy Testament w twórczości osób niewidomych i niedowidzących.

Regulamin konkursu literacko-plastycznego o zasięgu ogólnopolskim

I. Organizatorzy:

Książnica Zamojska im. Stanisława Kostki Zamoyskiego w Zamościu,
Ośrodek Czytelnictwa Niepełnosprawnych.

II. Cele konkursu:

1. Pogłębienie wiedzy o Biblii i jej roli w życiu człowieka.
2. Stworzenie możliwości osobom z dysfunkcją wzroku do rozwijania swoich zdolności i umiejętności artystycznych i literackich.

III. Zasady uczestnictwa:

Konkurs adresowany jest do osób niewidomych i słabowidzących z terenu całego kraju:

- dorosłych z różnych środowisk
- dzieci i młodzieży z klas integracyjnych, rehabilitacyjnych i szkolno-wychowawczych ośrodków.

Organizatorzy proponują dwie możliwości uczestniczenia w konkursie:

1. Przygotowanie i nadesłanie pracy plastycznej adekwatnej do tematu.
Organizatorzy pozostawiają uczestnikom konkursu wybór formy plastycznej, techniki i materiałów użytych do wykonania pracy w przedstawieniu i interpretacji tematu.
2. Przygotowanie i nadesłanie pracy literackiej (poezji lub prozy), nigdzie nie publikowanej:
 - utwory poetyckie (do 3 utworów),
 - proza (do 3 stron maszynopisu).
3. Prace powinny być zaopatrzone w metryczkę zawierającą: tytuł pracy, nazwisko, imię i wiek autora, adres do korespondencji. W przypadku uczestników zrzeszonych w stowarzyszeniach, ośrodkach lub innych instytucjach dla niepełnosprawnych, również adres placówki.
4. Nadesłane prace oceniane będą w dwóch kategoriach:
 - I kategoria – dzieci do lat 16
 - II kategoria – dorośli od lat 17

IV. Terminy:

Pace należy składać do dnia 1 października 2010 r. w Książnicy Zamojskiej, ul. Kamienna 20, pok. nr 10 (Ośrodek Czytelnictwa Niepełnosprawnych): poniedziałek, wtorek, środa i piątek w godz. 9.00–17.00

Adres do korespondencji: Książnica Zamojska im. Stanisława Kostki Zamojskiego, ul. Kamienna 20, 22 – 400 Zamość

V. Postanowienia ogólne:

1. Oceny prac dokona komisja powołana przez organizatorów.
2. Ogłoszenie wyników nastąpi w listopadzie 2010 r.
3. O wynikach konkursu i dokładnym terminie imprezy finałowej, laureaci zostaną powiadomieni listownie lub telefonicznie.
4. Za przyjazd na podsumowanie konkursu nie będą zwracane koszty podróży.
5. W sprawach spornych ostateczna decyzja należy do organizatorów.

Dodatkowe informacje dotyczące konkursu udzielane będą pod numerem telefonu (84) 62 711 54 wew. 36

Konkurs jest realizowany ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Programu Operacyjnego „Wydarzenia artystyczne”.

Roztocze – piękno wokół nas

Regulamin konkursu fotograficznego

X edycja regionalnego konkursu ekologicznego

„Piękno tej ziemi skłania mnie do wołania o jej zachowanie dla przyszłych pokoleń. Jeśli kochacie tę ojczystą ziemię, niech wołanie nie pozostanie bez odpowiedzi!... W rodzinie i w szkole nie może zabraknąć wychowania do szacunku dla życia, dla dobra i piękna...”

Zamość 1999 r., katecheza wygłoszona przez Papieża Jana Pawła II

Organizator:

Książnica Zamojska im. Stanisława Kostki Zamoyskiego w Zamościu

Wykonano dzięki współfinansowaniu Wojewódzkiego Funduszu
Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie

Cele konkursu:

- Poznawanie oraz popularyzacja bogactwa i różnorodności środowiska naturalnego Roztocza
 - Rozwijanie wrażliwości na problemy środowiska naturalnego
 - Budzenie podziwu dla piękna i różnorodności przyrody
 - Zachęcenie do działalności artystycznej będącej wyrazem fascynacji naturą.
1. Konkurs ma charakter otwarty, do udziału w nim zapraszamy dzieci i młodzież szkół podstawowych, gimnazjów oraz młodzież szkół ponadgimnazjalnych.
 2. Zadaniem uczestników konkursu jest przygotowanie fotografii prezentujących najurokliwsze zakątki Roztocza.
 3. Fotografie należy wykonać w formacie A-4.
 4. Każdy uczestnik może przedstawić do konkursu maksymalnie 4 fotografie, wcześniej niepublikowane i nienagradzane w innych konkursach.
 5. Prace konkursowe należy podpisać swoim imieniem i nazwiskiem, podać wiek, dokładny adres oraz adres szkoły.
 6. Termin składania prac do 17.05.2010 r. w Centrum Informacji Ekologicznej (p. nr 3), Książnicy Zamojskiej, ul. Kamienna 20.
 7. Oceny prac, w 3 kategoriach wiekowych, dokona komisja powołana przez organizatora.
 8. Ogłoszenie wyników i wręczenie nagród nastąpi do 18.06.2010 r.
 9. O dokładnym terminie finałowej imprezy laureatów zawiadomimy indywidualnie.
 10. Prace konkursowe przechodzą na własność organizatora.
 11. Uczestnicy konkursu oraz osoby zaproszone na podsumowanie konkursu przyjeżdżają na koszt własny.
 12. Informacje o konkursie: tel. 84 62711 54 w. 28. www.biblioteka.zamość.pl
-

Centrum Informacji Ekologicznej Książnicy Zamojskiej powstało 1 czerwca 2005 r. w wyniku rozpoczętej współpracy w 2002 r. między Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie, a Powiatową i Miejską Biblioteką Publiczną w Zamościu. Jego głównym celem jest upowszechnianie wiedzy na temat zagrożeń i ochrony środowiska naturalnego. Dzięki zgromadzonej literaturze pełni rolę ośrodka wiedzy o ekologii, przyrodzie i regionie zapewniając dostęp do informacji wszystkim zainteresowanym, zarówno dzieciom, młodzieży, jak i dorosłym.

Kalendarz rocznic literackich 2011

- wybór -

430 rocz. ur. – HIERONIM MORSZTYN, pol. poeta barokowy (1581-1623)

STYCZEŃ

- 3.01 105 rocz. ur. – ROMAN BRANDSTAETTER (1906-1987), pisarz pol.
4.01 70 rocz. śm. – HENRI BERGSON (1859-1941), filozof franc.; 1927 – Nagroda Nobla
4.01 125 rocz. ur. – HUGH LOFTING (1886-1947), amer. pisarz brytyjskiego pochodzenia, autor utworów dla dzieci
4.01 90 rocz. ur. – WITOLD ZALEWSKI (1921-2009), pol. pisarz, publicysta, scenarzysta, reportażysta
5.01 90 rocz. ur. – FRIEDRICH DÜRRENMATT (1921-1990), szwajc. dramaturg, prozaik, eseista i teoretyk teatru, piszący w jęz. niem.
6.01 10 rocz. śm. – MICHAŁ RUSINEK (1904-2001), pol. pisarz, dramaturg, poeta
10.01 50 rocz. śm. – DASHIELL HAMMETT (1894-1961), pisarz amer.
10.01 60 rocz. śm. – SINCLAIR LEWIS (1885-1951), pisarz amer.; 1930 – Nagroda Nobla
10.01 25 rocz. śm. – JAROSLAV SEIFERT (1901-1986), poeta czes.; 1984 – Nagroda Nobla; 23.09 – 110 rocz. ur.
12.01 10 rocz. śm. – ALEKSANDER BOCHEŃSKI (1904-2001), pisarz pol.
12.01 35 rocz. śm. – AGATHA CHRISTIE (1890-1976), ang. pisarka
13.01 70 rocz. śm. – JAMES JOYCE (1882-1941), pisarz irl.
18.01 5 rocz. śm. – JAN TWARDOWSKI (1915-2006), pol. poeta, ksiądz
18.01 75 rocz. śm. – RUDYARD KIPLING (1865-1936), pisarz brytyjski; 1907 – Nagroda Nobla
22.01 90 rocz. ur. – KRZYSZTOF KAMIL BACZYŃSKI (1921-1944), pol. poeta okresu wojennego
28.01 15 rocz. śm. – JOSIF BRODSKI (1940-1996), poeta i eseista ros., 1987 – Nagroda Nobla
29.01 145 rocz. ur. – ROMAIN ROLLAND (1866-1944), pisarz franc.; 1915 – Nagroda Nobla

- 29.01 80 rocz. ur. – WŁODZIMIERZ SCISŁOWSKI (1931-1994), pol. satyryk, autor utworów dla dzieci i młodzieży
- 31.01 55 rocz. śm. – ALAN ALEXANDER MILNE (1882-1956), pisarz ang.

LUTY

- 1.02 160 rocz. śm. – MARY SHELLEY (1797-1851), ang. poetka i pisarka roman-
tyzmu
- 6.02 105 rocz. ur. – JADWIGA KORCZAKOWSKA (1906-1994), pisarka pol.;
autorka utworów dla dzieci
- 9.02 80 rocz. ur. – THOMAS BERNHARD (1931-1989), austr. pisarz i dramaturg
- 9.02 130 rocz. śm. – FIODOR DOSTOJEWSKI, pisarz ros. (1821-1881); 11.11 –
190 rocz. ur.
- 10.02 125 rocz. ur. – JERZY SZANIAWSKI (1886-1970), dramatopisarz pol.
- 11.02 25 rocz. śm. – FRANK HERBERT (1920-1986), amer. pisarz science fiction
- 18.02 115 rocz. ur. – ANDRÉ BRETON (1896-1966), pisarz fr.; 28.09 – 45 rocz. śm.
- 18.02 45 rocz. śm. – STANISŁAW MACKIEWICZ (pseudo. Cat, Gallieni Gallus,
Quand meme, Gaston de Cerizay) (1896-1966), pol. pisarz, publicysta; 18.12 –
115 rocz. ur.
- 18.02 80 rocz. ur. – TONI MORRISON (1931), pisarka amer.; 1993 – Nagroda Nobla
- 20.02 5 rocz. śm. – LUCJAN WOLANOWSKI (1920-2006), pol. pisarz, reporter,
tłumacz
- 23.02 190 rocz. śm. – JOHN KEATS (1795-1821), poeta ang.
- 24.02 225 rocz. ur. – WILHELM GRIMM (1786-1859), niem. filolog, zbieracz
i wydawca baśni i legend
- 24.02 70 rocz. śm. – EMIL ZEGADŁOWICZ (1888-1941), pisarz pol.
- 25.02 135 rocz. śm. – SEWERYN GOSZCZYŃSKI (1801-1876), pol. pisarz i poeta

MARZEC

- 5.03 45 rocz. śm. – ANNA ACHMATOWA (1889-1966), poetka ros.
- 5.03 110 rocz. ur. – JULIAN PRZYBOŚ (1901-1970), poeta pol.
- 6.03 100 rocz. ur. – HENRYK VOGLER (1911-2005), pol. pisarz, krytyk lit. i te-
atralny
- 7.03 100 rocz. ur. – STEFAN KISIELEWSKI (pseud. Kisiel, Teodor Klon, Tomasz
Staliński, Julia Hołyńska) (1911-1991), pol. prozaik, publicysta, kompozytor,
krytyk muzyczny; 27.09 – 20 rocz. śm.
- 8.03 250 rocz. śm. – JAN NEPOMUCEN POTOCKI (1815-1761), pisarz pol.
- 10.03 150 rocz. śm. – TARAS SZEWCZENKO (1814-1861), poeta ukr.
- 12.03 10 rocz. śm. – ROBERT LUDLUM (1927-2001), amer. autor powieści sensa-
cyjnych, aktor i producent
- 12.03 80 rocz. ur. – JÓZEF TISCHNER (1931-2000), pol. ksiądz, filozof i pisarz
- 14.03 210 rocz. śm. – IGNACY KRASICKI (1735-1801), pol. poeta, dramaturg i pu-
blicysta
- 20.03 20 rocz. śm. – JAN ALFRED SZCZEPAŃSKI (1902-1991), pol. literat, publicysta
- 23.03 130 rocz. ur. – ROGER MARTIN DU GARD (1881-1958), pisarz fr.; 1937 –
Nagroda Nobla
- 23.03 80 rocz. ur. – JERZY KRZYSZTOŃ (1931-1982), pisarz pol.

- 24.03 85 rocz. ur. – DARIO FO (1926), wł. satyryk, autor sztuk teatralnych, reżyser teatralny oraz kompozytor, 1997 – Nagroda Nobla
- 27.03 5 rocz. śm. – LESŁAW M. BARTELSKI (1920-2006), pol. pisarz, autor słownika „Polscy pisarze współcześni”
- 27.03 5 rocz. śm. – STANISŁAW LEM (1921-2006), pol. pisarz, filozof, futurolog, eseista; 12.09 - 90 rocz. ur.
- 28.03 70 rocz. śm. – VIRGINIA WOOLF (1882-1941), pisarka ang.

KWIECIEŃ

- 1.04 115 rocz. ur. – POLA GOJAWICZYŃSKA (1896-1963), pisarka pol.
- 3.04 115 rocz. ur. – JÓZEF CZAPSKI (1896-1993), pol. pisarz, malarz
- 3.04 20 rocz. śm. – GRAHAM GREENE (1904-1991), ang. powieściopisarz
- 4.04 20 rocz. śm. – MAX FRISCH (1911-1991), pisarz szwajc.
- 6.04 110 rocz. ur. – MARIAN HEMAR (1901-1972) (pseud. Jan Mariański, Marian Wallenrod i inne), pol. pisarz i satyryk
- 8.04 80 rocz. śm. – ERIK AXEL KARLFELDT (1864-1931), poeta szwedzki; 1931 – Nagroda Nobla
- 12.04 150 rocz. śm. – TYTUS DZIAŁYŃSKI, polityk i działacz narodowy, twórca biblioteki kórnickiej, zamku i parku w Kórniku (1796-1861)
- 13.04 105 rocz. ur. – SAMUEL BECKETT (1906-1989), irl. pisarz i dramaturg; 1969 – Nagroda Nobla
- 17.04 25 rocz. śm. – MARIA WARDASÓWNA (1907-1986), pol. pisarka
- 23.04 395 rocz. śm. – WILLIAM SZEKSPIR (1564-1616), ang. dramatopisarz
- 23.04 395 rocz. śm. – MIGUEL DE CERVANTES (1547-1616), pisarz hiszpański
- 24.04 280 rocz. śm. – DANIEL DEFOE (1660-1731), pisarz ang., prekursor nowożytnej powieści
- 27.04 5 rocz. śm. – JANUSZ WOLNIEWICZ (1929-2006), pol. pisarz, reportażysta i podróżnik

MAJ

- 2.05 185 rocz. śm. – ANTONI MALCZEWSKI (1793-1826), poeta pol.
- 3.05 120 rocz. ur. – MICHAŁ BUŁHAKOW (1891-1940), dramatopisarz i prozaik ros.
- 3.05 20 rocz. śm. – JERZY KOSIŃSKI (1933-1991), amer. pisarz pochodzenia pol.
- 5.05 165 rocz. ur. – HENRYK SIENKIEWICZ (1846-1916), pisarz pol.; 1905 – Nagroda Nobla; 15.11 - 95 rocz. śm.
- 7.05 45 rocz. śm. – STANISŁAW JERZY LEC (1909-1966), pol. poeta, satyryk i aforysta
- 7.05 150 rocz. ur. – RABINDRANATH TAGORE, (właśc. R. Thakur) (1861-1941), ind. poeta, prozaik, filozof, także kompozytor i malarz; 1913 – Nagroda Nobla; 7.08 – 70 rocz. śm.
- 8.05 160 rocz. ur. – STANISŁAW WITKIEWICZ (1851-1915), pol. pisarz, malarz, filozof, teoretyk sztuki
- 9.05 5 rocz. śm. – JERZY FICOWSKI (1924-2006), pisarz pol.
- 10.05 25 rocz. śm. – ANNA KAMIENSKA (1920-1986), pol. poetka, autorka utworów dla dzieci i młodzieży, tłumaczka
- 11.05 95 rocz. ur. – CAMILO JOSÉ CELA (1916-2002), hiszp. prozaik, 1989 – Nagroda Nobla

- 13.05 95 rocz. śm. – SZOLEM ALEJCHEM (właśc. Szolem Rabinowicz) (1859-1921), pisarz żyd. piszący w jęz. jidysz
- 13.05 10 rocz. śm. – PAWEŁ HERTZ (1918-2001), pol. poeta, eseista, tłumacz
- 14.05 5 rocz. śm. – MAGDA LEJA (1935-2006), pol. pisarka, autorka utworów dla dzieci
- 19.05 40 rocz. śm. – CZESŁAW JANCZARSKI (1911-1971), pol. pisarz i poeta
- 20.05 25 rocz. śm. – KAROL OLGIERD BORCHARDT (1905-1986), pisarz pol.
- 23.05 105 rocz. śm. – HENRYK IBSEN (1828-1906) – dramaturg norw.
- 23.05 120 rocz. ur. – PÄR LAGERKVIST (1828-1906), szwedz. poeta, prozaik i dramaturg; 1951 – Nagroda Nobla

CZERWIEC

- 6.06 65 rocz. śm. – GERHART HAUPTMANN (1862-1946), niem. dramaturg i powieściopisarz; 1912 – Nagroda Nobla
- 6.06 170 rocz. ur. – ELIZA ORZESZKOWA (1841-1910), pisarka pol.
- 8.06 55 rocz. śm. – JAN LECHOŃ (1899-1956), poeta pol.
- 11.06 75 rocz. śm. – ROBERT E. HOWARD (1906-1936), amer. pisarz fantasy; 22.01 – 105 rocz. ur.
- 14.06 25 rocz. śm. – JORGE LUIS BORGES (1899-1986), pisarz argent.
- 14.06 75 rocz. śm. – GILBERT KEITH CHESTERTON (1874-1936), pisarz ang.
- 14.06 75 rocz. śm. – MAKSYM GORKI (właśc. A.M.Pieszkow) (1868-1936), pisarz ros.
- 21.06 100 rocz. ur. – HANNA MALEWSKA (1911-1983), pol. pisarka
- 23.06 25 rocz. śm. – JERZY PUTRAMENT (1910-1986), pol. poeta, prozaik
- 26.06 390 rocz. ur. – JAN ANDRZEJ MORSZTYN (1621-1693), poeta pol.
- 27.06 10 rocz. śm. – TOVE JANSSON (1914-2001), szwedzkojęzyczna fińska pisarka, autorka utworów dla dzieci
- 30.06 100 rocz. ur. – CZESŁAW MIŁOSZ (1911-2004), pol. poeta, 1980 – Nagroda Nobla

LIPIEC

- 2.07 45 rocz. śm. – JAN BRZECHWA (1898 lub 1900-1966), poeta pol.
- 2.07 50 rocz. śm. – ERNEST HEMINGWAY (1899-1961), pisarz amer.; 1954 – Nagroda Nobla
- 3.07 60 rocz. śm. – TADEUSZ BOROWSKI (1922-1951), poeta pol.
- 4.07 70 rocz. śm. – TADEUSZ BOY-ŻELEŃSKI (1874-1941), pisarz pol.
- 4.07 125 rocz. ur. – JERZY HULEWICZ (1886-1941), pol. pisarz, teoretyk sztuki, grafik i malarz
- 4.07 35 rocz. śm. – ANTONI SŁONIMSKI (1895-1976), pol. pisarz i felietonista
- 5.07 80 rocz. ur. – JANUSZ DOMAGALIK (1931-2007), pisarz pol.
- 8.07 5 rocz. śm. – JULIUSZ WIKTOR GOMULICKI (1909-2006), pol. pisarz, eseista, varsavianista, historyk literatury i edytor
- 9.07 315 rocz. śm. – WACŁAW POTOCKI (1621-1696), pol. poeta
- 9.07 95 rocz. ur. – STANISŁAW PAGACZEWSKI (1921-1984), pisarz pol.
- 10.07 15 rocz. śm. – CZESŁAW CENTKIEWICZ (1904-1996), pol. pisarz, podróżnik
- 10.07 140 rocz. ur. – MARCEL PROUST (1871-1922), powieściopisarz fr.
- 10.07 20 rocz. śm. – WŁODZIMIERZ SŁOBODNIK (1900-1991), pol. poeta, tłumacz, satyryk, autor książek dla młodzieży

- 15.07 135 rocz. śm. – ALEKSANDER FREDRO (1793-1876), pol. komediopisarz, pamiętnikarz i poeta
 17.07 110 rocz. ur. – BRUNO JASIEŃSKI (1901-1938), pol. pisarz i poeta
 18.07 200 rocz. ur. – WILLIAM MAKEPEACE THACKERAY (1811-1863), pisarz ang.
 24.07 20 rocz. śm. – ISAAC BASHEVIS SINGER (1902-1991), ur. w Polsce prozaik żyd. tworzący w jidysz, publicysta, krytyk; 1978 – Nagroda Nobla
 26.07 155 rocz. ur. – GEORGE BERNARD SHAW (1856-1950), dramaturg i eseista pochodzenia irł.; 1925 – Nagroda Nobla
 27.07 170 rocz. śm. – MICHAŁ J. LERMONTOW (1814-1841), poeta ros.

SIERPIEŃ

- 1.08 85 rocz. ur. – JAN KASPROWICZ (1860-1926), poeta pol.
 6.08 10 rocz. śm. – JORGE AMADO (1912-2001), braz. pisarz i publicysta
 7.08 90 rocz. śm. – ALEKSANDR BŁOK (1880-1921), ros. poeta i dramaturg
 7.08 70 rocz. śm. – RABINDRANATH TAGORE (1861-1941), ind. poeta, prozaik; 1913 - Nagroda Nobla; 7.05 - 150 rocz. ur.
 10.08 20 rocz. śm. – TADEUSZ NOWAK (1930-1991), pol. poeta i prozaik
 10.08 115 rocz. ur. – STEFAN WIECHECKI (pseud. Wiech) (1896-1979), pol. pisarz i dziennikarz
 14.08 55 rocz. śm. – BERTOLT BRECHT (1898-1956), niem. pisarz, dramaturg
 15.08 75 rocz. śm. – GRAZIA DELEDDA (1871-1936), powieściopisarka i nowelistka wł.; 1926 – Nagroda Nobla
 17.08 115 rocz. ur. – JÓZEF WITTLIN (1896-1976), pol. pisarz
 18.08 240 rocz. ur. – WALTER SCOTT (1771-1832), szkocki pisarz i poeta
 19.08 75 rocz. śm. – FEDERICO GARCÍA LORCA (1898-1936), poeta hiszp.
 20.08 110 rocz. ur. – SALVATORE QUASIMODO (1901-1968), wł. poeta, krytyk teatralny; 1959 – Nagroda Nobla
 25.08 35 rocz. śm. – EYVIND JOHNSON (1900-1976), szwedz. pisarz; 1974 – Nagroda Nobla
 25.08 120 rocz. ur. – GUSTAW MORCINEK (1891-1963), pol. pisarz
 29.08 5 rocz. śm. – NADŻIB MAHFUZ (1911-2006), egipski prozaik; 1988 – Nagroda Nobla; 11.12 – 105 rocz. ur.

WRZESIEŃ

- 2.09 35 rocz. śm. – STANISŁAW GROCHOWIAK (1934-1976), pol. poeta
 2.09 10 rocz. ur. – CZESŁAW JANCZARSKI (wł. Jan Antkiewicz) (1911-1971), pol. pisarz i poeta; 19.05 40 rocz. śm.
 4.09 95 rocz. śm. – JOSÉ ECHEGARAY Y EIZAGUIRRE (1832-1921), hiszp. dramatopisarz i polityk; 1904 – Nagroda Nobla
 12.09 30 rocz. śm. – EUGENIO MONTALE (1896-1981), poeta wł.; 1975 – Nagroda Nobla; 12.10 – 110 rocz. ur.
 13.09 95 rocz. ur. – ROALD DAHL (1921-1990), brytyjski pisarz, scenarzysta i publicysta poch. norw.
 19.09 100 rocz. ur. – WILLIAM GOLDING (1911-1993), pisarz ang., 1983 – Nagroda Nobla
 20.09 40 rocz. śm. – JORGOS SEFERIS (1900-1971), poeta gr.; 1963 – Nagroda Nobla

- 23.09 110 rocz. ur. – JAROSLAV SEIFERT (1901-1986), poeta czeski; 1984 – Nagroda Nobla
- 24.09 190 rocz. ur. – CYPRIAN KAMIL NORWID (1821-1883), poeta pol.
- 24.09 115 rocz. ur. – FRANCIS SCOTT FITZGERALD (1896-1940), pisarz amer.
- 26.09 20 rocz. śm. – JERZY AFANASJEW (1932-1991), pol. pisarz, poeta i reżyser
- 27.09 20 rocz. śm. – STEFAN KISIELEWSKI (pseud. Kisiel, Teodor Klon, Tomasz Staliński, Julia Holyńska) (1911-1991), pol. prozaik, publicysta, kompozytor; 7.03 – 100 rocz. ur.
- 28.09 25 rocz. śm. – EWA SZELBURG-ZAREMBINA (1899-1986), pol. pisarka, autorka utworów dla dzieci

PAŹDZIERNIK

- 4.10 270 rocz. śm. – FRANCISZEK KARPIŃSKI (1741-1825), poeta pol.
- 9.10 5 rocz. śm. – MAREK GRECHUTA (1945-2006), pol. kompozytor i piosenkarz
- 9.10 75 rocz. ur. – AGNIESZKA OSIECKA (1936-1997), pol. poetka, autorka piosenek
- 17.10 110 rocz. śm. – MICHAŁ BAŁUCKI (1837-1901), pol. powieściopisarz i komediopisarz
- 18.10 125 rocz. ur. – HELENA BOGUSZEWSKA (1886-1978), pol. pisarka
- 20.10 65 rocz. ur. – ELFRIEDE JELINEK (1946), pisarka austr.; 2004 – Nagroda Nobla
- 20.10 85 rocz. ur. – ANDRZEJ WALIGÓRSKI (1926-1992), poeta, twórca kabaretu radiowego Studio 202
- 21.10 165 rocz. ur. – EDMONDO DE AMICIS, pisarz wł. (1846-1908)
- 27.10 95 rocz. ur. – KAZIMIERZ BRANDYS (1921-2000), pol. pisarz

LISTOPAD

- 1.11 5 rocz. śm. – WILLIAM STYRON (1925-2006), amer. pisarz
- 2.11 175 rocz. ur. – MICHAŁ ANDRIOLLI (1836-1893), pol. rysownik, ilustrator książek, malarz
- 2.11 15 rocz. śm. – ARTUR MIĘDZYRZECKI (1922-1996), pol. poeta, prozaik
- 3.11 110 rocz. ur. – ANDRÉ MALRAUX, (1901-1976) pisarz franc.; 23.11 – 110 rocz. ur.
- 3.11 40 rocz. śm. – JANINA PORAZIŃSKA (1888-1971), pol. pisarka
- 4.11 80 rocz. śm. – ARTUR OPPMAN (pseud. Or-Ot) (1867-1931), pol. poeta i publicysta, autor utworów dla dzieci i młodzieży
- 6.11 90 rocz. ur. – JAMES JONES (1921-1977), pisarz amer.
- 11.11 190 rocz. ur. – FIODOR DOSTOJEWSKI (1821-1881), pisarz ros.; 9.02 - 130 rocz. śm.
- 12.11 75 rocz. śm. – STEFAN GRABIŃSKI (1887-1936), pol. pisarz grozy
- 15.11 95 rocz. śm. – HENRYK SIENKIEWICZ (1846-1916), pol. pisarz; 1905 – Nagroda Nobla; 5.05 - 165 rocz. ur.
- 22.11 95 rocz. śm. – JACK LONDON (właśc. John Griffith London) (1876-1921), pisarz amer.; 12.01 – 135 rocz. ur.
- 24.11 185 rocz. ur. – CARLO COLLODI (właśc. C.Lorenzini) (1826-1890), pisarz wł.
- 24.11 120 rocz. ur. – MARIA PAWLIKOWSKA-JASNORZEWSKA (1891-1945), pol. pisarka

- 28.11 140 rocz. ur. – ANDRZEJ STRUG (właśc. Tadeusz Gałecki) (1871-1937), pisarz pol.
 28.11 130 rocz. ur. – STEFAN ZWEIG (1881-1942), pisarz austr.
 29.11 25 rocz. śm. – ZOFIA WOŹNICKA (1924-1986), pisarka pol., autorka utworów dla dzieci i młodzieży
 30.11 80 rocz. ur. – JAN HIMILSBACH (1931-1988), pol. aktor, pisarz, scenarzysta

GRUDZIEŃ

- 5.12 5 rocz. śm. – CEZARY LEŻEŃSKI (1930-2006), pol. pisarz, dziennikarz, kanclerz Międzynarodowej Kapituły Orderu Uśmiechu
 10.12 75 rocz. śm. – LUIGI PIRANDELLO (1867-1936), pisarz wł.; 1934 – Nagroda Nobla
 10.12 120 rocz. ur. – NELLY SACHS (1891-1970), poetka niemiecka, 1966 – Nagroda Nobla
 11.12 105 rocz. ur. – NADŹIB MAHFUZ (1911-2006), egipski prozaik; 1988 – Nagroda Nobla; 29.08 – 5 rocz. śm.
 12.12 190 rocz. ur. – GUSTAW FLAUBERT (1821-1880), pisarz fr.
 16.12 5 rocz. śm. – RYSZARD LISKOWACKI (1932-2006), pol. prozaik, poeta, publicysta, autor książek dla młodzieży
 17.12 90 rocz. śm. – GABRIELA ZAPOLSKA (1857-1921), pol. dramatopisarka
 18.12 115 rocz. ur. – STANISŁAW MACKIEWICZ (pseud. Cat) (1896-1966), pol. pol. pisarz, publicysta; 18.02 – 45 rocz. śm.
 20.12 15 rocz. śm. – CARL SAGAN (1934-1996), amer. astronom i pisarz
 21.12 90 rocz. śm. – GABRIELA ZAPOLSKA (1857-1921), pol. pisarka, komedio-pisarka
 22.12 150 rocz. ur. – ZENON PRZESMYCKI (1861-1944), krytyk literacki i artystyczny, tłumacz, poeta wydawca
 24.12 130 rocz. ur. – JUAN RAMÓN JIMÉNEZ (1881-1958), poeta hiszp.; 1956 – Nagroda Nobla
 26.12 120 rocz. ur. – HENRY MILLER (1891-1980), prozaik amer.
 29.12 85 rocz. śm. – RAINER MARIA RILKE (1875-1926), poeta austr.
 31.12 25 rocz. śm. – OLGIERD TERLECKI (1922-1986), pisarz pol.
 31.12 75 rocz. śm. – MIGUEL DE UNAMUNO Y YUGO (1864-1936), hiszp. pisarz i filozof pochodzenia baskijskiego

Anna Kalniuk

ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

Icehak Lejb Perec (1852-1915)

bibliografia

Polski i żydowski pisarz, jeden z głównych twórców literatury jidysz. Zajmował się również krytyką literacką i teatralną. Urodzony w Zamościu i długo związany z tym miastem. Światowej sławy pisarz był także adwokatem i działaczem społecznym. Bogata twórczość literacka Pereca obejmuje poezję, prozę (głównie nowele), dramaturgię i publicystykę. Pisał w języku jidysz, hebrajskim i polskim. Już za życia uznano go za klasyka literatury żydowskiej, przede wszystkim z powodu świetnych nowel.

BIBLIOGRAFIA PODMIOTOWA

1894

Felyeton : fun L.ts fun redaktsye (Der Yudishe Bibliyotek). - Varshe : L. Perets, 1894

1903

Bekante bilder / fun Y. L. Perets. - Vilne : Y. Funk, 1903

1907

Bay nakht oyfn alten mark / Y. L. Perets. - Varshe : [s.n.], 1907

1909

In polish oyf der keyt / Y. L. Perets. - [S. l. : s.n., ca 1909]

1910

Shriften, ertsehlungen un bilder / Y. L. Perets. - [S. l. : s.n., ca 1910]

1911

Polemik mit der varshaver asimilatsye / Y. L. Perets. - Warszawa : [s.n.], 1911

1912

Der arendar / Y. L. Perets. - Varshe : „Mayslekh”, 1912

1913

Alt un nay / Y. L. Perets. - Varshe : Internatsyonale Bibliyotek-Komp., 1913

1914

Nisim oyfn yam ; Y. L. Perets. - Varshe : „Mayslekh”, 1914

1915

Sore bas toyvim / Y. L. Perets. - Varshe : „Mayslekh”, [ca 1915]

Z nieznanego świata : opowieści chasydzkie i ludowe / Icehak Lejb Perec ; przekład z żydowskiego Samuela Wołkowicza ; przed. J. Schipera. – Warszawa - Wrocław ; nakł. Wydaw. „Safrus”, [ok. 1915]

1918

Veber-liebe / Y. L. Perets. - Varshe : „Lebens-fragen”, [ca 1918]

1920

Di tsayt. / Y. L. Perets. - Vilne : B. A. Kletskin, 1920

Dramen / Y. L. Perets. - Vilne : B. Kletskin, [ca 1920].

Literatur un leben / Y. L. Perets. - Wilno : B. Kleckin, [post 1920]

1921

Alt un nay / Y. L. Perets. - Vilne : B.A. Kletskin, 1921

Folkstimlikhe geshikhten / Y. L. Perets. - Vilne : B. A. Kletskin, 1921

Folkstimlikhe geshikhtn. / Y. L. Perets. - Varshe : „Dinezon-shul-farlag”, [1921]

Kinder-lider / Y. L. Perets. - Varshe : „Kultur-Lige”, 1921

1922

Bay nakht oyfn alten mark / Y. L. Perets. - Vilne : B. A. Kletskin, 1922

Bilder un skitsen / Y. L. Perets. - Vilne : B. A. Kletskin, 1922

Der arendar / Y. L. Perets. - Varshe : „Kultur-Lige”, 1922

Dramen / Y. L. Perets. - Vilne : B. A. Kletskin, 1922

Folkstimlikhe geshikhtn / Y.L. Perets. - Varshe : „Dinezon-shul-farlag”, 1922

Fun shtub un gas / Y. L. Perets. - Vilne : B. A. Kletskin, 1922

Monish / Y. L. Perets. - Vilne : B. A. Kletskin, 1922.

Oyb nisht nokh hekher / Y. L. Perets. - Vilne : B. A. Kletskin, [1922]

Oyfzatsn un felyetonen / Y. L. Perets. - Vilne : B. A. Kletskin, 1922

1923

Far klain un groys / Y. L. Perets. - Vilne : B. Kletskin, 1923

Gedanken un ideen / Y. L. Perets. - Vilne : B. A. Kletskin, 1923

1924

Sore bas toyvim / Y. L. Perets. - Varshe : „Kultur-Lige”, 1924

1925

Adam ve-Haveh / Y. L. Perets. - Vilne : B. Kletskin, [ca 1925]

Alt un nay / Y. L. Perets. - Vilne : B. Kletskin, [ca 1925]

Bilder un skitsn / Y. L. Perets. - Vilne : B. Kletskin, [ca 1925]

Di tsayt / Y. L. Perets. - Vilne : B. Kletskin, [ca 1925]

Dramen / Y. L. Perets. - Vilne : B. Kletskin, 1925

Far klain un groys / Y. L. Perets. - Vilne : B. Kletskin, 1925

Finf megiles : faryidisht fun / J. L. Perets - Vilne : Vilner Farlag fun B. A. Kletskin, 1925

Folkstimlikhe geshikhten / Y. L. Perets. - Vilne : B. A. Kletskin, [ca 1925]

Fun shtub un gas / Y. L. Perets. - Vilne : B. A. Kletskin, [ca 1925]

Gedanken un ideen / Y. L. Perets. - Vilne : B. Kletskin, [ca 1925]

Hsidish / Y. L. Perets. - Vilne : B. Kletskin, 1925

Lider un baladn / Y. L. Perets. - Vilne : B. A. Kletskin, 1925

Mayne zikhroynes / Y. L. Perets. - Vilne : B. Kletskin, [ca 1925]

Oyftzatsn un felyetonen / Y. L. Perets. - Vilne : B. A. Kletskin, 1925

1926

Far klayn un groys / Y. L. Perets. - Vilne : B. Kletskin, [ca 1926]

Finf megiles : fareydisht fun / Y. L. Perets. - Vilne : 1926

In mayn vinkele / Y. L. Perets. - Wilno : B. Kleckin, 1926

Oyftzatsn un felyetonen / Y. L. Perets. - Vilne : B. A. Kletskin, 1925

Shtet un shtetlekh / Y. L. Perets. - Vilne : B. Kletskin, 1926

1927

Lider un baladn/ J. L. Perets. - Wilno : B. Kleckin, 1927

1937

Nisht farmishpet / J. L. Perets. - Vilne : „Naye yidishe shul”, 1937

1938

Far yugnt / J. L. Perets. - Varshe : „Kinderfraynd”, 1938

1939

Adam ve-Haveh / Y. L. Perets. - Vilne : B. A. Kletskin, 1939

Bilder un skitsn / Y. L. Perets. - Vilne : B. A. Kletskin, 1939

Di tsayt / Y. L. Perets. - Vilne : B. A. Kletskin, 1939

Dramen / Y. L. Perets. - Vilne : B. A. Kletskin, 1939

Folkstimlikhe geshikhten / Y. L. Perets. - Vilne : B. A. Kletskin, 1939

1947

Cuda na morzu / Icchok Lejb Perec ; tłum. Horacy Sarin // Mosty. – 1947, nr 60, s. 7

Harmonia / Icchok Lejb Perec ; tłum. Cwi. - // Mosty. – 1947, nr 24, s. 3

Skarb / Icchok Lejb Perec ; tłum. Horacy Sarin // Mosty. – 1947, nr 36/37

Stories from Peretz / transl. and ed. by Sol Liptzin. - New York : Hebrew Publishing Company, cop. 1947

1948

Nie myśl... / Icchok Lejb Perec ; tłum. Horacy Sarin // Mosty. - 1948, nr 60, s. 6

Radość nad radościami / Icchok Lejb Perec ; tłum. Horacy Sarin // Mosty. – 1948, nr 117, s. 5, 7

1951

Dzieła wybrana / Icchok Lejb Perec. – Warszawa : [s.n.], [1951] (Nowe Życie)

I. L. Perec : zbiór utworów ku czci 100-ej rocznicy urodzin / red. D. Sford. – Warszawa: Idisz-Buch, 1951. – [Tekst żyd.]

Ludzie pracy / Icchok Lejb Perec. – Warszawa : Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, 1951

Oysgeveylte verk. / Y. L. Perets. - Varshe : „Yidish-Bukh”, 1951

1955

Dom nad Odrą. Almanach literacki / red. zespół R. Liskowacki, J. Bursewicz, T. Wojciechowski. – Szczecin, 1955

Nie myśl... / Icchok Lejb Perec ; tłum. Horacy Sarin. – Fot. // Kronika. - 1955, nr 6, s. 5

1956

Oysgeveylte verk. / Y. L. Perets. - Varshe : „Yidish-Bukh”, 1956

1957

Boncie milczek / Icchok Lejb Perc ; tłum. M. Drzewicki// Fałks-sztyme (dod. tyg. w jęz. pol.). - 1957, nr 23, s. 3

1958

Bończ „Milczek” / Icchok Lejb Perc ; tłum. S. Dauksza // Nowa Wieś (dod.). - 1958, nr 33, s. 1-2

In this world and the next : by I. L. Peretz. - New York ; Thomas Yoseloff, cop. 1958

Oysgeveylte verk. Y. L. Perets. - Varshe : „Yidish-Bukh”, 1958

Wybór opowiadań / Icchok Lejb Perc ; przeł. i przypisy oprac. Anna Dresnerowa. - Wrocław - Kraków : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1958. - S. III-XC

Wybór opowiadań / Icchok Lejb Perc ; przeł. S. Wygodzi // Nowe Książki. - 1958, nr 16, s. 975-8

Wybór opowiadań / Icchok Lejb Perc ; przeł. M. K. // Odra. - 1958, nr 35, s. 9

Wybór opowiadań / Icchok Lejb Perc ; przeł. J. Zamek // Nowa Kultura. - 1958, nr 43, s.2

1959

Wybór opowiadań / Icchok Lejb Perc ; przeł. [M. Krynica] M. K. // Życie i Myśl. - 1959, nr 8, s. 121-2

Wybór opowiadań / Icchok Lejb Perc ; przeł. [J. Lovell] (jl) // Życie Literackie. - 1959, nr 1, s. 11

1963

Kain i Hawel. - Łódź, 1963. - Biblioteka Poetów, 1963 [6]

1965

Harmonia małżeńska / Icchok Lejb Perc ; tłum. Horacy Sarin // Odgłosy. - 1965, nr 17, s. 6

Mayne zikhroynes / Y. L. Perets. - Varshe : „Yidish Bukh”, 1965

Nie myśl // Icchok Lejb Perc ; tłum. Arnold Słucki // Tygodnik Kulturalny. - 1965, nr 46, s.4

1983

Antologia poezji żydowskiej / wybór Salomon Łastik. - Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 1983. - S. 21-49 : Icchok Lejb Perc

1984

Kabaliści ; Gabe Reb Jochanan ; Cudzoziemski ptak / Icchok Lejb Perc ; tłum. Michał Friedman // Literatura na Świecie. - 1985, nr 12, s. 153-172

1985/1986

Co to znaczy dusza? / Icchok Lejb Perc ; tłum. Michał Fridman // W: Kalendarz żydowski 1985-1986 / red. Ewa Świdorska. - [Warszawa : Związek Religijny Wyznania Mojżeszowego, 1986]. - S. 139-146

1988

Rodzynki z migdałami : antologia poezji ludowej żydów polskich / w przekładach Jerzego Ficowskiego. – Wrocław [etc.] : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1988. – S. 109-110 : Icchok Lejb Perec

1994

Narodni opovidannja / I. L. Perec. - Kiïv : Media-Ukraïna, 1994. – ISBN 5-87276-029-8

1996

Dusza / Icchok Lejb Perec // Sycyna . - 1996, nr 18, s. 8-9

Lisiura / Icchok Lejb Perec ; tłum. Jan Güntner // Zdanie. - 1996 [nr] 4/5, s. 88-90

1997

Opowiadania chasydzkie i ludowe / Icchok Lejb Perec ; przeł. Michał Friedman ; wstęp Salomon Belis-Legis. – Wrocław : Wydawnictwo Dolnośląskie, 1997. – ISBN 83-7023-490-9

Woda / Icchok Lejb Perec ; tłum. M[osze] Ch[aim] Porajer // Odra. - 1997, nr 10, s. 80-86

2006

Haskala, oszczerstwo, Abraham Monisz, haskala raz jeszcze / Icchak Lejb Perec, tł. Małgorzata Krych-Goldberg. – Judaika // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. - 2006, nr 3/4, s. 96-102

2007

Les oubliés du shtetl / par Y. L. Peretz. - Paris : Plon, 2007. – ISBN 2-259-20477-5, ISBN 978-2-259-20477-4

BIBLIOGRAFIA PRZEDMIOTOWA

1921

Szacki, J. Znakomici żydzi rodem z Zamościa / J. Szacki // Teka Zamojska. - 1921, nr 1-2

1930

Rejzen Z. Icchak Lejbus Perec / Z. Grejzen // W: Leksykon żydowskiej literatury, prasy i filozofii. – Wilno, 1930

1945

30-lecie śmierci Pereca // Gazeta Lubelska. – 1945, nr 51, s. 4

1947

Jaszunski, Misza. J. L. Perec / Misza Jaszunski. – Fot. // Głos Bundu. - 1947, nr 5/6, s. 6-7

1948

Bosak, Meir. Piewca mijających światów / Meir Bosak. – Fot. // Opinia. – 1948, nr 34, s. 8, 11

Majzel, Nachman. J. L. Perec / Nachman Majzel // Mosty. – 1948, nr 60, s.6

1951

Mark, B. W stuleciu urodzin J. L. Pereca / B. Mark // Nowa Kultura. – 1951, 25, s. 8-9
Safrin, H. J.L.P. – poeta ludu żydowskiego // H. Safrin // Głos Robotniczy. – 1951, nr 323, s. 4

Zonszajn, J. [art. ogólny, z fot. I. L. P.] / J. Zonszajn // Sprawy i Ludzie. – 1951, nr 43, s. 2. - [Rec.]

Żytowski, Ch. Icchak Lejbus Perec / Ch. Żytowski. – Nowy Jork, 1951

1955

Goldkorn, J. I.J.P. – wielki klasyk literatury żydowskiej / J. Goldkorn // Na Niedzielę. - 1955, nr 59, s.1

1964

Koźmiński, Zbigniew. Icchak Lejb Perec / Zbigniew Koźmiński // Kamena. - 1964, nr 19, s. 8,11

Ślucki, Arnold. Judaica spolszczona / Arnold Ślucki // Fakty i Myśli. - [R.7] (1964), nr 8

1965

Gostyńska, Eugenia. Pisarz porozumienia i przyjaźni / Eugenia Gostyńska, Seweryn Gostyński. – Portr. // Życie Literackie. - 1965, nr 17, s. 5

1968

Mały słownik pisarzy świata. - Warszawa, 1968. – S. 289

1980

Kapturek-Kochańczyk, Alina. O twórczości I. L. Pereca / Alina Kapturek-Kochańczyk // Tygodnik Zamojski. - 1980, nr 16, s. 7

Kochańczyk, Alina. Icchok Lejba Perec 1852-1915 / Alina Kochańczyk // Kalendarz Lubelski. – 1980, s. 119-120

1982

Myk, Sławomir. Literacka kariera ubogiego żyda / Sławomir Myk // Tygodnik Zamojski. - 1982, nr 41, s. 12

1986

Belis, Salomon. I. L. Perec – niespokojny duch żydowskiej literatury : (W siedemdziesiątą rocznicę śmierci) // W : Kalendarz żydowski 1985-1986 / red. Ewa Świdorska. - [Warszawa : Związek Religijny Wyznania Mojżeszowego, 1986]. - S. 127-138

1987

Duławska, Maria. Icchak Lejbusz Perec / Maria Duławska. – Fot. // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. - 1987, nr 4, s. 40-45

Kędziora, Andrzej. Życie i dzieło Icchaka Lejba Pereca / Andrzej Kędziora // Tygodnik Zamojski. - 1987, nr 31, s. 7-9

1990

Ulice i place Zamościa / oprac. Lucjan Ksykiewicz. – [Zamość] : „Artmark”, [1990]. - Ulica I. L. Pereca

1992

Kośmiński, Zbigniew. Pisarze związani z Zamojszczyzną (1563-1991) : materiał przedstawiony na sesji naukowej „VIII Ogólnopolskie Spotkania Sienkiewiczowskie” w Zamościu 15 października 1992 r. / Zbigniew Kośmiński. - Lublin : [nakł. autora], 1992. - S. 28

1993

Żebrowski, Rafał. Kultura żydów polskich w XX wieku / Rafał Żebrowski, Zofia Borzymińska. - Warszawa : Wydawnictwo „Amarant”, 1993

1994

Haponiuk, Mirosław. Poeci trzej / Mirosław Haponiuk. - Fot. // Gazeta Wyborcza A. - 1994, nr 214, dod. Gazeta w Zamościu, nr 214, s. IX.

1996

Gostyńska, Eugenia. Pisarz porozumienia i przyjaźni / Eugenia Gostyńska, Seweryn Gostyński. - Portr. // Życie Literackie. - 1965, nr 17, s. 5

Günter, Jun. Juicchak Lejbuś Perec (1852-1915) / Jun Güntner // Zdanie. - 1996, [nr] 4/5, s. 91

1997

Leszczyńska-Pieniak, Eliza. W jidysz i po polsku / Eliza Leszczyńska-Pieniak. - Fot. // Kronika Tygodnia. - 1997, nr 46, s. 15

1999

Passent, Agata. Bułka z masłem / Agata Passent // Twój Styl. - 1999, nr 12, s. 80

2000

Cała, Alina. Historia i kultura Żydów polskich : słownik / Alina Cała, Hanna Węgrzynek, Gabriela Zalewska. - Warszawa : Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne Spółka Akcyjna, 2000. - S. 250-251. - ISBN 83-02-07813-1

Kędziora, Andrzej. Encyklopedia miasta Zamościa / Andrzej Kędziora. - Chełm : Towarzystwo Opieki nad Zabytkami, 2000. - S. 282-283. - ISBN 83-87441-06-9

2001

Żydzi w Polsce : dzieje i kultura : leksykon / red. Jerzy Tomaszewski, Andrzej Żbikowski. - Warszawa : Wydaw. Cyklady, 2001. - S. 377-378. - ISBN 83-86859-58-X

2002

Muszyński R., Zbigniew. Icchok Lejb Perec : wspomnienie : (1852-1915) / Zbigniew R. Muszyński // Gazeta Wyborcza (7). - 2002, nr 115, dod. Gazeta Wyborcza Lublin, s. 5

2003

Polski słownik judaistyczny : dzieje, kultura, religia, ludzie. T. 2 / oprac. Zofia Borzyńska, Rafał Żebrowski. - Warszawa : Prószyński i Spółka, 2003. S. 298-299. - ISBN 83-7255-175-8

2004

Kędziora, Andrzej. Perecjana w zamojskim archiwum / Andrzej Kędziora // Archiwariusz Zamojski. - [R. 3] (2004), s. 57-59

Żbikowski, Andrzej. Żydzi / Andrzej Żbikowski. – Warszawa : Wydawnictwo Dolnośląskie, 2004. – ISBN 83-7023-594-8

2005

Muszyński R., Zbigniew. Izaak Perec : wspomnienie : (1852-1915) / Zbigniew R. Muszyński // Gazeta Wyborcza (LUL).- 2005, nr 262, dod. Gazeta Wyborcza Lublin, s. 8

2007

Kędziora, Andrzej. Encyklopedia ludzi Zamościa / Andrzej Kędziora. - Zamość : ABACUS, 2007. – S. 226-227. – ISBN 978-83-925945-4-3

2008

Ulicznicy : ulicą by poznać człowieka : klasycy zamojskich ulic / [oprac. Bożena Fornek et al.]. - Zamość : Zamojski Dom Kultury, 2008. – S. 44-45

Danuta Kowal

Nabytki regionalne Książnicy Zamojskiej im. Stanisława Kostki Zamoyskiego w Zamościu (październik 2009 – kwiecień 2010)

1. A duch wieje kędy chce : almanach poezji religijnej / [teksty wybrał i wstępem opatrzył Marian Stanisław Hermaszewski] ; Magdalena Baszak [et al.]. - Lublin : [s. n.], 2009
2. Ajewski, Konrad: Stanisława Kostki Zamoyskiego życie i działalność 1775-1856 / Konrad Ajewski ; Towarzystwo Naukowe Warszawskie ; Stefan Zamoyski Trust. - Warszawa : Retro-Art, 2010
3. Archiwariusz Zamojski 2009 / [zespół red. Czesław Galek, Andrzej Kędziora (przewodniczący), Bogdan Szyszka] ; Archiwum Państwowe w Zamościu. - Zamość : Archiwum Państwowe : Wydawnictwo Abacus, 2009
4. Bajek, Ewa: Dzieło serca i rąk : Sanktuarium św. Wojciecha w Momotach / Ewa Bajek. - Momoty : Parafia Rzymskokatolicka pw. Św. Wojciecha, 2009
5. Bednarski, Mariusz Dariusz: Przemiany społeczno-gospodarcze i polityczne w powiecie puławskim w latach 1944-1949 / Mariusz Dariusz Bednarski ; Towarzystwo Przyjaciół Puław. - Puławy : Towarzystwo Przyjaciół Puław, 2004
6. Białowit, Philip: Bunt w Sobiborze : Opowieść o przetrwaniu w Polsce okupowanej przez Niemców / Philip Białowit opowiada swojemu synowi Jose-

- phowi Białowitowski ; przeł. Piotr Kowalik. - Warszawa : „Nasza Księgarnia”, cop. 2008
7. Bitwa Lwowska i Zamojska. Dokumenty operacyjne, cz. III (21.VIII-4.IX 1920) / oprac. i przygot. do druku zespół pod red. Marka Tarczyńskiego ; Janusz Cisek [et al.]. - Warszawa : Fundacja Rodziny Józefa Piłsudskiego : „Rytm”, 2009
 8. Brytan, Tomasz: Ścieżka historyczno-przyrodnicza na Wzgórzu Polak : przewodnik / Tomasz Brytan, Tadeusz Grabowski, Bogdan Lorens ; Roztoczański Park Narodowy. - Zwierzyniec : Roztoczański Park Narodowy, 2007
 9. Buczek, Ludwik Mieczysław: Osuchy : 1939-1945 / Mieczysław Ludwik Buczek. - Osuchy : [nakł. aut.], 2009
 10. Czarnota, Krzysztof: Czartoria kraina Kuhailana / Krzysztof Czarnota. - Poznań : Zysk i S-ka, cop. 2004
 11. Czechowicz: W poszukiwaniu ukrytego miasta: T. 1, Przedwojenny Lublin / [red. Marcin Skrzypek et al.]. - Lublin : Ośrodek „Brama Grodzka - Teatr NN”, 2006
 12. Czechowicz: W poszukiwaniu ukrytego miasta : T. 2, Mapa miejsc - biografia. Leksykon przedwojennego Lublina. Panoramy i mapy. Miejsca związane z książką i cyganerią / red. Marcin Skrzypek, Anna Kiszka, Aleksandra Zińczuk]. - Lublin : Ośrodek „Brama Grodzka - Teatr NN”, 2007
 13. Dmitroca, Zbigniew: Kolorowy zawrót głowy / Zbigniew Dmitroca ; il. Halina i Bartłomiej Kuźniccy. - Warszawa : Świat Książki, 2009
 14. Dziedzictwo przyrodniczo-kulturowe Puszczy Solskiej i Roztocza : wybrane materiały z konferencji w latach 2006-2008 w ramach projektu edukacji ekologicznej pn. „Bogactwo przyrody w biłgorajskim krajobrazie” / Beata Siewiewicz et al. - Bydgoszcz : Meritum Bożena Zimmermann, [2009]
 15. Erntefest: zapomniany epizod zagłady : 3-4 listopada 1943 / red. Wojciech Lenarczyk Dariusz Libionka. - Lublin : Państwowe Muzeum na Majdanku, 2009
 16. Facta Simonidis: [zeszyty naukowe Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Zamościu. T. 1 / red. nac. Henryk Chałupczak]. - Zamość : PWSZ, 2008
 17. Feduszka, Jacek: Michał Marian Pieszko : 1890-1969 / [oprac. tekstu Jacek Feduszka]. - Zamość : Muzeum Okręgowe, 1990
 18. Fundacja Kultury i Przyjaźni im. Stefana i Krystyny du Chateau: Uskrzydlić tę ziemię : 15 lat Fundacji Kultury i Przyjaźni Polsko-Francuskiej im. Stefana i Krystyny Małżonków Du Chateau / [mat. zebrał i oprac. Jan Kalisz]. - [Hrubieszów : Fundacja Kultury i Przyjaźni Polsko-Francuskiej im. Stefana i Krystyny Małżonków Du Chateau, 2009]
 19. Gajewski, Tomasz: Aleksandra Wachniewska. Malarka Roztocza / Tomasz Gajewski ; red. Tadeusz Grabowski, Lechośław Lameński. - Zwierzyniec : Roztoczański Park Narodowy [Stare Babice] : Agencja Reklamowo-Wydawnicza Arkadiusz Grzegorzczak, cop. 2009

20. Grechuta, Marek: Na serca dnię / Marek Grechuta. - Kraków : Miniatura, [2008]
21. Guzowski, Krzysztof: Figury / Krzysztof Guzowski. - Lublin : Wydaw. Lubelskie : z inic. Lubelskiego Oddziału Związku Literatów Polskich, 1987
22. Hanejko, Eugeniusz: Tomaszów Lubelski / [oprac. Eugeniusz Hanejko ; tł. z ang. Małgorzata Linek]. - Tomaszów Lubelski : Miejska Biblioteka Publiczna ; Zamość : Fotpress, 2009
23. Harcerze Lubelszczyzny w wojnie polsko-bolszewickiej 1919-1920 : Materiały do dziejów / pod red. Stanisława Jana Dąbrowskiego. - Lublin : Wydawnictwo Tylda, 2009
24. Informator agroturystyczny : wsparcie nadburzańskięj turystyki ekologicznej elementem zrównoważonego rozwoju Wschodniej Lubelszczyzny / Euroregion Bug. [B.m.] : Stowarzyszenie Samorządów Euroregionu Bug, 2009
25. Jak uczynić regiony motorami rozwoju i modernizacji Polski / [red. nauk. Jan Szomburg] ; Polskie Forum Obywatelskie. - Gdańsk : Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, 2009
26. Jawor, Anna: Kultura w mieście idealnym : kultura - Zamość - uczestnictwo w kulturze / Anna Jawor. - Warszawa : Korporacja Polonia, 2009
27. Jerozolima Królestwa Polskiego : opowieść o żydowskim Lublinie = The Jerusalem of the Kingdom of Poland : the story of the Jewish Lublin / [red. Leszek Dulik, Waldemar Golec ; aut. tekstu Konrad Zieliński ; tł. na jęz. ang. Wiesław Horabik ; tł. tekstów z jid. Adam Kopciowski]. - Lublin : Ad Rem, [2007]
28. Karta : kwartalnik historyczny : 43 (2004) / [Zbigniew Gluza red. nac.] ; Fundacja Ośrodka Karta. - Warszawa : Fundacja Ośrodka Karta, 2004
29. Karta : kwartalnik historyczny : 49 (2006) / [Zbigniew Gluza red. nac.] ; Fundacja Ośrodka Karta. - Warszawa : Fundacja Ośrodka Karta, 2006
30. Karta : kwartalnik historyczny : 54 (2008) / [Zbigniew Gluza red. nac.] ; Fundacja Ośrodka Karta. - Warszawa : Fundacja Ośrodka Karta : Dom Spotkań z Historią, 2008
31. Karta : kwartalnik historyczny : 33 (2001) / [Zbigniew Gluza red. nac.] ; Fundacja Ośrodka Karta. - Warszawa : Fundacja Ośrodka Karta, 2001
32. Kawala, Tadeusz: Sanktuarium Maryjne w Krasnobrodzie : informator / Tadeusz Kawala. - Lublin : Wydaw. Kurii Biskupiej, 1984
33. Kawalko, Marian Janusz: Rejowiec : jego okolice i właściciele w latach 1531-1869 / Marian Janusz Kawalko. - Lublin : Polihymnia, 2009
34. Klukowski, Bogdan: Księgarstwo i zawód księgarza w Polsce / Bogdan Klukowski ; Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich. - Warszawa : Wydawnictwo Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, 2008
35. Kołtun, Krzysztof: Misterium z Wołynia / Krzysztof Kołtun. - Kraków : „Fall”, 1997

36. Kołtun, Krzysztof: Kresowy wiśniowiez / Krzysztof Kołtun. - Lublin : Towarzystwo Przyjaciół Krzemieńca i Ziemi Wołyńsko-Podlaskiej : przy współud. Czytelników i Urzędu Miejskiego w Chełmie, 1995
37. Korman, Aleksander: Ludobójstwo UPA na ludności polskiej : dokumentacja fotograficzna = Genocide of UIA on the Polish people : photographic documentation / Aleksander Korman. - Wrocław : „Nortom”, cop. 2003
38. Kranz, Tomasz: Zagłada Żydów w obozie koncentracyjnym na Majdanku / Tomasz Kranz. - Wyd. 2 : Lublin : Państwowe Muzeum na Majdanku, 2010
39. Krasnystaw : krótki przewodnik po mieście i okolicy / [oprac. tekstu Wydawnictwo Fotpress ; zdj. i oprac. graf. Jerzy Cabaj]. - Zamość : Fotpress, 2008
40. Królikowski, Bohdan: Bez amarantów : ułańska ballada / Bohdan Królikowski. - Wyd. 2. - Lublin : Norbertinum Wydawnictwo - Drukarnia - Księgarnia, 2009
41. Królikowski, Bohdan: Gawędy o zmierzchu / Bohdan Królikowski. - Kraków : „Avalon”, 2009
42. Królikowski, Bohdan: Grzechy pamięci / Bohdan Królikowski. - Warszawa : „Pax”, 2002
43. Kulik, Marian: Zamojszczyzna pamięta i oskarża / Marian Kulik. - Lublin : Wydawnictwo Drukarnia Bestprint, 2009
44. Kulik, Marian: Z przeżyć partyzanta / Marian Kulik. - Tomaszów Lubelski : Tomaszowskie Towarzystwo Regionalne, 2004
45. Kurzępa, Ignacy: Lata wojny i okupacji : wspomnienia / Ignacy Kurzępa ; [grafika Wojciech Kurzępa]. - Zwierzyniec : Towarzystwo Miłośników Zwierzynicy, 1997
46. Kuźma, Ewa: Polityka kulturalna PPR - PZPR na Lubelszczyźnie w latach 1944-1956 / Ewa Kuźma. - Zamość : Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna im. Jana Zamoyskiego, 2009
47. Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie lubelskim w 2008 r. / zesp. red. Kazimierz Tucki et al.] ; Urząd Statystyczny w Lublinie. - Lublin : Urząd Statystyczny, 2009
48. Łukasiewicz, Józef: Drogowskazy wiary : kapliczki i krzyże Ziemi Janowskiej / Józef Łukasiewicz. - Sandomierz : Wydaw. Diecezjalne, 2003.
49. Madej, Teresa: 90 [dziewięćdziesiąt] lat energetyki zamojskiej / [tekst: Teresa Madej]. - Zamość : PGE Zamojska Korporacja Energetyczna, 2009.
50. Majdanek / [wstęp i wybór zdjęć dokumentalnych Edward Dziadosz]. - [Wyd. 2]. - Lublin : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1985.
51. Marszałek, Józef: Majdanek : Konzentrationslager Lublin / Józef Marszałek ; [Übers. aus dem Pol. Rita Malcher]. - Warszawa : „Interpress”, 1984.
52. Monastyrka, Marzanna: Słownik nazw geograficznych gminy Bełzec / Marzanna Monastyrka. - Bełzec : Gmina Bełzec, 2009

53. Niedźwiedź, Ewa: Dzieje miejscowości gminy Werbkowice powiat hrubieszowski / Ewa Niedźwiedź, Józef Niedźwiedź, Józef Siudak ; Urząd Gminy w Werbkowicach. - Werbkowice ; Zamość : Witryna Kresowa Zdzisław Kaźmierczuk, 2009
54. Niedźwiedź, Józef: Genealogia rodziny Niedźwiedziów i innych rodów ze wsi Honiatycze. - Zamość : [nakł. aut.], 2006
55. Niemieckie miejsca zagłady w Polsce : Auschwitz, Belzec, Sobibor, Treblinka, Majdanek, Kulmhof am Ner / [tekst Jacek Lachendro et al.]. - Marki : „Parma Press”, cop. 2007
56. Oblicze ideologiczne szkoły polskiej 1944-1956 / pod red. Edwarda Walewandra ; [aut. Stanisław Bartmiński et al.]. - Lublin : „Bamka”, 2002
57. Palikot, Janusz: Poletko Pana P. / Janusz Palikot. - Gdańsk : słowo/obraz terytoria, cop. 2008
58. Palikot, Janusz: Płoną koty w Biłgoraju / Janusz Palikot ; rozmowę przeprowadzili Artur Sporniak i Jan Strzałka. - Gdańsk : słowo/obraz terytoria, 2007
59. Paul, Alina Dorota: Krople nadziei / Alina Dorota Paul. - Lublin : Bestprint, 2009
60. Piechotka, Maria: Krajobraz z menorą : Żydzi w miastach i miasteczkach dawnej Rzeczypospolitej / Maria i Kazimierz Piechotkowie. - Wrocław [etc.] : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, cop. 2008
61. Pokrzycka, Lidia: Prasa ogólnoinformacyjna w regionie lubelskim po 1989 roku / Lidia Pokrzycka. - Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2009
62. Pokrzycka, Lidia: Prasa w Lublinie (1989-2003) : realia wolnego rynku / Lidia Pokrzycka. - Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2006
63. Polkowska, Irena: Kubek pełen miłości / Irena Polkowska. - Szczecin : Akcydens Drukarnia, 2009
64. Polska i Ukraina w walce o niepodległość 1918-1920 / pod red. Tadeusza Krząstka ; [tł. z jęz. ukr. Aleksy Romaniuk]. - Warszawa : Vipart, 2009
65. Poradnik agroturystyczny : wsparcie nadbużańskiej turystyki ekologicznej elementem zrównoważonego rozwoju Wschodniej Lubelszczyzny / Henryk Darnia [i in.] ; tł. Monika Zielińska-Choina. - Chełm : Stowarzyszenie Samorządów Euroregionu Bug, 2009.
66. Prace studenckich kół naukowych : Dwadzieścia lat przemian demokratycznych w Europie Środkowej i Wschodniej / red. Mieczysław Kowerski, Joanna Skrzyńska ; Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji (Zamość). - Zamość : Centrum Badawczo-Szkoleniowe WSZiA, 2009.
67. Prace studenckich kół naukowych : Współczesne problemy społeczne : wychowanie, edukacja, zdrowie / red. Janusz Skwarek ; Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji (Zamość). - Zamość : WSZiA, 2009

68. Res Historica. T. 28, Problemy nauczania archiwistyki i jego dziejów w Polsce : z okazji trzydziestolecia specjalności archiwistycznej w UMCS / [red. Barbara Paprocka ; aut. Irena Mamczak-Gadkowska] / pod red. Henryka Gmitera ; Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej. - Lublin : Wydaw. UMCS, 2009
69. Res Historica. T. 27 / pod red. Henryka Gmitera ; Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej. - Lublin : Wydaw. UMCS, 2009
70. Res Historica. T. 22 / pod red. Henryka Gmitera ; Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej; red. tomu Jan Lewandowski. - Lublin : Wydaw. UMCS, 2006
71. Res Historica. T. 26 / pod red. Henryka Gmitera ; Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej. - Lublin : Wydaw. UMCS, 2008
72. Res Historica. T. 25 / pod red. Henryka Gmitera ; Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej. - Lublin : Wydaw. UMCS, 2007
73. Res Historica. T. 24 / pod red. Henryka Gmitera ; Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej. - Lublin : Wydaw. UMCS, 2007
74. Rocznik statystyczny województwa lubelskiego 2009 : Statistical yearbook of the lubelskie voivodship / red. Kazimierz Tucki ; Urząd Statystyczny w Lublinie. - Lublin : Urząd Statystyczny, 2009
75. Rolnictwo w województwie lubelskim w 2008 r. / Urząd Statystyczny w Lublinie ; [kom. red. Kazimierz Tucki et al.]. - Lublin : Urząd Statystyczny, 2009
76. Rydzewski, Paweł: Roztocze Południowe / Paweł Rydzewski. - Krosno ; Miejsce Piastowe : Arete II, 2009
77. Rynek pracy w województwie lubelskim w 2008 r. / Urząd Statystyczny w Lublinie : red. Kazimierz Tucki i in. - Lublin : Urząd Statystyczny, 2009
78. Słoniewski, Edward: Praktyczny przewodnik po Roztoczu / Edward Słoniewski. - Lublin : Wydawnictwo Werset, 2006
79. Słoniewski, Edward: A practical guide to Roztocze / Edward Słoniewski. - Lublin : Wydawnictwo Werset, 2006
80. Słota, Alina: Historia wciąż żywa : wiersze o 25 Pułku Ułanów Wielkopolskich / Alina Słota. - Zamość : Alina Słota, 2009
81. Smoter-Grzeszkiewicz, Regina: Słowniczek terminów i pojęć judaistycznych / Regina Smoter-Grzeszkiewicz ; red. Zygmunt Krasny. - Szczepczeszyn : Stowarzyszenie Przyjaciół Szczepczeszyna, 2009
82. Smoter-Grzeszkiewicz, Regina: Poza miastem, poza historią : Rzecz o szczepczeszynskich Żydach... / Regina Smoter-Grzeszkiewicz. - Szczepczeszyn : Stowarzyszenie Przyjaciół Szczepczeszyna, 2009
83. Smoter-Grzeszkiewicz, Regina: Czarnystok, moja miłość i tęsknota... / Regina Smoter-Grzeszkiewicz ; red. Zygmunt Krasny. - Szczepczeszyn : Stowarzyszenie Przyjaciół Szczepczeszyna, 2009
84. Sypek, Agnieszka: Zamki i warownie ziemi lubelskiej i Podlasia / Agnieszka i Robert Sypkowie. - Warszawa : Agencja Wydawnicza Egros, 2009

85. Szewc, Piotr: *Moje zdanie* / Piotr Szewc. - Kraków : Wydawnictwo Literackie, 2009
86. Szyszka, Bogdan: *Między Lublinem a Łwowem : z przeszłości kulturalnej Zamościa* / Bogdan Szyszka. - Zamość : Polskie Towarzystwo Historyczne. Oddział, 2009
87. *Ścieżka krajobrazowa we Floriance : przewodnik* / Tadeusz Grabowski [et al.] *Roztoczański Park Narodowy*. - Zwierzyniec : Roztoczański Park Narodowy, 2007
88. *Ścieżka dendrologiczna we Floriance : przewodnik* / Tadeusz Grabowski, Bogdan Lorens ; *Roztoczański Park Narodowy*. - Zwierzyniec : Roztoczański Park Narodowy, 2007.
89. Tchórzewski, Mirosław : *Sowy Roztoczańskiego Parku Narodowego : występowanie i ochrona* / Mirosław Tchórzewski, Przemysław Stachyra, Magdalena Tchórzewska. - Świebodzin : Wydawnictwo Klubu Przyrodników, 2006
90. *Tomaszów Lubelski - plan miasta : mapa dwustronna* : Gmina Tomaszów Lubelski - plan gminy / *Urząd Gminy w Tomaszowie Lubelskim ; Urząd Miasta w Tomaszowie Lubelskim*. - Kraków : Promocja i Wydawnictwo Ostoja, 2009
91. Turski, Stanisław: *Lublin, Nałęczów, Puławy, Kazimierz Dolny, Wąwolnica, Wojciechów, Janowiec, Kozłówka* : [fotograficzna podróż po magicznych miejscach ziemi lubelskiej] / oprac. Stanisław Turski ; oprac. i redakcja Anna Winiarczyk ; fot. Tomasz Bakalarczyk. - Lublin : Pro-Info, 2009
92. Turski, Stanisław: *W krainie lubelskich produktów tradycyjnych* / Stanisław Turski ; fot. Krzysztof Wasilczyk, Marcin Kuś. - Lublin : Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego, 2009
93. *Ulicznicy : ulicą by poznać człowieka : klasycy zamojskich ulic* / [oprac. Bożena Fornek et al.]. - Zamość : Zamojski Dom Kultury, 2008
94. Wilkowski, Eugeniusz: *Solidarność na ziemi zamojskiej w latach 1980-1989* / Eugeniusz Wilkowski. - Chełm : Arte, 2009
95. *Wkład oo. Franciszkanów w dziedzictwo ziemi chełmskiej* / pod red. Eugeniusza Wilkowskiego ; [Klasztor oo. Franciszkanów, Szkoła Główna im. Bogdana Jańskiego]. - Chełm : Stowarzyszenie Porozumienie Ziemi Chełmskiej, 2009
96. *Wład, Paweł: Roztocze, Puszcza Solska. T. 2, Roztocze Zachodnie* / Paweł Wład. - Rzeszów : Wydawnictwo Turystyczne Paweł Wład, 2009
97. *Województwo lubelskie 2009 = Lubelskie voivodship 2009 : podregiony, powiaty, gminy = subregions, powiats, gminas* / Red. Kazimierz Tucki [et al.]. - Lublin : Urząd Statystyczny, 2009
98. Wollny, Mariusz: *Kacper Ryx i król przeklęty* / Mariusz Wollny. - Kraków : „Otwarte”, 2008

99. Zagłada Biłgoraja : księga pamięci / materiały zebrane przez Abrahama Kronenberga ; przeł. z jidysz i hebrajskiego Monika Adamczyk-Grabowska, Andrzej Trzciniński i Marzena Zawadowska. - Gdańsk : Wydawnictwo Słowo/Obraz Terytoria, cop. 2009
100. Zamojskie Studia i Materiały / red. Ryszard Orłowski, Andrzej Kwolek ; Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Zamościu. - Zamość : Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji, 2009
101. Zamojskie Studia i Materiały / red. wydania Janusz Skwarek ; Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Zamościu. - Zamość : Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji, 2008
102. Zamojskie Studia i Materiały / Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji ; red. Ryszard Orłowski ; red. serii Andrzej Kwolek. - Zamość : Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji, 2007
103. Zamojszczyzna w służbie Polsce : ludzie - myśli - czyny / red. Marcin Wichmanowski, Radosław Dąbrowski, Łukasz Kot ; Ludowe Towarzystwo Naukowo-Kulturalne. - Zamość ; Lublin : Green ART, 2009
104. Zamoyski, Adam: Warszawa 1920 : nieudany podbój Europy, klęska Lenina / Adam Zamoyski ; przeł. Michał Ronikier. - Kraków : Wydaw. Literackie, 2009

Anna Rychter

KSIĄŻKI, KTÓRE WARTO KUPIĆ

Książki, które warto kupić

Dział Gromadzenia Zbiorów Książnicy Zamojskiej poleca

Ajewski, Konrad: Stanisława Kostki Zamoyskiego życie i działalność 1775-1856. – Warszawa: Towarzystwo Naukowe Warszawskie; Stefan Zamoyski Educational Trust, 2010

Książka jest biografią XII ordynata Stanisława Kostki Zamoyskiego, prezesa Rządu Centralnego Wojskowego Tymczasowego Obojga Galicji w 1809, senatora-wojewody Księstwa Warszawskiego (1810), prezesa Senatu Królestwa Polskiego, a przede wszystkim miłośnika sztuki, organizatora szkół i twórcy Biblioteki Ordynacji Zamojskiej w Pałacu Błękitnym w Warszawie.

Konrad Ajewski przedstawia barwny portret Stanisława Kostki Zamoyskiego, postaci dynamicznej i żywiołowej, niejednoznacznie ocenianej przez historię. Jego poczynania, życiowe postawy, dążenia, przedsięwzięcia są nad podziw gruntownie nakreślone. To pierwsza tak obszerna praca na ten temat. Ordynatowi przyszło żyć i działać w epoce fundamentalnych przemian zachodzących w Europie. Rozwijała się europejska arystokracja. Zmiany te dotyczyły w równej mierze Stanisława Kostki oraz jego małżonki. Poznajemy go jako człowieka o zdecydowanym charakterze, gruntownie wychowanego, konserwatystę z przekonania i jednocześnie modernizatora własnych dóbr.

W sprawach zarządzania majątkiem stara się iść z duchem czasu. Był zaangażowany w organizację szkolnictwa, kultury, gospodarki.

Publikacja niezwykle intrygująca, pełna zajmujących ciekawostek i faktów, wyborny język i bogaty materiał ilustracyjny, rzetelny warsztat historyczny to główne walory prezentacji postaci i dorobku Stanisława Kostki Zamoyskiego oraz jego żony Zofii z Czartoryskich.

Cain, James M. Listonosz zawsze dzwoni dwa razy. – Warszawa: Prószyński Media, 2010

To dwie krótkie powieści *Listonosz zawsze dzwoni dwa razy* i *Podwójne odškodowanie*. Są to różne historie o namiętności mężczyzny do kobiety i o morderstwie na tym tle.

Bohaterem pierwszej jest Frank, włóczęga pracujący dorywczo, a Cora to słodziutka, prosta gąska. Oboje są bardzo młodzi i zakochani.

W drugim opowiadaniu Walter i Phyllis są zdecydowane bardziej dojrzałe, mają po trzydzieści parę lat i określoną pozycję. On jest agentem ubezpieczeniowym, ona żoną majątnego biznesmena i... niebezpieczną psychopatką.

Autor operuje stylem prostym i zwięzłym, szybko przechodzi do analizy sytuacji. Od początku chodzi o to, czy mordercom uda się wyjść z sytuacji bezkarnie, czy jednak zostaną zdemaskowani. To klasyka czarnego kryminału z charakterystyczną dynamiką, nieoczekiwanymi zwrotami akcji, klimatem grozy, przemocą i erotyzmem.

Listonosz zawsze dzwoni dwa razy był wielokrotnie ekranizowany.

Giffin, Emily: Coś pożyczonego. - Kraków: Wydaw. Otwarte, 2009

Akcja książki toczy się w Nowym Yorku. Opowiada ona historię zapędzonej prawniczki Rachel, która żyje w cieniu swojej idealnej przyjaciółki Darcy. Ta dojrzała kobieta wkracza w trzecią dekadę życia samotnie, jej marzeniem jest znaleźć miłość swojego życia. Czy to jest możliwe w zgiełku wielkiego miasta?

Sprawy nieoczekiwane układają się zupełnie inaczej niż można by sobie wyobrazić. Po imprezie urodzinowej z okazji swoich trzydziestych urodzin budzi się w łóżku obok Dex'a - narzeczonego Darcy, co w jej oczach jeszcze bardziej oddala ją od możliwości stworzenia stałego związku. Obydwoje chcą jak najszybciej o tym zapomnieć, ale coś im w tym przeszkadza, okazuje się, że nie jest to jednorazowy incydent, choć oboje by sobie tego życzyli. W wyniku nieplanowanego przez nikogo zdarzenia zakochują się w sobie. Zaczyna się podwójna gra. Mieszkając po dwóch stronach Central Park'u zakochani intrygują, by jak najczęściej się ze sobą widywać. Rachel staje przed najtrudniejszym wyborem między wieloletnią przyjaźnią, a prawdziwą miłością. Bohaterami miotają różnorakie uczucia, miłość przeplata się ze zdradą, przyjaźń z matactwem.

Rachel dotąd zawsze postępowała właściwie. Uważała się za racjonalistkę, ale w obliczu uczucia racjonalizm zawiódł. Dotąd to Darcy była przebojowa, niekonwencjonalna, często manipulowała innymi. W przeciwieństwie do niej Rachel była ostoją zdrowego rozsądku i rozwagi.

Tymczasem data ślubu Darcy i Deksa jest coraz bliższa... Problemy rozwikłają się na kartach książki.

Doskonałą rekomendacją dla powieści jest fakt, że książka rozeszła się w Polsce w ponad 100 000 egzemplarzach, obecnie znajduje się na liście top10 – dziesięciu najchętniej kupowanych książek w empiku.

Kasza, Janusz: Duchy Dżungli, opowieść o Yanomami, ostatnich wolnych Indianach Amazonii. – Kraków Wydawnictwo Otwarte, 2010

Janusz Kasza, podróżnik oraz fotograf amator na kartach książki zdaje relacje ze swojej podróży do Ameryki Południowej. Opisuje fascynującą przyrodę dorzecza Amazonii, spotkanych ludziach i tajemnicze zakątki krainy, w której egzystują.

W 1998 roku podczas wyprawy do Wenezueli autor mieszkał w wiosce Yanomami, wokół niego toczyło się codzienne życie plemienia. Nieliczni mieli okazję obserwować zwyczaje, zapoznać się z wierzeniami, uczestniczyć w ob-

rzędach. Na podstawie własnych przeżyć Janusz Kasza opisuje tak odległy od nas świat, pełen niesamowitych rytuałów i odmiennych tradycji.

„Duchy dżungli mieszkają z dala od wielkich rzek, w głębi deszczowego lasu. Duchy dżungli zobaczysz tylko wtedy, gdy same będą tego chciały. Duchy dżungli unikają obcych: jeśli przyjdiesz do nich bez zaproszenia – zginiesz”.

Kordel, Magdalena: Uroczysko. - Warszawa: Prószyński i S-ka, 2010

Uroczysko jest pełną humoru, ciepłą opowieścią o tym, jak malownicze miasteczko w Sudetach odmieniło życie pewnej warszawianki. Porzucona przez męża Maja, mama piętnastoletniej Marysi, właścicielka dwóch psów i kota, myśli, że limit przypisanych jej nieszczęść został już wyczerpany. Wkrótce przekonuje się, że to zaledwie początek. Nieszczęścia, jak to mają w zwyczaju, chodzą nie tylko parami, ale wręcz stadami. Paradoksalnie jednak, to co złe prowadzi do zmian na lepsze. I tak Majka - pomimo zmagania z samotnym rodzicielstwem i mężem, który niczego nie ułatwia - znajduje w sobie siłę, o której istnieniu wcześniej nie miała pojęcia. Pobyt w Sudetach, w domku należącym kiedyś do jej ciotki, daje początek zmianom, które odmieniają egzystencję całej jej rodziny. A wszystko to w malowniczej scenerii gór i lasów, przesycone ciepłem nowych i starych przyjaźni oraz okraszone humorem, którego nigdy nie powinno zabraknąć ani w książce, ani w życiu.

Magdalena Kordel zadebiutowała powieścią *48 tygodni*. Książka ta to z jednej strony rejestr codziennego życia mężatej i dzieciętej dwudziestokilkulatki, z drugiej wesoła i ironiczna opowieść o tym, jak być kobietą i wytrzymać ze sobą. Tym cenniejsza, że napisana przez młodą kobietę.

Landrus, Matthew Hayden: Arcydzieła Leonarda da Vinci. – Bielsko-Biala: Debit, 2009

Książka opisuje działo życiowe wszechstronnie uzdolnionego artysty włoskiego, między innymi malarza, rzeźbiarza, architekta, konstruktora maszyn, filozofa, anatoma, muzyka, poety... Zawiera faksymilia licznych dokumentów oraz mapy, wykresy, bogaty materiał ilustracyjny. Ponadto pozwala na zapoznanie się z tematami wiodącymi w twórczości tego renesansowego mistrza.

Na szczególną uwagę zasługują: zapis narodzin Leonarda dokonany w 1452 roku przez jego dziadka, list Leonarda z 1483 r. do księcia Mediolanu Lodovica Sforzy, paszport Leonarda wydany przez Cezare Borgię, mapa miasta i mola wykonana przez Leonarda, fragment notatek Leonarda o maszynach do polerowania luster, strony z dziennika Antonia de Beatisa ze wzmianką o Monie Lisie.

Majewska-Opiełka, Iwona: Jak mówić, by nas słuchano. - Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2009.

Znana i ceniona autorka oraz jedna z najciekawszych postaci rynku szkoleniowego p. Iwona Majewska-Opiełka dzieli się z nami wiedzą na temat pozytywnej komunikacji. W tej książce znajdziemy rzetelną wiedzę, która sprawi, że nasze relacje z drugim człowiekiem będą pełniejsze.

Przekonywanie rozmówców do własnych racji i oddziaływanie za pomocą przekazywanych treści jest sztuką. W tej książce wyjaśniono m.in. jak można skutecznie wzmacniać argumentację, wykorzystując odpowiednie konstrukcje zdaniowe, siłę głosu czy mowę ciała. Analizując zjawiska składające się na proces komunikacji – refleksję, koncentrowanie uwagi, przekazywanie informacji, przekonywanie, sterowanie i namawianie – dowiadujemy się, jak można się porozumiewać w najtrudniejszych sprawach w sposób elegancki i zgodny z kryteriami sztuki retorycznej. Ponadto znajdujemy w niej przykłady wykorzystania wiedzy z zakresu retoryki jako narzędzia analizy rozmowy.

Książka zawiera: podstawy pozytywnej komunikacji, wiedzę na temat konstruowania czytelnego przekazu, podstawowe informacje o cechach dobrego słuchacza.

Autorka wyjaśnia, dość prosto zgłębia tajniki mówienia i wyjaśnia, jak sprawić, by nasz przekaz nie nużył odbiorcy. Zwraca też uwagę czytelnika na to, że ważne jest nie tylko to, jak się mówi, ale również to, jak się słucha innych osób. Książka ta to nieoceniona pomoc dla wszystkich, którzy pragną opanować bądź udoskonalić swoje zdolności oratorskie, na przykład szkoleniowców czy wykładowców.

Miller, Katarzyna ; Pawluczuk, Monika: Być kobietą i nie zwariować: opowieści psychoterapeutyczne. – Warszawa: WAB, 2010

„Jak być kobietą szczęśliwą? Jak być pewną siebie? Jak nie być ofiarą? Takie pytania zadaje sobie wiele współczesnych kobiet. Bo nie jest łatwo być kobietą w świecie, w którym ciągle jeszcze mężczyźni mają przewagę”.

To książka dla kobiet i o problemach dotyczących współczesną kobietę, czyli dylematy z realizacją, z tożsamością, z samooceną, ze spełnieniem oczekiwań innych...

Wiele udręk spotyka płęć piękną, często zawodowo zrealizowaną, ale czy jednocześnie spełnioną w życiu prywatnym? Tu dalej wyraźnie dominuje podział na sprawy męskie i kobiece.

Publikacja jest zapisem warsztatów psychoterapeutycznych, w których brało udział 12 kobiet. To analiza najczęstszych trosk kobiet i jednocześnie recepta na ich rozwiązanie. Poradnik pomorze potraktować wiele zagadnień ze świeżego, niekonwencjonalnego punktu widzenia. Książkę-warto zaproponować każdej kobiecie.

Oseka, Piotr: Mydlenie Oczu: przypadki propagandy w Polsce. – Kraków: Znak, 2010

Piotr Oseka to jeden z najlepszych historyków młodego pokolenia, interesuje go historia PRL-u. We wnikliwy sposób stara się dokonać analizy realiów politycznych w Polsce przed 1989 rokiem. Polsce dominacji propagandy. Autor zebrał najciekawsze historie opisujące sposoby manipulacji społeczeństwem, śmieszne a zarazem zatrważające.

Warto przeczytać, by dowiedzieć się: *co to takiego „czeski imperializm” i jak go zwalczyć? Co wywołało „problem deficytu czerwonego płótna”? Jak zorganizować sesję popularno-naukowe pt.: „Słowiańskie kultury pogańskie”? Dlaczego dekolt jest „samiczą spekulacją na zwierzęcych zmysłach mężczyzny”? Czy da się przełamać „opór analfabetów, ich obrzydliwe i kłamliwe wykręcanie się od nauki”? Skąd wiadomo, że „kupiec niemiecki wysłany na przeszpiegi do osady słowiańskiej „wygląda niemile, rozgląda się spode łba i ma rudą brodę”?*

Piechowiak, Andżelika: Koty i ich sławni ludzie. – Warszawa: Wydawnictwo Nowy Świat, 2010

Wzruszająca a zarazem śmieszna historia o trudnych relacjach między właścicielami a ich pupilami. Swoje perypetie opowiadają m.in.: Joanna Chmielewska, Artur Barciś, Ewa Bem, Barbara Wrzesińska, Tomasz Raczek, Grzegorz Miecugow, Krystyna Sienkiewicz, Anna Chodakowska, Wojciech Mann, Dorota Sumińska, Grzegorz Turnau, Zofia Czerwińska i Zbigniew Wodecki.

Kocie życie u boku słynnych ludzi jest dość ciekawe. Aczkolwiek koty są tu głównymi bohaterami, a przy okazji poznajemy nieco ich właścicieli.

W świecie arabskim koty są czczone, dlatego że ich przyjacielem był prorok Mahomet. Koty lubił także Dante Alighieri. Miał on parę kotów perskich, którą nauczył przynoszenia małych przedmiotów i przewracania stron w książkach. Nie potrafił pisać, nie mając w pobliżu swoich ulubieńców.

Książka Andżeliki Piechowiak bawi, wzrusza i uprzyjemnia czas.

Sanghera, Jasvinder: Zhańbiona. - Warszawa: Prószyński i S-ka, 2010

Autorka książki pochodzi z Pakistanu. Jest współzałożycielką organizacji Karma Nirvana – społecznego projektu, którego zadaniem jest wspieranie kobiet pochodzących z Południowej Azji, dotkniętych przemocą domową i zagrożonych zbrodniami wynikającymi z przestrzegania norm tradycyjnych kodeksów honorowych. Sama zmuszona do małżeństwa z obcym mężczyzną, opowiadając własną historię, składa hołd kobietom, które znalazły się w podobnej sytuacji i daje świadectwo ich cierpieniom.

Kiedy Jasvinder Sanghera skończyła czternaście lat, pokazano jej fotografię człowieka, którego niebawem miała poślubić. Perspektywa rychłego małżeństwa wzbudziła w niej przerażenie. Wielokrotnie była świadkiem upokorzeń, jakie jej starsze siostry znosiły w wymuszonych przez rodziców związkach. Zdecydowała się na ucieczkę z domu, za co została wyklęta przez rodzinę.

Jasvinder opowiada o potwornym uciemieniu, pełnej udreń walce z restrykcyjnym kodeksem honorowym i niezłomnym charakterze, który pozwolił tę walkę podjąć

Halina Biniek
Marzena Rosiak

Erlbruch, Wolf: *Gęś, śmierć i tulipan*. Warszawa: Hokus-Pokus, 2008

Śmierć – przerażająca kostucha z czaszką zamiast twarzy i z kosą u boku – budzi lęk, strach, smutek, jak i żal po stracie ukochanej, bliskiej osoby. Często nie chcemy o niej mówić, chcemy zapomnieć, nie myśleć o chwili, gdy może przyjść, ale czy tak należy? Czy zdołamy przed nią uciec, uchronić się?

Wolf Erlbruch przedstawia nam niesamowitą, wzruszającą do łez opowieść o swego rodzaju przyjaźni pomiędzy gęsią a śmiercią, a przy okazji porusza ważny temat przemijania i śmiertelności. Spokojnie krok po kroku stara się oswoić czytelnika, zarówno najmłodszego jak i dorosłego, ze śmiercią. Autor nie pociesza, nie stara się uwolnić od lęku, nie udaje, że wszystko będzie dobrze – bo tak naprawdę nikt nie wie jak to będzie: gęś musi umrzeć, a jej pytania o to co będzie potem pozostaną bez odpowiedzi. Zamiast pocieszenia znajdujemy w tekście wskazówkę: bądźmy gotowi, na co? Cóż, w myślach pojawia się jedynie przebłysk o „towarzyszającej nam od urodzenia śmierci

Śmierć ukazana w książce jest bardzo przyjaźnie, co prawda ma czaszką, ale też zwyczajny, długi płaszcz w kratkę, rozczłapane pantofle, a za plecami trzyma tulipan. Zaprzyjaźnia się z gęsią, prowadzą wspólne filozoficzne rozmowy, razem chodzą nad staw, siedzą, gęś uczy śmierć nurkować i proponuje ogrzanie, gdy ta marznie: „jest ci zimno? – zapytała gęś. – Mam cię rozgrzać? Śmierci nikt jeszcze czegoś takiego nie zaproponował.” Kiedy gęś umiera, śmierć z tulipanem w zębach niesie zwłoki gęsi nad staw, gdzie urządza jej symboliczny pogrzeb – kładąc ją na wodzie, patrzy jak ciało odpływa w dół rzeki i wówczas jest jej „prawie smutno”.

Książka stanowi mądrą naukę o odwiecznej i naturalnej kolei rzeczy. Jest próbą oswojenia dziecka z tematem śmierci i zarazem pretekstem do podjęcia rozmów na tak trudny temat. Zachwycający tekst, ale i wymowne ilustracje, które same w sobie, oglądane nawet w ciszy, mają moc terapeutyczną. Książka roztacza wizję przyjaznej śmierci, do której wszyscy musimy przywyknąć, bo przecież takie jest życie.

Feleszko, Wojciech: *Lądowanie rinowirusów. Przeziębienie*. Warszawa: Hokus-Pokus, 2009

„Hop! Hop! Hop! Szybciej, szybciej! – gromada wirusów sunie w stronę Kajtkowego nosa. ...Hop! Hop! Hop! Ruszać się! Prędeż, prędeż! – poganiał wirusy ich dowódca Rinowirus, kiedy armia dotarła już do nosa Kajtki. – Jak będziecie się tak grzebać, to nie dotrzemy do gardła przed kolacją...”

Katar, kaszel, gorączka to dolegliwości, które uprzykrzają życie dzieciom jak i rodzicom. Dorośli doskonale wiedzą ile wysiłku wymaga niejednokrotnie przekonanie chorego dziecka, że osoba w białym fartuchu ze słuchawkami na szyi „nie gryzie”, nie robi krzywdy, a niesie fachową pomoc, że pokazanie gar-

dła nic nie boli, syrop łagodzi kaszel, a dzięki kroplom łatwiej się oddycha. Autor z zawodu lekarz - pediatra, na co dzień pracujący z dziećmi – dowcipnie, obrazowo, przyjaźnie i zarazem fachowo opisuje przebieg przeziębienia. Dzięki lekturze dowiadujemy się co to są wirusy, w jaki sposób wywołują choroby, jak organizm broni się przed ich atakiem, co to są limfocyty, jak działa termometr i dlaczego trzeba mierzyć temperaturę, dlaczego należy przyjmować syrop i krople do nosa, i co się dzieje w nosach, z których kapie. Wszystkie te informacje pozwalają oswoić małego pacjenta z katarem i jego konsekwencjami, a dużym ułatwieniem jest tutaj swego rodzaju personifikacja wirusów, jak i mechanizmów obronnych organizmu, które pomagają dziecku zwiualizować chorobę. Na kartach książki spotykamy Rinowirusa – herszta bandy wirusów, śpiącego, zagapionego Limfocyta – dowódcę oddziałów obronnych, czujnego Granulocyta – jednego z najważniejszych obrońców organizmu. Taki sposób przedstawienia infekcji dzieciom jest ogromną pomocą w leczeniu.

Doskonałym uzupełnieniem treści książki są ilustracje Ignacego Czwartosa, docenione również w kategorii graficznej w konkursie IBBY Książka Roku. Ilustracje są dynamiczne, dowcipne, pomysłowe, można by powiedzieć kosmiczno-fantastyczne, a czasami wręcz drapieżne – gdy trzeba stawić czoła i rozpocząć walkę z groźnymi wirusami.

Znakomita lektura dla dzieci jak i rodziców, napisana w sposób przystępny, o dużych walorach dydaktycznych zapewne „uodporni” dzieci przed strachem na widok lekarskiego fartucha i stetoskopu, jak również uwrażliwi na przestrzeganie tak ważnych zasad higieny.

Pokorska, Marta: *Arcytrudny alfabet*. Warszawa: Dwie Siostry, 2007

A jak Abstynencja – „Rzekła sobie ryba piła: w abstynencji będę żyła...”;

F jak Fobia – „Żył leśniczy w Białowieży, który strasznie bał się jeży...”;

H jak Hipochondryk – „Hipochondryk to osoba, co wciąż myśli o chorobach...” itd.

Galeria trudnych, często niezrozumiałych dla dzieci, ale również i niejednokrotnie dorosłych, słów wyłania się z czarnych stron książki. Jednak mimo to lektura nie odstrasza swoją ciemną oprawą, a wręcz przyciąga pysznymi ilustracjami, soczystymi kolorami tekstu i grafiki oraz bijącym z niej humorem. Te dziwne, często arcytrudne słowa, spotykane w radio, telewizji, prasie czy rozmowach dorosłych, znajdują tu proste wytłumaczenie, zarówno w rymowanej fraszce jak i encyklopedycznej definicji. Czytając wymowne rymowanki uśmiechamy się sami do siebie, brnąc dalej i dalej z ciekawością co przyniosą kolejne litery alfabetu. Kończąc lekturę na „zabobonie” odczuwamy pewien niedosyt i niemal z żalem pytamy „czemu w polskim alfabecie tak mało liter?”. Doskonała lektura dla dzieci jak i dla dorosłych, zaciekawia, rozwija wyobraźnię, bawi, a przede wszystkim uczy – dzieci zrozumienia arcytrudnych słów i dorosłych właściwego ich wykorzystywania.

Trzy krótkie opowiadania, trzech bohaterowie: Horacy Biedronka, Zając Ambroży i Jeż Bolesław oraz „wielkie zmiany w dużym lesie”, a może przemiany?

Pan Biedronka – dla przyjaciół Horacy, bohater pierwszej opowieści łaknie sukcesu. Pragnie odmienić swoje dotychczasowe życie stwierdzając: „od dziś będę piękny, mądry i bogaty. I wszyscy będą mnie podziwiali.” Przybiera więc nowy image, ale czy on da mu upragnioną sławę i uznanie? Przecież rodzina wróbli ucieka na jego widok parszkając śmiechem, sroka nie poznaje i odlatuje stwierdzając, że z obcymi się nie zadaje, a ogonek zrobiony z sierści wiewiórki tak bardzo ciąży. Po cóż te zabiegi? Czyż nie lepiej być po prostu sobą? „Zatęsknił do swoich czerwonych, nie pokrytych sierścią skrzydełek (...) czyż jego kropki nie były najpiękniejsze na świecie?”. Zapraǳął więc Horacy wrócić do Pani Biedronkowej „spojrzał jej w oczy (...) zobaczył, że jest piękny. Mądry. I bogaty”, a w oczach kochającej żony na zawsze pozostanie prawdziwym herosem.

Zając Ambroży to tchórzliwy marzyciel, który tylko pędzi zupełnie nie zwracając uwagi na to co dzieje się wokół „tak bardzo chciałby zobaczyć choć raz zachód słońca bez strachu. Westchnął (...)”. Przemiana w jego zajęczym sercu dokonuje się w dniu, kiedy na swej drodze spotyka „chudzielca z dużym dziobem”. „Może udam, że nie widzę?, nie, jednak czułe serce bohatera nie pozwala mu pozostać obojętnym wobec bezbronnego, potrzebującego pomocy pisklaka. Zabiera go do siebie, w desperackim wyczynie zdobywa dla gościa pokarm, by chwilę później dowiedzieć się, że przychodzi z pomocą dziecku jednego ze swych największych wrogów – orła. „Ambrożemu wydało się przez chwilę, że jego szare futerko posiwiało. Ze strachu. To był koniec.” A może tylko strach miał wielkie oczy? Chęć niesienia pomocy pokonała strachy, a zajączka spotkała zasłużoną wdzięczność ze strony orła, „pierwszy raz w życiu odważnie rozglądał się dookoła. Zobaczył kawałek świata. Pomyślał, że dobrze będzie kiedyś wybrać się w drogę. Pobiec bez strachu. Teraz nie bał się nic a nic...”.

Jeż Bolesław, bohater trzeciej opowieści jest typowym nudziarzem. Ma za złe sąsiadom nieprzystojne żarty i hałaśliwe zabawy „przypomniał sobie, co znaczy to słowo. Marnowanie czasu. O nie. Jeże są poważne. (...) Fuknął”. Nie ma on ochoty żegnać jesieni wraz z innymi mieszkańcami wielkiego lasu „strata czasu i energii. Słowiki będą śpiewać stanowczo zbyt głośno. Lisy zaczną tańczyć. A po wiewiórkach wszystkiego można się spodziewać (...) i po co to wszystko?”. Ale pewnego dnia i on zmienia swe nawyki. Zatęsknił do swych sąsiadów, chciał poczuć ciepło płonącego ogniska, nauczyć się śpiewać, tańczyć... Nie drażnił go już śpiew słowika ani fałszujący pan Biedronka, tańczył, szalał i... „było mu dobrze (...) miał uśmiechnięty pyszczek. Był zmęczony

i szczęśliwy”. Teraz już mógł zapaść w sen zimowy i śnić po raz pierwszy swoje kolorowe sny.

Te trzy, wdzięczne, krótkie opowiadania pod maską przygód zwierząt ukazują nam szereg ludzkich, nie zawsze pożądanых cech. Ale również wskazują złote zasady do pokonania swych negatywnych uprzedzeń, upodobań, lęków:

- bądź zawsze sobą, bo dla bliskich jesteś zawsze najmądrzejszą i najpiękniejszą osobą,
- patrz odważnie w przyszłość i osiągnij swe cele pokonując uprzedzenia i lęki,
- nie bądź nudziarzem i samolubem, otwórz się na innych a poczujesz się szczęśliwy...

Doskonała lektura, urzekająca obrazem (główna nagroda w konkursie graficznym Książka Roku 2006 organizowanym przez polską sekcję IBBY) i wartą w niej mądrością, polecana zarówno dla dzieci jak i dorosłych – bo któż z nas nie ma wad?

Strzałkowska, Małgorzata: *Zielony i Nikt*. Warszawa: Wydawnictwo Bajka, 2009

„Każdą drogą ma swój początek...” zarówno moja jak i twoja, i to od nas w dużej mierze zależy jaki przyjmujemy kierunek w swojej wędrówce. Słowa i obrazy zawarte w książce od pierwszych stronic przenoszą nas daleko, daleko stąd, za siódmą górę, dziesiątą rzekę do wielkiego, gęstego lasu, gdzie „na porośniętej mchem polanie, znajdowała się stara studnia”. A w studni tej mieszkał Nikt, który nigdy „nie opuszczał swej kryjówki i chyba nawet nie wiedział, że istnieje coś poza nią”. A może jednak wiedział? Dni mijały, zmieniały się pory dnia, roku, a on tkwił niezmiennie w swym malutkim świecie, tak od trzech tysięcy sześciuset pięćdziesięciu dni. Obserwował przez okrągły otwór namiastkę wielkiego, zewnętrznego świata. Trwało to do momentu, aż pojawił się Zielony. Niezrażony początkowym oporem i niechęcią nowego znajomego, przedstawia mu tak kuszącą wizję świata zewnętrznego, że ten postanawia opuścić swą samotnię. „Wspinaczka nie była łatwa, bo kamienie, z których zbudowano studnię, porastał wilgotny, śliski mech”, ale udało się! Nikt zobaczył jak piękny jest świat „księżyc świecił, szumiały drzewa, pachniały akacje. Nie miałem pojęcia, (...) że świat jest taki... taki... Cudowny!”

Piękna, baśniowa książka z niezwykłymi, ciepłymi, pobudzającymi wyobraźnię ilustracjami ukazuje uniwersalne wartości i prawdy – aktualne niezależnie od wieku. Każdy odnajdzie w niej wiele znaczeń i podtekstów, które może odnieść bezpośrednio do swojego życia. Jednym z nich jest optymistyczne przesłanie by nigdy nie poddawać się losowi i rutynie – wyjść ze swej studni, bo warto być dzielnym, odważnym i śmiało wędrować przez życie bo przecież ono jest tak... cudowne...

Joanna Żuk

TO WARTO WIEDZIEĆ

Rok 2011 będzie Rokiem Czesława Miłosza.

30 czerwca 2011 roku mija setna rocznica urodzin Czesława Miłosza - poety, prozaika, tłumacza. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego ogłosiło program „Czesław Miłosz 2011 – Promesa”, w ramach którego finansowane będą przygotowanie i realizacja obchodów Roku Miłosza w 2011 roku.

Program adresowany jest do wszystkich polskich instytucji kultury, organizacji pozarządowych i stowarzyszeń, szkół i uczelni artystycznych zainteresowanych realizacją projektów popularyzujących wiedzę o nobliście zarówno w kraju, jak i za granicą. Na program przeznaczono 7 mln zł.

Termin naboru wniosków upływa 30 września 2010 roku.

Czesław Miłosz

urodził się 30 czerwca 1911 r. w Sztejnach na Litwie. Poeta, prozaik, eseista, tłumacz. Laureat nagrody Nobla w roku 1980 i wielu innych prestiżowych nagród literackich, tłumaczony na czterdzieści dwa języki. Doktor honoris causa wielu uniwersytetów w USA i w Polsce, honorowy obywatel Litwy i miasta Krakowa.

Szkolną i uniwersytecką młodość spędził w Wilnie, tam również debiutował jako poeta, okupację niemiecką przetrwał w Warszawie. Po wojnie pracował w służbie dyplomatycznej PRL - w USA, i we Francji do roku 1951, kiedy to zwrócił się w Paryżu o azyl polityczny.

W roku 1960 wyjechał do Kalifornii, gdzie przez dwadzieścia lat jako profesor języków i literatur słowiańskich wykładał na uniwersytecie w Berkeley. Do roku 1989 publikował głównie w emigracyjnym wydawnictwie paryskiej „Kultury” i w Polsce poza cenzurą. Od roku 1989 mieszkał w Berkeley i w Krakowie. Zmarł 14 sierpnia 2004 roku w Krakowie.

Starostwo Powiatowe w Zamościu wsparło nasze zadania

Uchwałą Zarządu Powiatu w Zamościu z dnia 8 kwietnia 2010 r. w sprawie ustalenia wysokości dotacji z budżetu powiatu zamojskiego na realizację zadań pożytku publicznego w zakresie kultury i sztuki Zarząd Powiatu przyznał dotację na realizację zadań publicznych zgłoszonych przez organizacje pozarządowe do Otwartego Konkursu Ofert.

Zamojski Oddział Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich do Konkursu złożył oferty na cztery zadania. Wszystkie zostały zaakceptowane do realizacji i uzyskały dotację w wysokości 4 400 zł, w tym:

- Druk i wydanie czasopisma pt. „Bibliotekarz Zamojski” - 1.000,00 zł,
- Zamojskie Biesiady Literackie - 1.100,00 zł,
- „Biblioteka miejscem spotkań społeczności lokalnej” - konkurs - 300,00 zł,
- „Książka dawna i współczesna” - seminarium wyjazdowe dla bibliotekarzy na Krakowskie Targi Książki oraz do Biblioteki Jagiellońskiej - 2.000,00 zł.

Dzięki przyznanej dotacji będzie możliwa realizacja zaplanowanych działań na rzecz środowiska bibliotekarskiego powiatu zamojskiego.

Danuta Zwolińska

KRONIKA

Kronika bibliotek publicznych powiatu zamojskiego II PÓŁROCZE 2009 ROKU - wybór -

ZAMOŚĆ

lipiec / sierpień

- *W krasnobrodzkim lesie* – wystawa fotografii Ryszarda Żyły – Książnica Zamojska
- *Studium psychologiczne postaci w powieści Bernharda Schlinka „Lektor”* – spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki – Książnica Zamojska
- *Przewodniki turystyczne po Zamościu i Roztoczu* – wystawa – Książnica Zamojska
- *Podróże marzeń w starych przewodnikach* – wystawa – Książnica Zamojska
- *Wakacje w bibliotece – Literacka podróż do Szwecji* – realizowane 2 razy w tygodniu zajęcia dla dzieci spędzających wakacje w miejscu zamieszkania; w programie m.in.: głośne czytanie, gry i zabawy edukacyjne i ruchowe, konkursy – Oddział dla Dzieci i Młodzieży KZ
- *Puchatkowe spotkania* – całoroczny cykl cotygodniowych zajęć dla najmłodszych (w wieku 3-5 lat) i ich opiekunów; w programie m.in.: głośne czytanie książek, zajęcia plastyczne, zabawy ruchowe – Oddział dla Dzieci i Młodzieży KZ
- *Zakamarki dzieciom* – wystawa – Oddział dla Dzieci i Młodzieży KZ
- *Ulubione bajki* – całoroczny cykl głośnego czytania w Przedszkolu „Słoneczko” – Oddział dla Dzieci i Młodzieży KZ
- *Wakacje marzeń w twórczości osób niepełnosprawnych* – wystawa – Ośrodek Czytelnictwa Niepełnosprawnych KZ
- *Wakacyjne podróże* – wystawa – Centrum Informacji Ekologicznej KZ
- *Wakacje w bibliotece* – wakacyjne zajęcia dla dzieci spędzających lato w mieście wg odrębnych harmonogramów w filiach na terenie miasta – Filia nr 1, 2, 3, 4, 6
- *Chwila z Marią Kuncewiczową; Jak żyć z cukrzycą* – wystawy – FB nr 5

wrzesień

- *Zamojska Biesiada Literacka z udziałem dr. Jacka Krzysztofa Danela, autora antologii Jenerał Władysław Sikorski* – Książnica Zamojska
- *Otwieramy bramy zamojskich fortyfikacji* – wystawa realizowana w ramach obchodów Europejskich Dni Dziedzictwa 2009 – Książnica Zamojska
- *W krasnobrodzkim lesie* – wystawa fotografii Ryszarda Żyły – Książnica Zamojska

- Spotkanie z Jarosławem Siekiem, autorem książki dla dzieci *Gość z Zamościa* – Oddział dla Dzieci i Młodzieży
- *Puchatkowe spotkania* – całoroczny cykl cotygodniowych zajęć dla dzieci najmłodszych – Oddział dla Dzieci i Młodzieży KZ
- *Autorzy od A do Z, czyli przewodnik po polskiej literaturze współczesnej* – cykl cotygodniowych imprez czytelniczych prezentujących twórczość współczesnych autorów dla dzieci i młodzieży – Oddział dla Dzieci i Młodzieży KZ
- *Dzieci Zamojszczyzny w literaturze; II wojna światowa w powieści młodzieżowej* – wystawy rocznicowe – Oddział dla Dzieci i Młodzieży KZ
- *Ludzie ludziom zgotowali ten los* – wystawa rocznicowa – Czytelnia Główna KZ
- *Strofy o Ojczyźnie* – 2 spotkania z uczestnikami Warsztatów Terapii Zajęciowej z okazji 70. rocznicy wybuchu II wojny światowej; w programie m.in. montaż poezji, zwiedzanie wystaw – Ośrodek Czytelnictwa Niepełnosprawnych KZ
- *Bajki-Poczytajki* – cykl głośnego czytania w Przedszkolach Miejskich nr 1 i 12 – FB nr 1
- *Zagadki bibliotecznej gromadki* - lekcja biblioteczna dla przedszkolaków; *Warsztat informacyjny biblioteki*- lekcja biblioteczna dla uczniów ZSZ - FB nr 2
- *Planety i podróże kosmiczne* – konkurs wiedzy – FB nr 2
- *Pora na bajeczkę* – całoroczny cykl głośnego czytania w Przedszkolu nr 14 – FB nr 3
- *Oczytane Dzieciaki września 2009* – comiesięczny konkurs czytelniczy – FB nr 3
- *Biblioteczny alfabet: O jak Orłoś* – zajęcia biblioteczne – FB nr 3
- *Wakacyjny pociąg wspomnień* – konkurs plastyczny – FB nr 3
- Głośne czytanie baśni, bajek i wierszyków w Przedszkolach nr 1, 5, 12 – FB nr 4
- *Wygraj z menopauzą* – wystawa – FB nr 5
- Wycieczka kl. II Szkoły Podstawowej do biblioteki – FB nr 6
- *Książkowe prymusy, Książkowe czytusy* – comiesięczne konkursy czytelnicze – FB nr 6
- *Misiowy portrecik* – konkurs plastyczny; *Pogoda na książkę* – konkurs literacki – FB nr 6

październik

- *Przestrzeń sakralna w historii i obecnie w projektach architektów Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej* – wystawa realizowana w ramach XV Dni Kultury Chrześcijańskiej w Zamościu – Książnica Zamojska
- *Miejsca przepełnione Jego obecnością i pokojem. Pomniki Ojca Świętego w Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej* – wystawa fotografii - Książnica Zamojska

- *Wrzesień 1939 roku na Zamojszczyźnie we wspomnieniach* – Zamojska Biesiada Literacka z udziałem dr. Bohdana Królikowskiego – Książnica Zamojska
- *O życiu, rodzinie, tęsknocie i... starości w powieści Jacka Dehnela „Lala”* – spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki – Książnica Zamojska
- *Autorzy od A do Z, czyli przewodnik po polskiej literaturze współczesnej* – cykl imprez czytelniczych – Oddział dla Dzieci i Młodzieży KZ
- *Puchatkowe spotkania* – cotygodniowe (środa) zajęcia dla najmłodszych – Oddział dla Dzieci i Młodzieży KZ
- Spotkanie z Izabelą Winiewicz-Cybulską, autorką książek o Zamościu – Oddział dla Dzieci i Młodzieży KZ
- *Śladami Duśka i Bajdka* – konkurs plastyczny – Oddział dla Dzieci i Młodzieży KZ
- *Ja i moje miasto* – wystawa – Oddział dla Dzieci i Młodzieży KZ
- *Baśnie mądrością narodów* – cykl głośnego czytania dzieciom w Przedszkolu nr 8 – Oddział dla Dzieci i Młodzieży KZ
- *Świat drzewa* – wystawa – Centrum Informacji Ekologicznej KZ
- *Świat osób niewidomych i niedowidzących* – wystawa – Ośrodek Czytelnictwa Niepełnosprawnych KZ
- *Pokój dobrem najwyższym narodów* – konkurs twórczości o tematyce wojennej adresowany do niewidomych i niedowidzących – Ośrodek Czytelnictwa Niepełnosprawnych KZ
- 3 spotkania z młodzieżą ponadgimnazjalną z cyklu *Świat osób niewidomych i niedowidzących* – Ośrodek Czytelnictwa Niepełnosprawnych KZ
- *Odtwarzanie „książek mówionych” w zapisie cyfrowym* – spotkanie osób z dysfunkcją wzroku, na którym zaprezentowano nowe urządzenia do odtwarzania „książek mówionych” - Ośrodek Czytelnictwa Niepełnosprawnych KZ
- *Bajki-Poczytajki* – głośne czytanie w Przedszkolach nr 1 i 12 – FB nr 1
- *Co nam niesie pani jesień, Zakwitły jesienią, Jesień jest piękna, bajkowa i olorowa* – konkursy plastyczne; *Czytelnicze fanaberie* – konkurs czytelniczy – FB nr 1
- *Jesienne niespodzianki* – cykl zabaw ekologicznych – FB nr 2
- *Uprzejmość i niezależność na co dzień* – impreza czytelnicza – FB nr 2
- *Tajemnice języka w wierszach i wierszykach* – konkurs ortograficzny – FB nr 2
- *Zakłète w wierszu* – poezja J. Tuwima; *Wywoływacze marzeń* – zajęcia czytelnicze na podstawie książki B. Ostrowickiej *Bobek*; *Duchy, duszki i inne cuda* – zajęcia oparte na książce F. Arnsztajnowej *Duszki* – FB nr 3
- *Gimnazjaliści w bibliotece* – lekcja biblioteczna – FB nr 3
- *Wojenne losy dzieci Zamojszczyzny* - spotkanie autorskie z Julią Rodzik dla uczniów Gimnazjum nr 1 – FB nr 4

- Cykliczne głośne czytanie w Przedszkolach nr 1, 5, 12 – FB nr 4
- *Postępy nauk medycznych* – wystawa – FB nr 5
- *Antyczny świat; Skrzydlaci goście* – konkursy plastyczne – FB nr 6
- *Książkowe prymusy, Książkowe czytusy* – konkursy czytelnicze – FB nr 6
- Głośne czytanie w Przedszkolu nr 6 – FB nr 6

listopad

- *Zygmunt Klukowski – lekarz, historyk, bibliofil* – seminarium – Książnica Zamojska
- *Zygmunt Klukowski – lekarz, historyk, bibliofil* – wystawa – Książnica Zamojska
- *Dokumenty życia społecznego w zbiorach biblioteki* – wystawa – Książnica Zamojska
- Spotkanie autorskie z Jackiem Dehnelem w ramach Dyskusyjnego Klubu Książki – Książnica Zamojska
- *Vikas Swaru „Slumdog, milioner z ulicy”* – spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki – Książnica Zamojska
- 2 spotkania z poetką Marią Duławską dla wychowanków Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego – Oddział dla Dzieci i Młodzieży KZ
- *Puchatkowe spotkania* – cotygodniowe zajęcia dla najmłodszych – Oddział dla Dzieci i Młodzieży KZ
- *Autorzy od A do Z, czyli przewodnik po polskiej literaturze współczesnej* – cykl imprez czytelniczych – Oddział dla Dzieci i Młodzieży KZ
- *Proszę państwa oto miś* – wystawa – Oddział dla Dzieci i Młodzieży KZ
- *Baśnie mądrością narodów* – głośne czytanie w Przedszkolu nr 8 – Oddział dla Dzieci i Młodzieży KZ
- *Komunikacja dzieci niemówiących za pomocą urządzeń wspomagających mowę* – spotkanie integracyjne dzieci i młodzieży; w programie m.in. pogadanka nt. umiejętności czytania i pisania osób niemówiących, inscenizacja *Kot w butach* w wykonaniu podopiecznych Ośrodka „Krok za Krokiem” – Ośrodek Czytelnictwa Niepełnosprawnych KZ
- Spotkanie andrzejkowe młodzieży niepełnosprawnej – Ośrodek Czytelnictwa Niepełnosprawnych KZ
- *Bajki-Poczytajki* – cykl głośne czytanie w Przedszkolach nr 1 i 12 – FB nr 1
- *Strachy na wróble; Misiowy portrecik; Skrzydlate bractwo* – konkursy plastyczne – FB nr 1
- *Pomóż ptakom przetrwać zimą* – pogadanka – FB nr 1
- *Bądźmy solidarni* – zabawy edukacyjne – FB nr 2
- *Pani Twardowska* – konkurs plastyczny; *Przygody z rymami* – konkurs recytatorski dla przedszkolaków – FB nr 2
- *Andrzejkowe gry i zabawy* – zajęcia dla dzieci – FB nr 2

- *Pora na bajeczkę* – głośne czytanie w Przedszkolu nr 14 – FB nr 3
- *Biblioteczny alfabet: P jak Przewoźnik; Jesienne podróże po stronicach; Wywoływacze marzeń; Andrzejki w bibliotece* - zajęcia biblioteczne - FB nr 3
- *Oczytane dzieciaki listopada* – comiesięczny konkurs czytelniczy – FB nr 3
- Cykliczne głośne czytanie w Przedszkolach nr 1, 5, 12 – FB nr 4
- *W Szczepreszynie chrząszcz brzmi w trzcinie* – konkurs plastyczny – FB nr 4
- *Zofia Nałkowska* – wystawa rocznicowa – FB nr 5
- *Portret Ani Shirley; Zima Muminków* – konkursy plastyczne – FB nr 6
- *Książkowe prymusy, Książkowe czytusy* – konkursy czytelnicze – FB nr 6
- Cykl głośnego czytania utworów literackich dla przedszkolaków – FB nr 6

grudzień

- Podczas uroczystości Podsumowania Roku Kulturalnego Zamościa 2009 (12 grudnia) prezydent m. Zamościa wręczył Odznaki Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego *Zasłużony dla Kultury Polskiej* pracownikom Książnicy Zamojskiej: Bogumile Kasprzak, Joannie Kołtun, Małgorzacie Małuszy, Alicji Nizioł i Elżbiecie Szczurek.
- Prapremiera filmu Adama Kulika *Na krawędzi życia*, poświęconego dr. Zygmuntowi Klukowskiemu; spotkanie z autorem filmu A. Kulikiem oraz Stanisławem Doroszukiem, dyrektorem kanału TVP Historia – Książnica Zamojska
- We współpracy z Klubem Myśli Społecznej WSZiA oraz Wydawnictwem GAUDIUM zorganizowano spotkanie autorskie z dziennikarzem Maciejem Howieckim i promocję jego książki *Krzywe zwierciadło. O manipulacji w mediach*; spotkanie prowadził dr Dariusz Tworzydło – Książnica Zamojska
- *Na święta i Nowy Rok* – wystawa druczków PF i pocztówek świąteczno-noworocznych ze zbiorów zamojskich kolekcjonerów - Książnica Zamojska
- *Czytam i rysuję z energią* – realizacja przedsięwzięcia sponsorowanego przez PGE Dystrybucja Zamość; w programie m.in.: głośne czytanie, pogadanki dla przedszkolaków, konkurs plastyczny – Oddział dla Dzieci i Młodzieży KZ przy udziale FB nr 1, 2, 3, 4, 6
- *Czytam i rysuję z energią* – wystawa pokonkursowa – Oddział dla Dzieci i Młodzieży KZ
- *Autorzy od A do Z, czyli przewodnik po polskiej literaturze współczesnej* – cykl imprez czytelniczych – Oddział dla Dzieci i Młodzieży KZ
- *Puchatkowe spotkania* – cotygodniowe zajęcia dla najmłodszych – Oddział dla Dzieci i Młodzieży KZ
- *Baśnie mądrości narodów* – głośne czytanie w Przedszkolu nr 8 – Oddział dla Dzieci i Młodzieży KZ
- *Anioły w sztuce i literaturze* - wystawa - Oddział dla Dzieci i Młodzieży KZ

- *Święta Bożego Narodzenia czasem radości i pokoju* – zajęcia terapeutyczno-literacko-plastyczne z dziećmi z Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego – Ośrodek Czytelnictwa Niepełnosprawnych KZ
- *Bóg stał się Dzieckiem* – wystawa – Ośrodek Czytelnictwa Niepełnosprawnych KZ
- *Bajki-Poczytajki* – cykl głośne czytanie w Przedszkolach nr 1 i 12 – FB nr 1
- *Przylecieli anieli; Świąteczne życzenia; Świąteczne ozdoby* – konkursy plastyczne – FB nr 1
- *Świąteczne wieńce, Książka pod choinkę* – konkursy plastyczne – FB nr 2
- *Hej kołęda, kołęda* – wspólne śpiewanie kołęd – FB nr 2
- *Mikołajowe opowieści; Ś jak święta; Spotkanie przy choince* – zajęcia biblioteczne – FB nr 3
- *Świąteczna kartka z życzeniami* – konkurs plastyczny; *Oczytane dzieciaki grudnia* – konkurs czytelniczy – FB nr 3
- Cykliczne głośne czytanie utworów literackich w Przedszkolach nr 1, 5, 12 – FB nr 4
- *W Szczepreszynie chrząszcz brzmi w trzcinie* – wystawa pokonkursowa – FB nr 4
- *Szykuj święta* – wystawa – FB nr 5
- *Mikołajki w bibliotece; Ozdoby choinkowe* – konkursy plastyczne – FB nr 6
- *Książkowe prymusy, Książkowe czytusy* – konkursy czytelnicze – FB nr 6
- Głośne czytanie w Przedszkolu nr 6 – FB nr 6

ADAMÓW

lipiec

- *Wakacje z biblioteką, Moje wakacje* – gazetki – GBP, FB Suchowola
- Głośne czytanie bajek – GBP

sierpień

- *Powstanie Warszawskie* – pogadanka – GBP
- Głośne czytanie bajek – GBP
- *Powstanie Warszawskie* – gazетка rocznicowa – FB Bondyryz

wrzesień

- *II wojna światowa – agresja sowiecka na Polskę* – wystawa – GBP
- *II wojna światowa* – gazетка – FB Bondyryz
- *Barwy jesieni* – warsztaty plastyczne – FB Suchowola

październik

- Głośne czytanie bajek – GBP

listopad

- *Święto Niepodległości* – pogadanka – GBP
- *Święto Niepodległości* – gazетка – FB Bondyryz, FB Suchowola

grudzień

- *Mikołajki* – zajęcia biblioteczne – GBP, FB Bondyryz
- Zajęcia biblioteczne poświęcone tradycji świąt Bożego Narodzenia - przygotowywanie ozdób choinkowych, strojenie choinki, wspólne śpiewanie koled i pastorałek – GBP, FB Bondyryz, FB Suchowola

GRABOWIEC

lipiec

- Przeprowadzono kontrolę księgozbioru Biblioteki

sierpień

- Spotkanie integracyjne dla uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej z Hrubieszowa połączone ze zwiedzaniem Grabowca – GBP i GOK
- Współdział w organizacji dożynek gminno-parafialnych

październik

- GBP w Grabowcu zakwalifikowała się, jako biblioteka partnerska GBP w Hrubieszowie, do udziału w PROGRAMIE ROZWOJU BIBLIOTEK
- Spotkanie z Kaliną Łapińską, reprezentującą Lubelskie Towarzystwo Ornitologiczne – GBP i GOK

listopad

- Spotkanie uczniów klas pierwszych Szkoły Podstawowej w Grabowcu. Tematem było m.in. zapoznanie się z lokalną legendą *Łza księżniczki* oraz pracą w bibliotece – GBP i GOK
- Wycieczka uczniów kl. I-III do Biblioteki

grudzień

- Mikołajkowe spotkanie dzieci kl. I-III – GBP i GOK
- Udział bibliotekarki w 2-dniowym szkoleniu w ramach PROGRAMU ROZWOJU BIBLIOTEK

KOMARÓW-OSADA

lipiec

- *Gminne Święto Sportu* – festyn sportowy – SOK, GBP

sierpień

- *Dni Komarowa* – piknik rodzinny – SOK, GBP
- Obchody 89. rocznicy bitwy pod Komarowem – uroczystość patriotyczna w Wolicy Śniatyckiej połączona z inscenizacją bitwy pod Komarowem i I Ogólnopolskimi Manewrami Kawaleryjskimi – UG, SOK, Stowarzyszenie „Bitwa Pod Komarowem”, GBP

wrzesień

- Dożynki gminno-parafialne – SOK, GBP
- *Cała Polska czyta dzieciom* – cykliczne spotkania dla dzieci z kl. 0 – FB Zubowice

październik

- *Jesienna Biesiada Seniorów* – spotkanie twórców ludowych i zespołów śpiewaczych – SOK, GBP
- *Cała Polska czyta dzieciom* – cykliczne głośne czytanie dla dzieci z kl. 0 – FB Zubowice
- *Urodziny Kubusia Puchatka* – głośne czytanie, zajęcia plastyczne, wystawa prac – FB Zubowice
- Biblioteka w Komarowie zakwalifikowała się, jako biblioteka partnerska GBP w Łabuniach, do udziału w PROGRAMIE ROZWOJU BIBLIOTEK

listopad

- Gminne obchody Święta Niepodległości – SOK, GBP
- VII Przegląd Pieśni Religijnej Osób Niepełnosprawnych – prezentacja dorobku artystycznego osób niepełnosprawnych z terenu dawnego woj. zamorskiego – SOK, GBP
- *Cała Polska czyta dzieciom* – cykliczne głośne czytanie – FB Zubowice

grudzień

- *Zabawy z Mikołajem* – gry, zabawy, konkursy dla najmłodszych – GBP
- *Tradycje bożonarodzeniowe* - głośne czytanie, zajęcia plastyczne - FB Zubowice
- *Pocztówka bożonarodzeniowa* – konkurs plastyczny – FB Zubowice
- Przegląd Kolęd Różnych Narodów – GBP
- *Co się kryje za drzwiami Biblioteki* – lekcja biblioteczna dla kl. 0 – GBP
- *Cała Polska czyta dzieciom* – cykliczne głośne czytanie – FB Zubowice
- *Dzień Głośnego Czytania* – głośne czytanie opowiadań i wierszy, zajęcia plastyczne dla kl. 0-VI – FB Zubowice

KRASNOBRÓD

lipiec

- Współudział w organizacji X Jubileuszowych Igrzysk LZS Mieszkańców Zamojskiej Wsi – MGBP
- Dni Krasnobrodu – organizacja stoiska Mennicy Polskiej - sprzedaż DUKATÓW KRASNOBRODZKICH – MGBP
- *Wakacje w bibliotece* – zajęcia biblioteczne dla dzieci – FB Hutki

sierpień

- *W eterze i w plenerze* – organizacja stoiska Mennicy Polskiej i sprzedaż DUKATÓW KRASNOBRODZKICH podczas letniego festynu Radia Lublin – MGBP
- *Nowości książkowe* – wystawa – FB Hutki

wrzesień

- Utworzenie punktu bibliotecznego w miejscowości Hutków – MGBP

- *Najwięcej przeczytanych książek w roku szkolnym 2009/2010* – ogłoszenie konkursu czytelniczego – MGBP, FB Hutki
- Zajęcia biblioteczne i głośne czytanie *Przygód Kubusia Puchatka* – FB październik

- *Dzień Książkowego Misia* – wycieczka dzieci kl. O do biblioteki – MGBP
- *Urodziny Misia* – głośne czytanie, zajęcia plastyczne, gry i zabawy dla dzieci w Szkole Podstawowej w Kaczórkach – FB Hutki

listopad

- *Dzień postaci bajkowej* – wizyta bibliotekarki w przedszkolu w Krasnobrodzie z cyklu *Spotkanie z przedszkolakami* – MGBP
- *Dzień Pluszowego Misia* – głośne czytanie, gry i zabawy oparte na czytanych tekstach dla najmłodszych w ZSP w Krasnobrodzie – MGBP

grudzień

- *Zamojska Biesiada Literacka* z udziałem poety Piotra Linka – MGBP, SBP Oddział Zamość przy współudziale finansowym Starostwa Powiatowego w Zamościu
- *Urodziny Misia* – wystawa prac plastycznych dzieci – FB Hutki

ŁABUNIE

wrzesień

- *Wojna obronna 1939 – bój pod Łabuniami, Łabuńkami, Barchaczowem i Bródkiem* – 2 wykłady dr. Jacka Feduszki – GBP
- *Bój pod Łabuniami, Łabuńkami, Barchaczowem i Bródkiem* - wystawa - GBP

grudzień

- *Zamojska Biesiada Literacka* z udziałem Izabeli Winiewicz-Cybulskiej, autorski książek o Zamościu – GBP, SBP Oddział Zamość przy współudziale finansowym Starostwa Powiatowego w Zamościu

MIĄCZYN

lipiec

- *105 rocznica urodzin Haliny Auderskiej; 20 rocznica śmierci Marii Kuncewiczowej; 105 rocznica urodzin Hanny Ożogowskiej* – wystawy książek
- *Wieczór bajek* – cykl głośnego czytania realizowany w ramach akcji *CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM*

sierpień

- *Wieczór bajek* – głośne czytanie dla najmłodszych
- *55 rocznica śmierci K.K. Baczyńskiego; 100 rocznica urodzin J. Andrzejewskiego; 425 rocznica śmierci J. Kochanowskiego* – wystawy książek

wrzesień

- *Wieczór bajek* – cykl głośnego czytania realizowany w ramach akcji *CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM*

- 70 rocznica wybuchu II wojny światowej – wystawa

październik

- *Wieczór bajek* – cykliczne głośne czytanie najmłodszym
- *Dary jesieni* – konkurs plastyczny dla dzieci

listopad

- *Wieczór bajek* - zajęcia w ramach akcji *CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM*
- 100 rocznica urodzin P. Jasienicy; 125 rocznica urodzin Z. Nałkowskiej – wystawy książek ze zbiorów biblioteki

grudzień

- 150 rocznica śmierci *Wilhelma Grimma* – wystawa
- *Wieczór bajek* – głośne czytanie baśni braci Grimm z okazji rocznicy urodzin W. Grimma
- *Kolorowe święta* – konkurs plastyczny
- Spotkanie opłatkowe z dziećmi i młodzieżą szkół w Miączynie

RADECZNICA

lipiec

- Wakacyjne zajęcia dla dzieci, podczas których odbywały się m.in. zabawy edukacyjne i czytelnicze dla dzieci, konkursy wiedzy i plastyczne – GBP

wrzesień

- Wycieczka do biblioteki dla uczniów kl. 0 – GBP
- 70. rocznica napaści Niemiec na Polskę; Jan Paweł II – rocznica pontyfikatu – wystawy – GBP, FB Gorajec

październik

- 31. rocznica wyboru kardynała Karola Wojtyły na papieża - wystawa - GBP
- Lekcja biblioteczna dla uczniów kl. I – FB Gorajec

grudzień

- *Juliusz Słowacki* – konkurs czytelniczy – GBP
- Głośne czytanie bajek w kl. 0 – FB Gorajec

SITNO

lipiec / sierpień

- Zmiana zatrudnienia w FB Horyszów Polski: 13.07.2009 r. rozpoczęła pracę p. Kamila Szmidt-Ryczko, a z dniem 1 sierpnia odeszła na wcześniejszą emeryturę p. Zofia Szmidt, długoletni pracownik Biblioteki.
- Zdawczo-odbiorcza kontrola księgozbioru FB w Horyszowie Polskim
- Udział w organizacji Dożynek Powiatowych – GBP

wrzesień

- *Młodzi liderzy czytelnictwa* – konkurs czytelniczy – FB Horyszów Polski

listopad

- *Święto Niepodległości* – udział w obchodach rocznicowych – GBP

- *Tworzymy jesiennie kompozycje* – zajęcia biblioteczne dla dzieci – GBP

SKIERBIESZÓW

wrzesień

- *Wycieczka do biblioteki uczniów szkoły podstawowej*

październik

- *Bajkowy świat dzieci* – wystawa

listopad

- *Franklin i jego liczne przygody* – konkurs plastyczny dla uczniów kl. V

grudzień

- *Święty Mikołaj i choinka* – konkurs plastyczny dla najmłodszych – GBP
- *Bezpieczeństwo dzieci na drodze* - spotkanie dzieci młodszych z policjantką

STARY ZAMOŚĆ

lipiec / sierpień

- *Festyn rodzinny* – impreza środowiskowa – GBP
- *Dożynki Gminno-Parafialne* – udział w przygotowaniu – GBP
- *Wakacje z biblioteką* – zajęcia dla dzieci i młodzieży (zajęcia plastyczne, zabawy i gry sportowo-rekreacyjne, ognisko, dyskoteka) – FB Udrycze

październik

- *Wzmacnianie poczucia własnej wartości* – zajęcia dla dzieci ze Świetlicy Środowiskowej; Konkurs wiadomości o biblioteczce – GBP
- *Jesiennie rysunki* – zajęcia plastyczne dla dzieci – FB Udrycze

listopad

- *Obchody Święta Niepodległości* – uroczystość zorganizowana wspólnie z Parafią w Starym Zamościu – GBP
- *Cmentarze z I wojny światowej na naszym terenie* – przygotowanie wystawy i jej prezentacja na Sesji Rady Gminy – GBP
- *Cmentarze z I wojny światowej na naszym terenie* – 2 lekcje biblioteczne dla młodzieży z kółek historycznych działających w Szkole Podstawowej w Wierzbie połączone ze zwiedzaniem wystawy – GBP
- *Wzmacnianie poczucia własnej wartości* – 3 lekcje biblioteczne dla dzieci kl. 2 i 3 Szkoły Podstawowej – GBP
- *Przegląd Teatryków Szkolnych* – GBP we współpracy z GOK
- *Ilustracja do ulubionej baśni H. Ch. Andersena* – zajęcia plastyczne dla dzieci – FB Udrycze

grudzień

- *Wzmacnianie poczucia własnej wartości* – lekcja biblioteczna dla dzieci z kl. 3 Szkoły Podstawowej połączona z głośnym czytaniem – GBP
- *Weseli anieli* – konkurs plastyczny – GBP
- *Życie i twórczość Jana Brzechwy* – zajęcia literackie w Świetlicy – GBP

- *Kim był święty Mikołaj* – zajęcia plastyczne dla dzieci – FB Udrycze

SUŁÓW

lipiec / sierpień

- Głośne czytanie poezji przez młodych czytelników – GBP
- *Ilustracje do książek na wakacje* – konkurs plastyczny – GBP
- Od 1 sierpnia w Filii Bibliotecznej w Sąsiadce pracuje p. Maria Godzisz

wrzesień

- *Piękne barwy jesieni* – konkurs plastyczny – FB Michalów
- Wycieczka do biblioteki dzieci z klasy I – GBP

grudzień

- *Zabawy na śniegu* – konkurs plastyczny – FB Michalów
- Konkurs na najpiękniejszą kartkę świąteczną – GBP

SZCZEBRZESZYN

lipiec / sierpień

- Cykliczne głośne czytanie w Przedszkolu w ramach akcji *Cała Polska czyta dzieciom* – MGBP

wrzesień

- *Legenda o Szczebreszynie* – spotkanie dla młodzieży kl. 6 z Zygmuntem Krasnym, miłośnikiem historii Szczebreszyna, autorem zbioru legend o tym mieście – MGBP
- Lekcja biblioteczna dla członków Koła Czytelniczego – MGBP
- Głośne czytanie w Przedszkolu – MGBP

listopad

- *Legenda o Szczebreszynie* – II spotkanie dla młodzieży z Zygmuntem Krasnym i wycieczka po mieście – MGBP
- *Jesienne spotkania z literaturą* – impreza czytelnicza dla dzieci z Koła Czytelniczego Szkoły Podst. – MGBP
- Głośne czytanie przedszkolakom w ramach akcji *Cała Polska czyta dzieciom* – MGBP

grudzień

- *Spotkanie z Mikołajem* – tematyczne zajęcia biblioteczne – MGBP
- *Nadchodzą najpiękniejsze święta w roku* – zajęcia biblioteczne poświęcone tradycjom Świąt Bożego Narodzenia – MGBP
- Głośne czytanie w Przedszkolu – MGBP

ZAMOŚĆ /SITANIEC/

lipiec / sierpień

- *Wakacje w bibliotece* – zajęcia biblioteczne dla dzieci: gry, zabawy, zajęcia czytelnicze i konkursy, wycieczki krajoznawcze – GBP i filie

- *W krainie życia i baśni Hansa Christiana Andersena* – wystawa przygotowana przez WBP w Lublinie – GBP
 - Organizacja wycieczek do Muzeum Zamojskiego i Książnicy Zamojskiej - GBP
- wrzesień*
- Głośne czytanie w ramach akcji *Cała Polska czyta dzieciom* – GBP i filie
 - Rozpoczęcie programu *Czytające przedszkola* w ramach akcji *Cała Polska czyta dzieciom* – GBP i filie
- październik*
- *Uroki jesieni, Jesienne pejzaże, Świat zwierząt, Jesień, Jesienny las* - konkursy plastyczne i wiedzy – GBP i filie
 - *CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM* – kontynuacja ogólnopolskiej akcji – GBP i filie
 - Realizacja programu *Czytające przedszkola* – GBP i filie
- listopad*
- *CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM* – realizacja ogólnopolskiej akcji – GBP i filie
 - Realizacja programu *Czytające przedszkola* – GBP i filie
 - Konkursy plastyczne, wiedzy, m.in.: *Jesiennie kompozycje, W krainie baśni i wróżb, Tradycje i zwyczaje polskie, Tradycje andrzejkowe* – GBP i filie
- grudzień*
- *Mikołaj, choinka i stroiki, Plastyczny Konkurs Mikołajkowy, Konkurs na najładniejszą kartkę świąteczną, Choinki i aniołki, Czy wiesz wszystko o Bożym Narodzeniu* – konkursy plastyczne, konkurs wiedzy – GBP i filie
 - *Anioły 2009* – konkurs plastyczny – GBP
 - Realizacja akcji *CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM* – GBP i filie
 - Realizacja programu *Czytające przedszkola* – GBP i filie

ZWIERZYNIEC

lipiec / sierpień

- *Wakacyjny plebiscyt na Ulubionego Bohatera Bajek dla Dzieci*
- *Klasyka wierszyka, czyli wiersze nie tylko do czytania* – zajęcia muzyczno-plastyczne dla dzieci w wieku 5-10 lat
- Cykl projekcji filmów dokumentalnych pod patronatem Festiwalu *DOCBOAT*

Anna Kalniuk

2010/1 (31)